

Gemeente
Sliedrecht

PROGRAMMA- BEGROTING 2022

GEMEENTE SLIEDRECHT
SEPTEMBER 2021

SAMENGESTELD DOOR:
TEAM FINANCIËEL ADVIES & BELEID

Voorwoord

Koersvast vooruit! Dat is de kern van de Kadernota 2022 die de gemeenteraad op 13 juli 2021 heeft vastgesteld. Met de Kadernota is een stevig fundament gelegd voor de ambities richting 2030: ruimtelijke vernieuwing, een veilige en inclusieve samenleving, ondernemerschap en betrokkenheid van inwoners en een slagvaardige organisatie. De voorliggende begroting 2022 helpt om verder te werken aan inhoud en organisatie van de genoemde ambities.

Werk maken van ruimtelijke vernieuwing

De toekomst van Sliedrecht vraagt om tijdig werk te maken van ruimtelijke vernieuwing, maar de ruimte in Sliedrecht is beperkt. Om ruimte te creëren, werken we aan nieuwe woningbouw, zowel in bestaand stedelijk gebied beneden de A15 als in Sliedrecht-Noord (boven het spoor). Duurzaamheid staat voorop. Het doel is 'Sliedrecht energieneutraal' in 2050. We ronden de Omgevingsvisie af en we starten met de implementatie.

Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving

Een veilige en inclusieve samenleving waar iedereen naar vermogen mee kan doen. Daar zetten we in 2022 verder sterk op in. Dit doen we door een passend vangnet te bieden waar nodig en door te werken aan veilige buurten. Ook signaleren we zo vroeg mogelijk problemen om zwaardere problematiek later te voorkomen. Met de pilot 'jeugdhulp naar de voorkant' en de vroeg signalering van schulden bieden we hulp en ondersteuning.

Werk maken van een ondernemend en betrokken Sliedrecht

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang. Onze ondernemers hebben zich tijdens de coronacrisis veerkrachtig getoond. Toch zijn de gevolgen voor menig een niet in de koude kleren gaan zitten. 2022 zal een jaar van herstel zijn. We investeren in een stevige lokale economie, waar een derde van de inwoners in de eigen gemeente werkt. Economische diversiteit en innovatie staan voorop. Ook investeren we in de openbare ruimte om daarmee de uitstraling en vitaliteit van de bedrijventerreinen te verbeteren.

“Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang”

Juist in de coronatijd zijn tal van nieuwe ideeën geboren en nieuwe perspectieven op ondernemen, maar ook op recreëren en sporten ontstaan. De uitwerking van de Recreatievisie is al gestart. We gaan in 2022 verder aan de slag met het toegankelijk maken van de oevers voor recreatie en het versterken en promoten van het centrum, het Baggermuseum en een toeristisch havenfront. Ook meer mogelijkheden tot sporten buiten verenigingsverband pakken we op.

In 2021 zijn inwoners, ondernemers en partnerorganisaties uitgenodigd om actief mee te denken en te doen bij beleidsvorming, zoals bij de Omgevingsvisie, de Recreatievisie en de Economische Visie. De natuurlijke houding van participatie en betrokkenheid trekken we in 2022 door. We gaan zo met de uitvoering aan de slag, dat iedereen zich uitgenodigd voelt tot het inbrengen van ideeën en het zelf ontplooiën van initiatieven.

Uitdagingen

De context waarin aan de ambities in 2022, en de jaren erna, wordt gewerkt is complex en voortdurend aan veranderingen onderhevig. Niet alleen als gevolg van de coronacrisis, maar ook door de toenemende druk in het sociaal domein en door de nog onzekere herverdeling van het Gemeentefonds. Het college houdt, ondanks deze uitdagingen, vast aan de ingezette koers en laat financiële tekorten niet ten koste gaan van de ambities.

Financiële reserves

Dit betekent dat in 2022 op een aantal onderdelen extra (financiële) impuls vanuit de reserves noodzakelijk is, zoals voor groenbeleid, riolering, de ponton en groot onderhoud voor de waterbus en de vroeg signalering van schulden. Meerjarig, tot 2024, blijft er sprake van een sluitende begroting, maar door de geschetste onzekerheden is dat voor de verdere toekomst niet langer vanzelfsprekend. Aan de hand van uitgewerkte scenario's willen wij hierover de oplossingsrichtingen met de raad bespreken.

Koersvast vooruit

De toekomst vraagt om voortdurende vernieuwing. Sliedrecht wordt daardoor steeds inclusiever, mooier en levendiger, groener en toegankelijker, van polder tot rivier. Het fundament is gelegd, de context is dynamisch, maar samen mét Sliedrecht houden we vast aan onze koers richting 2030!

Sliedrecht, 14 september 2021

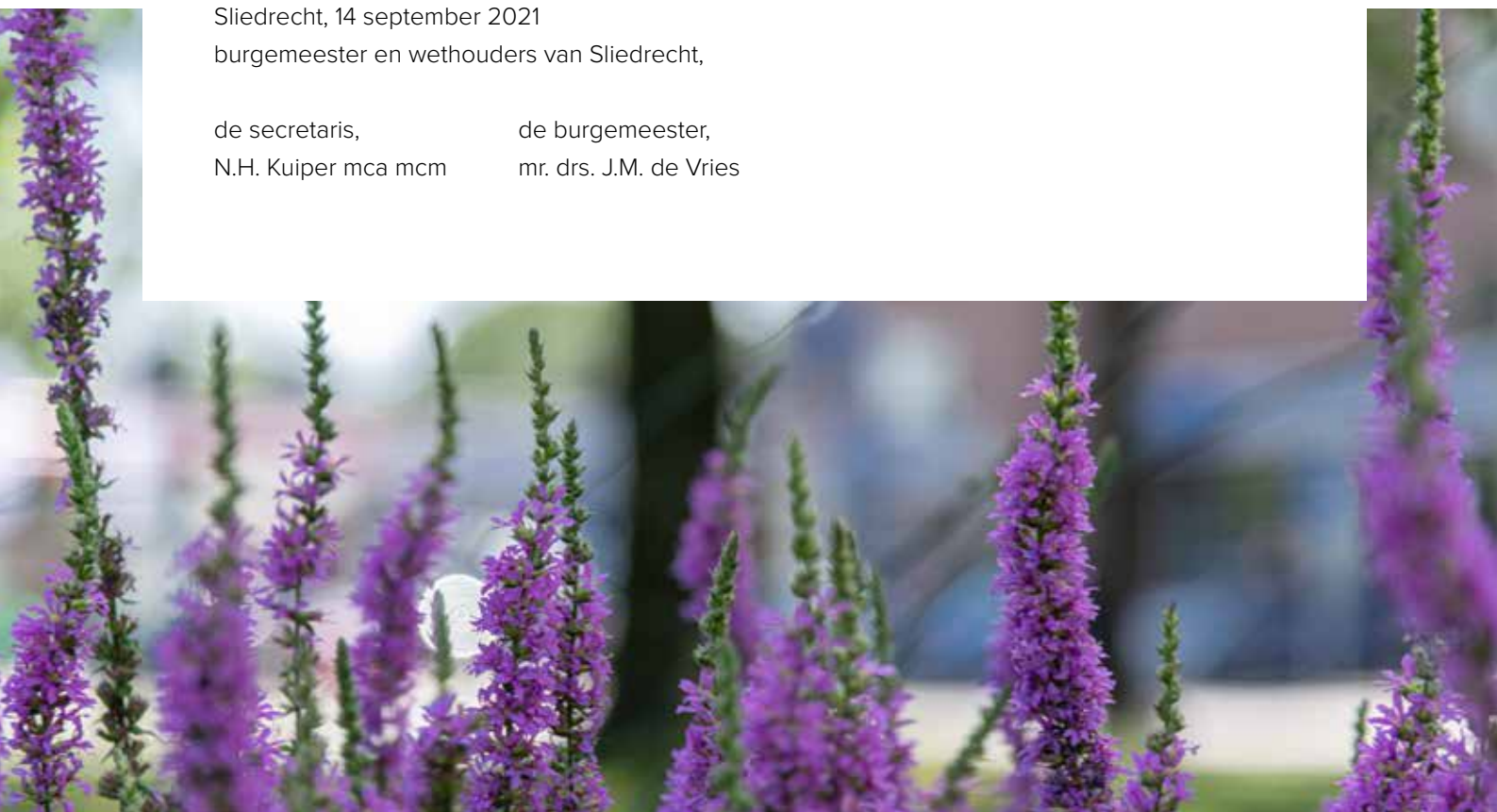
burgemeester en wethouders van Sliedrecht,

de secretaris,

N.H. Kuiper mca mcm

de burgemeester,

mr. drs. J.M. de Vries

Inhoudsopgave

1. Algemeen	7
1.1 Inleiding	7
1.2 De programmabegroting 2022 op hoofdlijnen	8
1.3 Heffingen en belastingen	11
1.4 Reserves en voorzieningen	12
1.5 Leeswijzer	12
2. Begroting in één oogopslag	14
3. Programma's	17
3.1 Programma 1: Sociaal	17
3.2 Programma 2: Economie, onderwijs en arbeidsmarkt	27
3.3 Programma 3: Ruimte	33
3.4 Programma 4: Bestuur, organisatie en veiligheid	45
3.5 Programma 5: Financiën en belastingen	55
4. Paragrafen	59
4.1 Paragraaf lokale heffingen en belastingen	59
4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	68
4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	77
4.4 Paragraaf financiering	82
4.5 Paragraaf bedrijfsvoering	89
4.6 Paragraaf verbonden partijen	93
4.7 Paragraaf grondbeleid	105
4.8 Paragraaf grote projecten	108
5. Financiële begroting	113
5.1 Baten en lasten per programma 2022-2025	113
5.2 Baten en lasten op thema-niveau	114
5.3 Overzicht op taakvelden	118
5.4 Reserves en voorzieningen	121
5.5 Meerjareninvesteringsprogramma	126
5.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	128
5.7 Incidentele baten en lasten	128
5.8 EMU-saldo	130
5.9 Specificatie overhead	130
5.10 Geprognosticeerde balans	132
6. Landelijke indicatoren	133

Algemeen

1.1. Inleiding

1.1.1 Aansluiting de de kadernota 2022

De begroting 2022 is een verdere uitwerking van de kadernota 2022 die op 13 juli 2021 door de raad vastgesteld. Ook zijn de twee amendementen n.a.v. de kadernota in deze begroting verwerkt. Dit betekent dat er invulling wordt gegeven aan de drie kernopgaven en de randvoorwaarde uit de kadernota 2022.

De drie kernopgaven uit de kadernota zijn:

- Vitale bedrijven(terreinen) en een
- levendig centrum

Als randvoorwaarde voor deze kernopgaven wordt aangegeven dat er een slagvaardige organisatie nodig is.

De ambitie en de extra middelen uit de kadernota zijn samen met de twee aangenomen amendementen financieel vertaald in de begroting 2022 die in het jaar 2022 een nadelig saldo heeft van € 1,2 miljoen, maar meerjarig sluit met een klein positief resultaat.

Werk maken van ruimtelijke vernieuwing

- Woningbouw
- Ruimtelijke kwaliteit
- Duurzaamheid
- Bereikbaar en verbonden

Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving

- Verder bouwen en verstevigen lokale sociale infrastructuur binnen de financiële kaders
- Vroeg signalering schulden
- Veilige buurten
- Samenwerken in de regio

Werk maken van een ondernemend en betrokken Sliedrecht.

- Sterke gemeenschapszin: benut de kracht van de samenleving
- Sport, cultuur en recreatie: integraal ontwikkelen

Om de bestaande risico's het hoofd te kunnen bieden werken we allereerst financiële scenario's uit, om vanuit deze scenario's te werken aan een strategie die erin resulteert dat er ook in 2022 een structureel sluitende Kadernota 2023 en een meerjarig sluitende begroting 2023 kan worden opgesteld. De inspanningsverlichting die bij de Kadernota 2022 is opgenomen om het tekort zo klein

mogelijk te houden is allereerst ingevuld door geen aanvullende punten een plaats te geven in de begroting.

Deze bij de Kadernota 2022 vastgestelde werkwijze biedt de mogelijkheid om op een zorgvuldige manier te komen tot een oplossing. Namelijk een oplossing waarbij blijvend gewerkt kan worden aan de doelstellingen uit de 'Koers 2030' en een oplossing die voldoende flexibiliteit bevat om aan te sluiten bij het scenario dat daadwerkelijk optreedt.

We verwachten dat de Septembercirculaire 2021 met name voor 2022 een verbetering bevat. De effecten van de Septembercirculaire zullen we met behulp van een raadsvoorstel zo snel als mogelijk voorleggen.

Aan de hand van scenario's gaan we het gesprek aan over de meerjarenbegroting. Hierbij verkennen we mogelijke strategieën

en beschikbare knoppen, zowel voor de korte als de lange termijn. Aan de hand van de gesprekken werken we vervolgens toe naar besluitvorming over de meerjarenbegroting.

1.2 De programmabegroting 2022 op hoofdlijnen

1.2.1 Primaire begroting

De primaire begroting, gebaseerd op de Kadernota 2022 zoals bovenstaand ingeleid, laat over de jaren 2022 t/m 2025 het beeld zien zoals in de volgende tabel.

Het saldo van de primaire Begroting 2022 blijft daarmee dicht bij het saldo van de Kadernota 2022.

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
1. Vertrekpunt Kadernota 2022	N	1.188	V	59	N	166	V	67
2. Amendementen	N	46	N	46	N	46	N	46
3. Afrondingsverschillen	N	1	N	1	N	1	N	1
Saldo primaire begroting 2022	N	1.235	V	12	N	213	V	20

Toelichting op de primaire begroting:

1. Vertrekpunt Kadernota 2022
Bij de behandeling van de Kadernota zijn we gestart met een weergave van de actuele financiële situatie, aangevuld met de toegelichte ontwikkelingen. Deze situatie is hier één-op-één overgenomen.
2. Amendementen
Bij het vaststellen van de Kadernota 2022 zijn een tweetal amendementen aangenomen die in deze begroting zijn verwerkt.
  - a. Het amendement 'Sliedrecht schuldenvrij' van € 1,0 miljoen met als dekking de reserve Eneco-gelden. Dit amendement heeft geen invloed op het saldo primaire begroting 2022.
  - b. Het amendement 'buurtgezinnen' van € 46.000. Dit wordt ten laste gebracht van het exploitatiesaldo.

1.2.2 Onzekere ontwikkelingen

De Begroting 2022 is structureel sluitend, maar er wacht een aantal ontwikkelingen die dit stevig onder druk zetten. Deze ontwikkelingen zijn nog niet cijfermatig in deze begroting verwerkt omdat de definitieve uitkomsten op het moment van het opmaken van deze begroting nog niet bekend waren. Het totaal van de ongewogen risico's telt op tot een bedrag van € 8,9 miljoen.

Zowel bij jeugdzorg als bij de herijking van het gemeentefonds is er sprake van aanzienlijke risico's. Voor jeugdzorg is in 2022 € 2,6 miljoen extra beschikbaar en structureel bijna € 1,5 miljoen. Over de middelen van 2023 en verder moet het nieuw te vormen kabinet nog definitieve besluiten nemen. Wat betreft de kosten is op dit moment enkel bekend, dat er in 2021 € 1,3 miljoen extra lasten ontstaan bij de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). Pas wanneer er binnen de SOJ besluiten zijn genomen over de aangepaste begroting

2022 zullen we besluiten nemen over deze middelen.

De dynamiek omtrent de herijking gemeentefonds is groot, er zijn ondertussen drie concept verdelingen gepubliceerd. In januari was er voor Sliedrecht sprake van een nadeel van € 77 per inwoner, in juli werd dat € 82 en augustus komt een nadeel van € 126 per inwoner naar voren. Een voor Sliedrecht onacceptabele ontwikkeling. Het laatste voorstel ligt op dit moment voor ter consultatie bij de Raad van Openbaar Bestuur en Vereniging Nederlandse Gemeenten (t/m oktober), waarna het ter besluitvorming naar de 2e Kamer zal worden doorgeleid. Enige nuanceering is dat de korting wordt gemaximeerd op € 60 per inwoner (met een ingroei-pad van € 15 per inwoner per jaar). Inzet van het Rijk is vanaf 2023 te gaan werken met de nieuwe verdeling. De Meicirculaire 2022 is de laatste circulaire die gebruikt kan worden om dit mogelijk te maken. Omdat de definitieve

uitkomst onzeker is, heeft de herijking gemeentefonds een plaats gekregen bij de risico's. De invoer van de gewijzigde systematiek is voorzien per 1 januari 2023 waarbij in vier jaar wordt toegegroeid naar het volledig werken met de nieuwe kostenverdeelsleutels.

Tot slot bevindt de besluitvorming omtrent de kostenverdeelsleutels Sociale Dienst Drechtsteden zich in een afrondende fase. Het voorstel bevat voor Sliedrecht een structureel nadeel van € 255.000. Invoer is voorzien per 1 januari 2023 waarbij in vier jaar wordt toegegroeid naar het volledig werken met de nieuwe kostenverdeelsleutels.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden is reeds toegezegd dat we scenario's zullen uitwerken waarmee we geconfronteerd kunnen worden. Daarnaast zullen strategieën worden voorgelegd die gehanteerd kunnen worden om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2023-2026. Dit moet vervolgens leiden tot concrete knoppen waaraan gedraaid kan worden om de begroting structureel sluitend te houden.

1.2.3 Transitie gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De transitie van de GR Drechtsteden naar een GR Sociaal en een servicegemeente is in volle gang. Definitieve besluitvorming is voorzien in het najaar van 2021. In deze (financiële) begroting ramen we bijbehorende budgetten nog onder de noemer GR Drechtsteden, dit in aansluiting op de vastgestel-

de primaire Begroting 2022 van de GRD. Op het moment dat de daadwerkelijke transitie is besloten zullen we ook de Begroting 2022 hierop aanpassen. De verbonden partijen en daarmee de GR Drechtsteden komt op veel plekken in de begroting terug. Op deze plekken spreken we nog over de GR Drechtsteden.

“In 2022 heeft een randvoorwaarde van een slagvaardige organisatie de volle aandacht”

1.2.4 Organisatieontwikkeling

In de Kadernota 2022 is aangegeven dat een slagvaardige organisatie een belangrijke randvoorwaarde is om de 3 kernopgaven te realiseren in de komende jaren. We zijn hier al mee gestart en ook in 2022 heeft dit de volle aandacht.

1.3 Heffingen en belastingen

1.3.1 Woonlasten

Jaarlijks worden de woonlasten van de verschillende gemeenten vergeleken in een benchmark. Deze is te vinden de paragraaf lokale heffingen.

Sliedrecht staat in 2021 met €743 per inwoner voor OZB-belasting, afvalstoffenheffing en rioolbelasting in de onderste regionen van de benchmark van Zuid-Holland. Op het moment van deze begroting ziet de ontwikkeling voor Sliedrecht voor 2022 als volgt uit (zie tabel onderaan de pagina).

Met de stijging van de woonlasten van ongeveer 6,9% is de verwachting dat Sliedrecht tot de gemeenten met lage woonlasten blijft behoren. De stijging komt met name door het ingezette pad, in 2019, om de heffingen stapsgewijs te verhogen naar 100% kostendekkendheid.

De cijfers die hier genoemd worden zijn indicatief en gebaseerd op actuele informatie. De definitieve vaststelling van de hoogte van de heffingen en belastingen voor 2022 vindt plaats in december 2021.

Woonlasten meerpersoonshuishouden	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 216.000	€ 229.000	€250.000
OZB eigenaren woningen	€ 191	€ 194	€ 197
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens*	€ 246	€ 294	€ 316
Rioolheffing, eigenarendeel	€ 156	€ 168	€ 185
Rioolheffing, gebruikersdeel	€ 79	€ 86	€ 94
Totaal	€ 672	€ 741	€ 792
% stijging t.o.v. vorig jaar		10,3%	6,9%

1.4 Reserves en voorzieningen

De gemeente Sliedrecht beschikt over een algemene reserve en een algemene risicoreserve. In september 2020 heeft de raad de gewijzigde nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld voor het bepalen van onze weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen komt als we alle onttrekkingen uit de algemene reserves meenemen onder de norm uit (de weerstandsratio bedraagt 0,95). In de verdere uitwerking van scenario's om de begroting van de gemeente Sliedrecht sluitend te houden heeft ook dit onze volle aandacht. Dit leidt ertoe dat de ratio weer boven de 1,0 uit komt.

1.5 Leeswijzer

Programmabegroting

De programmabegroting is opgebouwd uit programma's en paragrafen. De programma's geven informatie over specifieke beleidsvelden. De paragrafen geven informatie over de gemeente in zijn geheel en geven diverse dwarsdoorsneden door de programma's heen. Het autorisatieniveau van de gemeenteraad voor de budgetten bevindt zich op de niveaus van de programma's.

Programma's

Hoofdstuk 3 is het programmaplan met de vijf programma's. Een programma bestaat uit één of meerdere thema's. Elk programma begint met een inleiding, gevolgd door een toelichting op de ambities en ontwikkelingen zoals deze in de Kadernota 2022 zijn vastgesteld. Daarna wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de ambities worden gerealiseerd. Dit is dus de vertaling van de in de Kadernota 2022 opgenomen speerpunten naar de beantwoording van de concrete vraag: "Wat we ervoor gaan doen in 2022".

De meerjarige bedragen zoals opgenomen in de programmabegroting 2021, alsmede de claims uit de Kadernota 2022, zijn opgenomen in de budgetten bij de ambities. Tot slot worden de bijdragen van de verbonden partijen omschreven, volgt een overzicht van de kaders waarbinnen het college werkt en wordt inzicht gegeven in de baten en lasten van het programma.

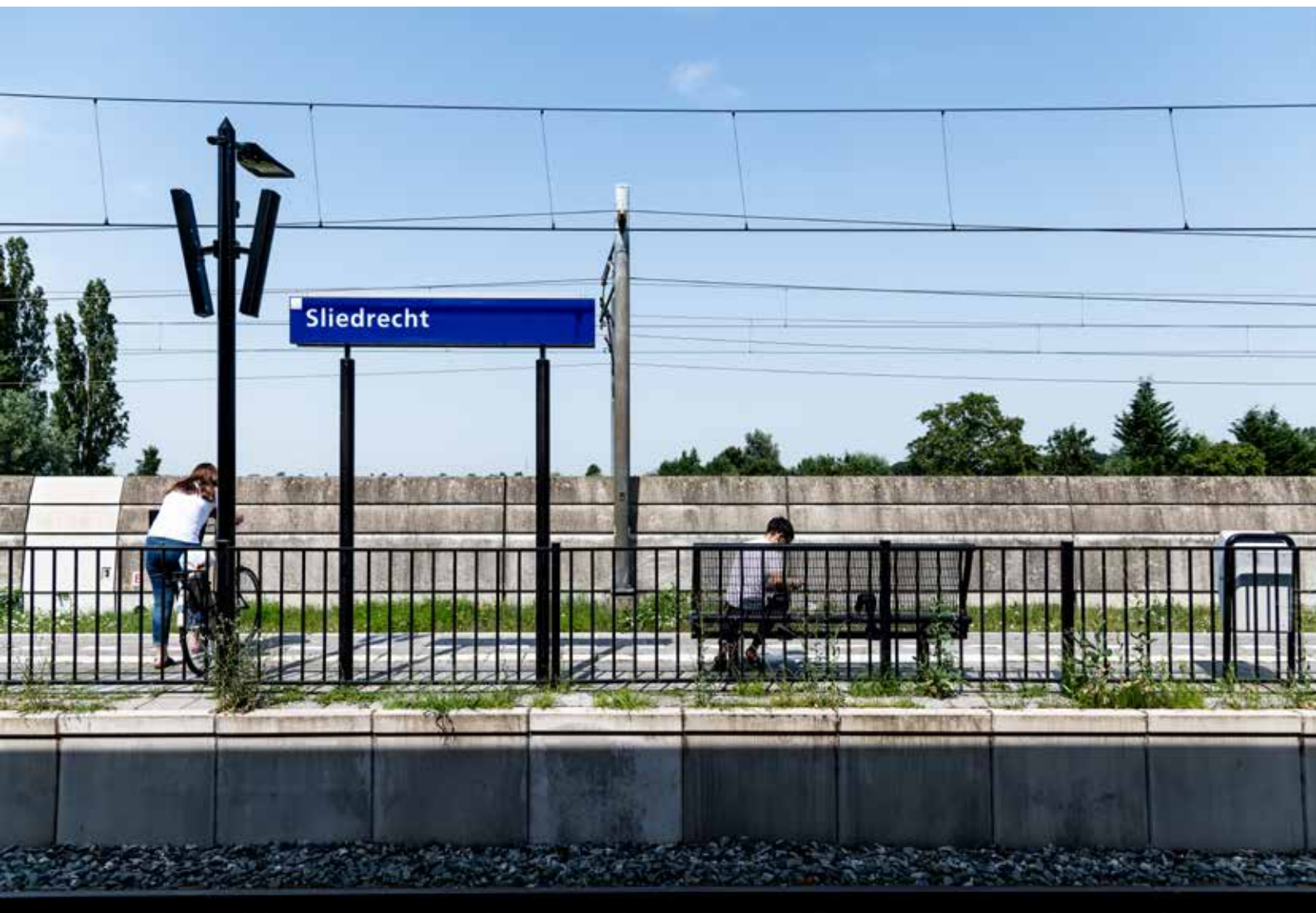
Indicatoren

Er zijn twee type indicatoren opgenomen. Enerzijds lokale indicatoren in de programma's welke het mogelijk maken te sturen en verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Anderzijds de verplichte indicatoren (waarstaatjegemeente.nl) welke voortvloeien uit wetgeving om trends te ontdekken en op basis daarvan nader onderzoek te doen of maatregelen te nemen. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in hoofdstuk 6. Over de verdere verbetering van de indicatoren wordt in het najaar van 2021 gesproken.

Paragrafen

Hoofdstuk 4 bevat de paragrafen: een belangrijk element in de begroting. De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van de begroting bezien vanuit een bepaald perspectief. Veel van de paragrafen zijn hierdoor een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjaren)begroting. Vrijwel alle paragrafen zijn wettelijk voorgeschreven van uit het BBV.

De paragrafen vormen de kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering van het beleid (en de begroting). De raad heeft hiermee instrumenten in handen om:

1. de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen;
2. de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

Financiële begroting

Hoofdstuk 5, de financiële begroting, bevat een aantal cijfermatige tabellen, zoals het overzicht van baten en lasten, het overzicht van incidentele baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen, geprognosticeerde balans en de reserves en voorzieningen.

Financiële tabellen

We ronden bedragen standaard af op € 1.000, tenzij anders weergegeven. We noteren een bedrag met een V of een N, waarbij V staat voor 'per saldo voordeel' en N staat voor 'per saldo nadeel'. Een V kan zowel lagere lasten als hogere baten betekenen. Een N kan zowel hogere lasten als lagere baten betekenen.

In één oogopslag BEGROTING 2022

INKOMSTEN

Waar komt het geld vandaan?

**44,8
MILJOEN**

Een groot deel van de inkomsten ontvangen we van het rijk

+

=

LOKALE HEFFINGEN

• Onroerendezaakbelasting (OZB)	€ 4.108.000
• Afvalstoffenheffing	€ 3.025.000
• Reinigingsrechten	€ 449.000
• Rioolheffing	€ 3.372.000
• Leges, rechten en retributies	€ 208.000
• Leges bouwvergunningen	€ 487.000
• Begraafplaatsrechten	€ 677.000
• Precariobelasting	€ 43.000
• Hondenbelasting	€ 91.000
• Marktgeden	€ 47.000
• Havengeld	€ 69.000

**77,8
MILJOEN**

ANDERE INKOMSTEN

• Overige uitkeringen	€ 7.952.000
• Overige inkomsten	€ 3.917.000
• Opname uit reserve	€ 4.669.000
• Grondexploitaties	€ 3.880.000

UITGAVEN

Waar gaat het geld naar toe?

Alle uitgaven zijn als **totaalbedrag** en als bedrag **per inwoner** weergegeven, op basis van 25.228 inwoners.

79,0
MILJOEN

RUIMTE

14,6
MILJOEN

• Woonruimte zaken	€ 409.000	16
• Afvalinzameling en verwerking	€ 2.868.000	114
• Beheer openbare ruimte	€ 2.859.000	113
• Milieu	€ 1.070.000	42
• Ruimtelijke ordening	€ 1.557.000	62
• Wegen, bruggen en riolen	€ 4.704.000	186
• Storting in reserve	€ 1.148.000	45
	€ 14.615.000	

ECONOMIE, ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

9,3
MILJOEN

• Opgroeien en onderwijs	€ 2.623.000	104
• Verkeer- en vervoersbeleid	€ 543.000	22
• Inkomen	€ -	0
• Werk en ondernemerschap	€ 1.697.000	67
• Bouwgronden woonwijken	€ 3.953.000	157
• Storting in reserve	€ 452.000	18
	€ 9.268.000	

SOCIAAL

37,2
MILJOEN

• Cultuurvoorzieningen	€ 1.405.000	56
• Integraal jeugdbeleid	€ 511.000	20
• Sport- en recreatie	€ 1.918.000	76
• Zorg	€ 33.327.000	1.321
• Storting in reserve	€ 0	0
	€ 37.161.000	

BESTUUR, ORGANISATIE EN VEILIGHEID

16,7
MILJOEN

• Bedrijfsvoering	€ 709.000	28
• Begroten en verantwoorden	€ 49.000	2
• Bestuur	€ 2.735.000	108
• Communicatie en voorlichting	€ 70.000	3
• Dienstverlening	€ 865.000	34
• Fysieke veiligheid	€ 2.108.000	84
• Sociale cohesie	€ 565.000	22
• Overhead	€ 9.371.000	371
• Storting in reserve	€ 247.000	10
	€ 16.719.000	

FINANCIËN

1,3
MILJOEN

• Algemene heffingen	€ 1.315.000	52
• Storting in reserve	€ 3.000	0
	€ 1.318.000	

HOOFDSTUK 3

Programma's

PROGRAMMA 1

Sociaal

Onze visie

Slidrecht heeft een veilige en inclusieve samenleving met sterke verbindingen en tolerantie naar elkaar. Hierin doet iedereen mee naar vermogen. Niemand valt tussen wal en schip.

Programma Sociaal omvat alle beleidsvelden van de gemeente Slidrecht binnen het sociaal domein. Het gaat om de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), jeugd(hulp), participatie, sport, cultuur, gezondheid en inburgering. Binnen het sociaal domein werken we veel samen in regionaal verband. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J), de Service Organisatie Jeugd (SOJ) en Drechtwerk voeren taken uit op het gebied van WMO, jeugdhulp, gezondheid en de uitvoering van de participatiewet. Deze regionale samenwerking kan alleen succesvol zijn wanneer er lokaal een sterke

'Niemand valt tussen wal en schip'

sociale infrastructuur is. Vanuit het programma Sociaal werken we daarmee primair aan de kernopgave "Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving" en leveren we een bijdrage aan de kernopgave "Werk maken van een ondernemend en betrokken Slidrecht".

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

We zetten in op een sterke sociale infrastructuur. We vinden het belangrijk dat inwoners voor zichzelf én voor elkaar zorgen. Wij zorgen voor een passend vangnet voor degenen die een steun in de rug nodig hebben.

Reguliere taken

Bevorderen van een gezonde leefstijl.

Behouden van toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociaal.

Organiseren van ondersteuning en hulp voor kwetsbare mensen in de samenleving.

Het voeren van helder en transparant subsidiebeleid met duidelijke resultaatafspraken.

3.1.2 Welke ambitie en ontwikkelingen voor sociaal domein

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het opzetten van een stevige sociale infrastructuur in Sliedrecht. Deze inzet is succesvol gebleken, de ondersteuning die geboden wordt door onze professionals in Sliedrecht wordt goed gewaardeerd door onze inwoners. Daarom is bij de totstandkoming van 'Koers 2030' besloten ons voor de komende jaren te richten op het doorzetten van de ingezette lijn op het Sociaal Domein.

'Iedereen kan en mag meedoen in Sliedrecht'**Ambitie Verder verbouwen en verstevigen**

Zoals is opgenomen in de Sociale Visie vinden we het belangrijk dat alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven en naar vermogen kunnen meedoen. We gaan ervan uit dat inwoners zelfredzaam zijn en regie nemen over hun leven. Voor inwoners die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn wordt ondersteuning geboden. Hierbij staan we voor een inclusieve samenleving. Iedereen kan en mag meedoen in Sliedrecht.

3.1.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor Sociaal realiseren?

Om onze visie te realiseren, blijven we de komende jaren samen met onze inwoners en partners investeren in een sterke sociale infrastructuur voor Sliedrecht, met als uitgangspunt 'zorg voor jezelf en voor elkaar' en een passend vangnet organiseren voor mensen die (tijdelijk) extra ondersteuning en zorg nodig hebben.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>We willen dat de inwoners van Sliedrecht een bijdrage leveren aan de samenleving. Dat zij zelfredzaam zijn en de regie over hun leven nemen. Daarbij zijn er gelijke kansen voor iedereen. Er is speciale aandacht voor het veilig kunnen opgroeien van onze jeugd en dat zij de kans hebben zichzelf te ontwikkelen en te ontplooiën. We faciliteren initiatieven rondom participatie.</p>	<p>We starten met de uitvoering van de Wet inburgering 2021 en voeren actief de regie op het uitvoeringsproces. We blijven inzetten op de doorontwikkeling van het Bonkelaarhuis, zodat de ondersteuning blijft aansluiten op de vraagstukken van onze inwoners en de maatschappelijke ontwikkelingen.</p> <p>Vanuit het Bonkelaarhuis wordt invulling gegeven aan de wettelijke taak vroegsignalering schulden en ondersteuning aangeboden aan inwoners met betalingsachterstanden en of (financiële)problematiek.</p> <p>We houden continue oog voor de financiële ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein en zetten in op het verhogen van de budgetbewustheid door actief te sturen op de uitvoering van bijvoorbeeld de Nee-tenzij regeling.</p>
<p>We bieden een sluitend vangnet voor inwoners die tijdelijk ondersteuning of zorg nodig hebben en geen of een ontoereikend netwerk. Bijvoorbeeld als het gaat om hulp en ondersteuning, schuldenproblematiek of laaggeletterdheid. De ondersteuning is gericht op versterking of ontwikkeling van eigen kracht en mogelijkheden in de sociale omgeving. We organiseren ondersteuning voor onze inwoners zoveel als mogelijk lokaal en zetten in op vroege signalering en interventie. Centraal staat dat de hulp die we bieden aansluit bij de behoefte en/of vraag van onze inwoners. Daarnaast ligt de regie zoveel mogelijk bij de inwoner en/of zijn netwerk. We gaan uit van maatwerk. De doorontwikkeling van het Bonkelaarhuis en een sterkere verbinding tussen welzijnsactiviteiten en ondersteuningsaanbod zijn daarbij belangrijk.</p>	<p>We blijven inzetten op het terugdringen van laaggeletterdheid. Dit om te voorkomen dat mensen niet kunnen meedoen omdat zij de Nederlandse taal niet (voldoende) beheersen.</p> <p>We houden voor onze inwoners een crisisplaats in Sliedrecht beschikbaar.</p> <p>We continueren de inzet van de Wijk-GGD'ers.</p> <p>We blijven in nauw contact met onze (maatschappelijke) partners om (de effecten van) corona te monitoren. Indien noodzakelijk spelen we hierop in.</p> <p>We zetten de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in om onderwijsvertragingen die opgelopen zijn tijdens de coronapandemie in te halen. We doen dit in samenwerking met het onderwijs en het Sociaal Team Sliedrecht.</p> <p>Vanaf 2022 worden de participatieplaatsen overgebracht naar lokaal niveau. We continueren de huidige inzet van de participatieplaatsen en stellen deze ook beschikbaar voor niet uitkeringsgerechtigden. We gebruiken daarbij het jaar 2022 om de participatieplaatsen als voorzieningen te ontwikkelen naar plekken waar de ontwikkeling van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt centraal komt te staan.</p> <p>Conform het bij de kadernota 2022 aangenomen amendement Sliedrecht schuldenvrij, gaan we vanaf 2022, aanvullend op het regionale beleid, op lokaal niveau financieel kwetsbare inwoners extra ondersteunen bieden. Hierbij zetten we in op;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het toeleiden van bijstandsgerechtigden naar werk en het voorkomen dat (financieel) kwetsbare inwoners aangewezen zijn op een bijstandsuitkering. • Het opkopen van beginnende schulden om zo grotere (financiële) problemen te voorkomen. • Het aanbieden van scholing, trainingen en begeleiding om de financiële zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. • Het tegengaan van eenzaamheid en het vergroten van de participatiemogelijkheden.

Deze tabel gaat verder op de volgende pagina

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>In Sliedrecht zorgen we voor elkaar, iedereen kan en mag meedoen, niemand wordt buitengesloten en we blijven inzetten op een inclusieve samenleving. Ook de sociale betrokkenheid is van grote waarde en een onmisbare schakel in onze sociale infrastructuur. Als gemeente willen wij dit blijven stimuleren en ondersteunen. Onder meer door verbindingen te leggen tussen mensen, initiatieven en partijen. Maar ook door de toegang tot hulp laagdrempelig te organiseren. Onze senioren verdienen bovendien extra aandacht. De vergrijzing speelt ook in Sliedrecht een rol. Thema's zoals mantelzorg, eenzaamheid en levensloopbestendig bouwen zijn daarin relevant en vragen om een integrale aanpak (en zijn uiteraard ook van toepassing op andere doelgroepen).</p>	<p>We geven in samenwerking met onze maatschappelijke partners uitvoering aan de in 2021 opgestelde seniorenvisie.</p> <p>We blijven de lokale coalitie tegen eenzaamheid 'Erbij in Sliedrecht' faciliteren.</p> <p>We blijven het Mantelzorgpunt faciliteren in de uitvoering van het mantelzorg ondersteuningsprogramma.</p>

Toelichting

Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:

Budget ambitie Verder verbouwen en verstevigen	Deze ambitie met bijbehorende speerpunten vraagt, conform de vastgestelde kadernota 2021, aanvullende middelen in de vorm van het Dorpsfonds. Denk aan sport, cultuur, sociaal domein, coronacompensatie en (buiten)spelen en recreëren.:			
	2022	2023	2024	2025
	N 551	N 551	N 548	N 545

De wettelijke taak vroegsignalering schulden wordt structureel toegevoegd aan het ondersteuningsaanbod van het Bonkelaarhuis, de kosten bedragen € 100.000 per jaar.

De inzet op financieel kwetsbare inwoners kost € 200.000 per jaar en zal gedurende 5 jaar worden ingezet en gedekt vanuit het Eneco miljoen ter ondersteuning van financieel kwetsbare inwoners.

De Rijksbijdrage voor de uitvoeringskosten Wet inburgering bedraagt € 96.000 in 2022 en 2023, € 94.000 in 2024 en structureel € 91.000 vanaf 2025. Dit wordt conform de vastgestelde financiële uitgangspunten toegevoegd aan de middelen voor uitvoering.

De overige bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021. Dit betreft de inzet wijk GGD'er, de alternatieve regeling diplomazwemmen en de verbindingfunctionaris verslavingen.

Ambitie Samenwerken in de regio

De wijze waarop wordt samengewerkt in de regio wijzigt per 1 januari 2022. De gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden wordt omgevormd naar een Gemeenschappelijke regeling Sociaal. Deze verandering heeft tot gevolg dat regionale bevoegdheden teruggaan naar de gemeenteraad en het college. Hierbij gaat het over regie op beleid en de financiële kaderstelling voor uitvoering van de Wmo, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit heeft als doel om meer ruimte voor lokaal maatwerk te organiseren. Hierdoor kunnen lokaal keuzes

gemaakt worden voor de wijze waarop en hoe de dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden wordt uitgevoerd en aangeboden aan inwoners.

Dit heeft tot gevolg dat het beleidsproces van de Sociale Dienst Drechtsteden aangepast wordt om de aansluiting met de gemeenten te maken. Gemeenten worden in het proces gepositioneerd om haar eigenaarsrol te kunnen vervullen. De samenwerking wordt intensiever omdat de kaders en het beleid lokaal vastgesteld worden. Zowel in de voorbereiding als in de besluitvorming vraagt dit om lokale en regionale betrokkenheid en samenwerking.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) is onze uitvoeringsorganisatie aan wie we de uitvoering van wettelijke taken blijven delegeren. Voor de bovenwettelijke taken willen wij de beleidsbevoegdheid terugbrengen naar de gemeente.	<p>We nemen onze verantwoordelijkheid als eigenaar en opdrachtgever door te sturen op de uitvoering en de resultaten van de gemandateerde taken.</p> <p>Bij regionale beleidsontwikkeling brengen we de maatwerk mogelijkheden in beeld voor lokale besluitvorming. Uitvoering van gemandateerde taken vindt plaats in samenhang met het lokale zorg, hulp en ondersteuningsaanbod.</p>
Door zelf beleid te maken kunnen we de lokale invulling beter vormgeven. De uitvoering is vervolgens een samenspel tussen SDD en de lokale voorzieningen.	<p>We geven bij regionale beleidsvorming lokale kaders en uitgangspunten mee die aansluiten op onze Sociale Visie.</p> <p>We maken (maat)werkafspraken die aansluiten bij de (ondersteunings-)vraagstukken in Sliedrecht.</p>
We willen 'aan de voorkant' betrokken zijn bij de uitvoering van takenpakket in het sociaal domein dat is opgedragen aan GRD en DG&J.	<p>We zijn vroegtijdig en actief betrokken bij actuele ontwikkelingen en keuzes die gemaakt moeten worden. Hierbij brengen we de raad tijdig in positie.</p> <p>We volgen de regionale ontwikkelingen en spelen wanneer relevant daar tijdig op in</p> <p>We onderhouden contacten en leggen verbindingen met omliggende gemeenten, partners en stakeholders.</p> <p>We nemen de subsidieverlening aan de Stichting Jeugdteams over van de Service Organisatie Jeugd. Hiervoor beschikken we de Stichting Jeugdteams in 2022 een begrotingssubsidie ter hoogte van maximaal €1.675.000. Op een begrotingssubsidie is de ASV niet van toepassing. Een begrotingssubsidie wordt beschikt op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht.</p>
Budget ambitie Samenwerken in de regio	In de Kadernota 2022 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor deze ambitie. Uitvoering vindt plaats vanuit de bestaande budgetten.

Ambitie Sport, cultuur en recreatie

Sliedrecht heeft een rijk verenigingsleven. Tal van sport- en culturele verenigingen bieden onze inwoners mogelijkheden voor een leuke en zinvolle vrijetijdsbesteding. We willen deelname aan sport en cultuur stimuleren en faciliteren.

Daarnaast willen we onze inwoners, maar ook mensen van buiten Sliedrecht, aantrekken door de recreatiemogelijkheden in Sliedrecht te bevorderen.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
<p>We versterken en promoten het centrum en het Baggermuseum zodat 'dagjesmensen' worden aangetrokken en de levendigheid in Sliedrecht wordt bevorderd.</p>	<p>We ondersteunen het Nationaal Baggermuseum vanuit een faciliterende rol in haar ontwikkeling om te komen tot een Delta Experience Centre.</p> <p>Op basis van de in 2021 vastgestelde Visie op Recreatie Sliedrecht en een eind 2021 nog op te leveren uitvoeringsprogramma werken we in 2022 met ondernemers, partners in de recreatieve sector en inwoners aan een duidelijke positioneren van het centrum en onze bezienswaardigheden. Bestaande recreatievoorzieningen versterken we waar nodig en waar mogelijk werken we aan nieuwe.</p>
<p>We zetten in op de doorontwikkeling van sport- en recreatievoorzieningen en in het bijzonder op breedtesport en het sporten buiten verenigingsverband. Mede door het promoten van Sliedrecht als 'Volleybal-hoofdstad' van Nederland zetten we Sliedrecht verder op de kaart, mede als inspiratiebron voor sportend Sliedrecht.</p>	<p>De combinatiefunctionaris sport stimuleert jeugdigen om kennis te maken met en deel te nemen aan het gevarieerde sport- en beweegaanbod in Sliedrecht.</p> <p>We onderzoeken of we de rol van de combinatiefunctionarissen ten behoeve van het bewegingsonderwijs kunnen uitbreiden in samenwerking met het basisonderwijs en SOJS</p> <p>We leveren een toekomstvisie gemeentelijke sportaccommodaties (inclusief zwembad) op.</p> <p>We blijven onderzoeken op welke wijze we het sporten buiten verenigingsverband kunnen faciliteren en promoten.</p> <p>We onderhouden onze contacten met sportverenigingen en ondersteunen hen waar mogelijk.</p> <p>In onze communicatie-uitingen blijven we aandacht houden voor Sliedrecht als Volleybal-hoofdstad.</p>
<p>We zetten in op extra cultuurinitiatieven en bevorderen samenhang en samenwerking</p>	<p>In 2022 wordt uitvoering gegeven aan de cultuurvisie.</p> <p>De subsidiebeleidsregels cultuur worden in lijn gebracht met het subsidiebeleid sociaal en de cultuurvisie.</p>
<p>Budget ambitie Sport, cultuur en recreatie</p>	<p>In de Kadernota 2022 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor deze ambitie. Uitvoering vindt plaats vanuit de bestaande budgetten.</p>

3.1.4 Beleidsindicatoren

In 2020 heeft een meting plaatsgevonden naar de maatschappelijke effecten van het sociaal beleid. Deze meting is opgesteld door het OCD en 'waar staat je gemeente'. Hierbij is gebruik gemaakt van reeds beschikbare cijfers. In onderstaande tabel staan de resultaten van deze meting. In de begroting

van 2020 waren nog geen realistische cijfers beschikbaar voor deze indicatoren. Uit het onderzoek van het OCD kunnen we voor 1a t/m 1d de indicatoren afleiden. De streefwaarden zijn aangepast naar realistisch haalbare percentages. Er zijn nog geen cijfers beschikbaar over het percentage inwoners dat geen ondersteuning krijgt, maar dit wel zou willen.

Streefwaarde	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht
1a 95% 84% 47%	% van de inwoners doet mee (sociaal)	93% heeft voldoende contacten 79% neemt deel aan sportvereniging of sociale activiteit 42% doet vrijwilligerswerk
1b 19% 16% 5%	% van de inwoners wil meedoen, maar kan dit niet (sociaal)	24% ondervindt hinder in vrijetijdsbesteding 21% ondervindt hinder op school of werk 7% ondervindt hinder bij het onderhouden van sociale contacten
1c 73% 71% 70%	% van de inwoners weet ondersteuning te vinden als ze deze nodig hebben (sociaal)	68% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van huisvesting 66% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van psychische problemen 65% weet waar zij terecht kunnen op het gebied van lichamelijke beperkingen
1d 135 10,5%	Aantal inwoners dat ondersteuning krijgt (sociaal)	Huishoudens met een voorziening in het sociaal domein, alleen WMO, Wmo ondersteuning: 173 per 1000 huishoudens Jeugdhulp: 12,5%
1e 5%	% van de inwoners dat geen ondersteuning krijgt, maar dit wel zou willen (sociaal)	geen waarde bekend

1a en 1b

Meedoen betekent voor Sliedrecht: participeren en mensen ontmoeten door middel van het gebruik van algemene, sociale en sportvoorzieningen. In de P&C documenten is het belangrijk te weten, in hoeverre de inwoners van Sliedrecht meedoen en zicht te hebben op het aantal personen dat mee wil doen maar dit niet kan. Dit percentage van 'meedoen' is opgebouwd op basis van deelname aan sportverenigingen, sociale activiteiten, vrijwilligerswerk etc. Arbeidsparticipatie is hier buiten gelaten omdat deze al bij de verplichte indicatoren is opgenomen.

1c t/m 1e

In Sliedrecht hebben we een breed ondersteuningsaanbod voor alle inwoners van -9 maanden tot 100+ jaar. Dit ondersteuningsaanbod bestaat onder andere uit voorliggende voorzieningen, maatwerkvoorzieningen, specialistische ondersteuning en hulp. En er zijn diverse manieren om toegang tot deze ondersteuning te krijgen. Belangrijk is dat inwoners de weg weten te vinden naar de juiste passende ondersteuning en die - indien nodig -krijgt. Om te voorkomen dat inwoners die ondersteuning nodig hebben niet bereikt worden of tussen 'wal en schip' vallen is het belangrijk zicht te hebben op die inwoners die geen ondersteuning krijgen, maar dit wel graag zou willen.

3.1.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Dienst Gezondheid & Jeugd

De Dienst Gezondheid en Jeugd (onderdelen GGD, veilig thuis en BLVS) voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hierbij is aansluiting bij de volgende doelstellingen van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

1. Het realiseren van gezondheidswinst en het verminderen van sociaal-economische gezondheidsverschillen.
2. Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder).
3. Het zorgen voor bescherming bij huiselijk geweld, het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting en het verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare groepen in de samenleving.

Serviceorganisatie Jeugd Zuid Holland Zuid (SOJ ZHZ)

De serviceorganisatie Jeugd is onderdeel van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Ze is verantwoordelijk voor de inkoop en het contracteren van jeugdhulp die valt onder de noemer van de Jeugdwet.

Gemeenschappelijke regeling Sociaal

De GR Sociaal voert namens de gemeente Sliedrecht gemandateerde taken uit op het terrein van arbeidsparticipatie, maatschappelijke ondersteuning, inkomensondersteuning, minimabeleid, budgetadvies en schuldbemiddeling.

Sociale werkvoorziening Drechtwerk

Sociale werkvoorziening Drechtwerk is het samenwerkingsverband van zes Drechtsteden en als organisatie actief op het gebied van participatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en relatief lage loonwaarden. Drechtwerk bevordert het zo veel mogelijk plaatsen van mensen in reguliere bedrijven en sociale ondernemingen. Deels (nog) met haar eigen BV's. Daarbij is zoveel mogelijk sprake van een gewoon bedrijf. Er wordt samengewerkt met Baanbrekend Drechtsteden, de 1-werkgeversbenadering van de Drechtsteden bij de Sociale Dienst Drechtsteden en de verschillende initiatieven in de regio rond werk, participatie en zorg.

3.1.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Sociaal zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Jeugdwelzijnsbeleid	Raad 2020
Sociale Visie (herijking)	Raad 2020
Preventie en Handavingsplan alcohol 2020-2023	Raad 2020
Lokaal gezondheidsbeleid	Raad, 2019
Sliedrecht Regenboog dorp	Raad, 2019
Sportnota 2019 e.v.	Raad, 2019
Integratienota 2019-2021	Raad, 2019
Ondersteuningsprogramma Mantelzorg 2019-2021	Raad, 2019
Uitvoeringsprogramma vrijwilligersbeleid 2018-2020	Raad, 2018
Strategische Agenda Sociaal Domein	Raad, 2018
Groeiagenda 2018	Raad, 2018
Transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020	Raad, 2018
Subsidiebeleid Sociaal	Raad, 2017
Subsidiebeleid Sociaal Gemeente Sliedrecht 2017	Raad 2017
WMO- beleidsplan lokaal	Raad, 2016
Bibliotheekvisie	Raad, 2016
Jeugdwelzijnsbeleid	Raad, 2015
Beleidsrijk regionaal transitie arrangement	Raad, 2014
Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	Raad, 2014
WMO- beleidsplan regionaal	Raad, 2014

3.1.7 Overzicht van baten en lasten

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Cultuurvoorzieningen	N	1.622	N	1.440	N	1.405	N	1.484	N	1.488	N	1.491
Integraal jeugdbeleid	N	490	N	499	N	511	N	511	N	511	N	511
Sport-en recreatievoorzieningen	N	2.161	N	2.045	N	1.918	N	1.913	N	1.916	N	1.920
Zorg	N	31.318	N	30.831	N	33.327	N	32.117	N	32.313	N	32.314
Totaal lasten	N	35.591	N	34.816	N	37.161	N	36.026	N	36.228	N	36.236
Baten												
Cultuurvoorzieningen	V	567	V	775	V	629	V	633	V	633	V	633
Integraal jeugdbeleid	V	34		-		-		-		-		-
Sport-en recreatievoorzie- ningen	V	1.091	V	885	V	872	V	872	V	872	V	872
Zorg	V	7.875	V	7.467	V	7.799	V	7.799	V	7.799	V	7.799
Totaal baten	V	9.567	V	9.127	V	9.300	V	9.304	V	9.304	V	9.304
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	26.024	N	25.689	N	27.860	N	26.722	N	26.924	N	26.932
Storting in reserve	N	165	V	54		-		-		-		-
Onttrekking aan reserve	V	819	V	438	V	1.210	V	207	V	209	V	211
Geraamd resultaat	N	25.370	N	25.198	N	26.651	N	26.515	N	26.715	N	26.721

Economie, onderwijs en arbeidsmarkt

Onze visie

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat. De bedrijven(terreinen) zijn vitaal en we hebben een levendig centrum.

‘Verbinden, organiseren en promoten’

Programma 2 omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van werken, bedrijvigheid en vestigingsklimaat. Dit valt uiteen in twee hoofdonderdelen, namelijk (1) economie en (2) onderwijs en arbeidsmarkt. Vanuit het programma Economie, onderwijs en arbeidsmarkt werken we daarmee primair aan de kernopgave

“ondernemend en betrokken Sliedrecht”, met daarnaast belangrijke raakvlakken met de kernopgave “ruimtelijke vernieuwing”.

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

Ondernemend en betrokken: het zit diep geworteld in Sliedrecht. De samenleving doet

Reguliere taken

Economie

Bedrijfsbezoeken en accountmanagement

Faciliteren bedrijfsleven

Onderwijs en arbeidsmarkt

Zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen

Faciliteren van goed onderwijs voor alle kinderen

Bestrijden van onderwijsachterstanden

Organiseren leerlingenvervoer

veel zelf en daar zijn wij trots op. Tegelijkertijd hebben we ambities om dit verder te versterken. Door bijvoorbeeld het borgen van een vitale economie en levendig centrum. De rode draad daarin is verbinden, organiseren en promoten.

3.2.2 Ambitie en ontwikkelingen

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang. We hebben Sliedrechtse bedrijven, met name in de maritieme sector en aanverwante maakindustrie, die over de hele wereld actief zijn. Sliedrechtse ondernemingen bieden werk aan veel Sliedrechtse. Daarnaast leveren de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel, de zakelijke dienstverlening en de ondernemers in het centrum ook een grote bijdrage aan de vitale economie die Sliedrecht rijk is. De lokale en regionale arbeidsmarkt is cruciaal om te voorzien in de behoefte aan gekwalificeerd personeel in het lokale en regionale bedrijfsleven. Onderwijs en bedrijfsleven werken nu al samen aan de aansluiting op specifieke beroepsgroepen. We willen deze gunstige situatie ook voor de toekomst borgen en waar mogelijk kwaliteit toevoegen.

Dit houdt ook in dat er voldoende ruimte is voor bedrijven en dat bedrijven op de juiste plek zijn gevestigd. Daarnaast zorgen we voor een goede uitstraling van de terreinen en het centrum. Deze essentiële uitgangspunten die terugkomen in de kernopgave ruimtelijke vernieuwing, zijn onlosmakelijk verbonden aan het bedrijvenbeleid en het vestigingsklimaat. Daarom moeten ze in samenhang worden gezien.

3.2.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor economie, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren?

Vitale bedrijven(terreinen) en een levendig centrum.

Samen met onze ondernemers maken we werk van een toekomstbestendige en vitale economie in Sliedrecht. We voegen waar mogelijk kwaliteit toe met de Kerkbuurt als een goed voorbeeld. Belangrijke andere punten zijn ons bedrijvenbeleid, de aantrekkingskracht van Sliedrecht en de ruimtelijke uitstraling.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?								
<p>Het samen met de ondernemers uitstippelen van een heldere koers richting de toekomst. Een bedrijvenbeleid waarin we kijken hoe men in Sliedrecht optimaal kan ondernemen. Met focus op thema's als collectiviteit, innovatie, duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen en de wijze waarop de gemeente kan faciliteren.</p>	<p>Op basis van de in 2021 vastgestelde Economische Visie, werken we in 2022 samen met de ondernemers aan de uitvoering, met aandacht voor de vier prioritaire thema's en vier prioritaire sectoren.</p> <p>Als basis voor een ambitieuze uitvoering van de Economische Visie zetten we in 2022 in op de opzet van een of meerdere nieuwe ondernemersfondsen voor bedrijventerreinen, voortbouwend op de in 2021 gestarte verkenning en op basis van draagvlak bij het bedrijfsleven.</p> <p>De regionale innovatieagenda en innovatie-instrumenten zoals het MKB-katalysatorfonds worden actief betrokken op Sliedrechtse bedrijven.</p>								
<p>De economische kracht van Sliedrecht beter in de kijker zetten, om de aantrekkingskracht van Sliedrecht op bedrijven, maar ook op arbeidspotentieel te vergroten.</p>	<p>De promotie en marketing van Sliedrecht wordt verder uitgevoerd. Voor de recreatieve economie doen we dit in combinatie met de uitvoering van de in 2021 vastgestelde Visie op Recreatie.</p> <p>Sliedrecht is nauw aangesloten bij DEAL Drecht Cities voor bovenregionale promotie en acquisitie van bedrijvigheid.</p> <p>Om de aantrekkelijkheid van Sliedrecht als vestigingsplaats verder te versterken werken we met de ondernemers(vereniging) aan vitale werklocaties en faciliteren we bij belangrijke randvoorwaarden als duurzaamheid, innovatie, digitalisering en mobiliteit.</p>								
<p>We zijn op sommige plekken al op de goede weg. De recente ontwikkeling van de Kerkbuurt is een mooi voorbeeld waar samen met de ondernemers kwaliteit is toegevoegd. De lessen uit dit traject vormen inspiratie om ook op andere locaties aan de slag te gaan.</p>	<p>In het verlengde van het huidige bedrijvenaccountmanagement en in samenwerking met de winkeliersverenigingen wordt het centrummanagement voor de winkelgebieden verder versterkt.</p> <p>De samenwerking met de winkeliersverenigingen via de ondernemersfondsen voor de winkelgebieden wordt voortgezet.</p> <p>Aanvullend op het winkeltijdenonderzoek Sliedrecht dat in juli 2021 is opgeleverd, wordt in februari 2022 het nieuwe Koopstromenonderzoek opgeleverd, met inzicht in de koopwensen en -behoeften in Sliedrecht.</p>								
<p>We knappen de uitstraling van Sliedrecht op. Bijvoorbeeld door de uitstraling van de bedrijventerreinen (en de woonboulevard op bedrijventerrein Nijverwaard) te verbeteren. Bij het verbeteren van de Parallelweg langs de Nijverwaard leggen we nadrukkelijk de koppeling met (de ontsluiting van) het bedrijventerrein en de Woonboulevard.</p>	<p>Samen met de ROM-D werken we in 2022 aan de uitvoering van de bedrijfsverplaatsingen op de Nijverwaard ten behoeve van een verbetering van de ruimtelijke structuur en het onderscheid tussen de Woonboulevard enerzijds en de (industriële) bedrijvigheid anderzijds. Dit op basis en op voorbehoud van een positieve uitkomst van de verkenning in 2021.</p> <p>We starten in 2022 met de uitvoering van de aanpak van de Leeghwaterstraat – in het verlengde van de herstructurering van de Parallelweg – ter versterking van het profiel van de Woonboulevard.</p>								
<p>Budget ambitie economie</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:</p>								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="730 1776 842 1809">2022</th> <th data-bbox="850 1776 962 1809">2023</th> <th data-bbox="970 1776 1082 1809">2024</th> <th data-bbox="1090 1776 1201 1809">2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="730 1821 842 1852">N 50</td> <td data-bbox="850 1821 962 1852">N 18</td> <td data-bbox="970 1821 1082 1852">N 0</td> <td data-bbox="1090 1821 1201 1852">N 0</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	N 50	N 18	N 0	N 0
2022	2023	2024	2025						
N 50	N 18	N 0	N 0						

De bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021.

Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten op elkaar aan en bieden het bedrijfsleven de benodigde vaardigheden.

De lokale en regionale arbeidsmarkt heeft behoefte aan voldoende gekwalificeerd personeel. Hiervoor is samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden essentieel.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
In een snel veranderende arbeidsmarkt, waarin vooral het middensegment onder druk staat, zijn doorlopend leren, flexibele inzetbaarheid en vaardigheden sleutelbegrippen. Sliedrecht en de regio Drechtsteden kennen daarbij een dubbele uitdaging: zowel een groot middensegment als een schaarste aan gekwalificeerd (technisch) personeel.	Via de regionale samenwerking in de Drechtsteden is Sliedrecht betrokken bij de regionale agenda voor Human Capital. Sliedrechtse bedrijven worden aangemoedigd om zich aan te sluiten bij de nieuwe HBO associate degree opleidingen door de Dordrecht Academy. We faciliteren de banenmarkt Kom Binnen Bij Bedrijven.
De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is cruciaal, middels samenwerking tussen het regionaal bedrijfsleven en de gemeenten. Daarnaast zijn groei en behoud van werkgelegenheid voor HBO- en academisch geschoolden aandachtspunten, zowel voor bedrijvigheid als voor woningbouw en voorzieningen.	We stimuleren scholieren bij hun opleidings- en beroepskeuze.
Budget ambitie onderwijs en arbeidsmarkt	In de Kadernota 2022 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor deze ambitie. Uitvoering vindt plaats vanuit de bestaande budgetten.

3.2.4 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
2a Leegstand in % van winkelvloeroppervlakte (economie)	7 (2018)	< 7 in 2022
2b Leegstand in % van het aantal verkooppunten (economie)	11 (2018)	< 10 in 2022
2c % van de inwoners dat een startkwalificatie heeft (onderwijs en arbeidsmarkt)	-	60%
2d % van de inwoners dat zich inzet om zichzelf te ontwikkelen (onderwijs en arbeidsmarkt)	-	40%

2a en 2b

Sterke winkelgebieden worden gemeten aan de hand van de leegstand als percentage van het winkelvloeroppervlakte en als percentage van het aantal verkooppunten. Beide cijfers hebben verband met elkaar, daarom zijn hier

twee indicatoren gepresenteerd. Het streven is om de leegstand te maximaliseren op 7% in 2020 en minder dan 10% leegstand te hebben in het aantal verkooppunten. De meest recente waarden zijn van 2018. Begin 2022 worden nieuwe waarden bekend.

2c en 2d

Jeugd & onderwijs zijn beleidsvelden die zich (groten)deels richten op de ontwikkeling van jeugdigen. Daarnaast zijn er ook diverse (Rijks)regelingen voor de taalontwikkeling van bijvoorbeeld statushouders, werkzoekenden en laaggeletterden. Door bovenstaande indicatoren op te nemen, wordt inzicht verkregen in hoeverre inwoners zich ontwikkelen. Daarnaast geeft het percentage startkwalificatie inzicht in het perspectief van onze inwoners op (arbeids)participatie in de samenleving. De waarde voor deze indicatoren is nog niet bekend.

3.2.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Drechtsteden (GR)

Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- fysieke thema's die gekoppeld zijn aan

economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme;

- sociale thema's die gekoppeld zijn aan onderwijs, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt (participatie).

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De Dienst Gezondheid & Jeugd voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hier is aansluiting bij de volgende doelstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

- Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder). Denk aan de leerplicht en voortijdige schoolverlaters.

3.2.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt zijn gebaseerd op beleidskaders zoals vastgesteld door de Gemeenteraad:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Integraal huisvestingsplan (onderwijs)	Raad, 2019
Economische agenda Sliedrecht	Raad, 2017
Verkeers- en mobiliteitsplan 2017-2040	Raad, 2017
1e Wijziging Verordening voorzieningen Huisvesting onderwijs	Raad, 2017
Groeiagenda Drechtsteden 2030	Drechtraad, 2017
Parkeernormennota 2016	Raad, 2016
Regionale bedrijventerreinenstrategie	Drechtraad, 2016
Verordening leerlingenvervoer	Raad, 2014
Regionaal detailhandelsbeleid	Drechtraad, 2014
Integraal huisvestingsplan	Raad, 2013
Visie Brede Scholen Sliedrecht	Raad, 2013
Regionale kantorenstrategie	Drechtraad, 2013
Visie onderwijs en educatie Sliedrecht 2012-2020	Raad, 2012
Visie Kerkbuurt	Raad, 2011

3.2.7 Overzicht van baten en lasten

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Opgroeien en onderwijs	N	2.420	N	2.742	N	2.623	N	2.630	N	2.623	N	2.622
Verkeer- en vervoersbeleid	N	503	N	562	N	543	N	548	N	548	N	548
Inkomen	N	1.117	N	41		-		-		-		-
Werk en ondernemerschap	N	760	N	1.511	N	1.697	N	1.692	N	1.766	N	1.794
Expl. Bouwgronden woonwijken	N	1.089	N	4.144	N	3.953	N	4.566	N	6.443	N	5.122
Totaal lasten	N	5.890	N	9.000	N	8.816	N	9.437	N	11.381	N	10.086
Baten												
Opgroeien en onderwijs	V	470	V	634	V	634	V	634	V	634	V	634
Verkeer- en vervoersbeleid	V	93	V	98	V	102	V	105	V	105	V	105
Inkomen	V	1.075		-		-		-		-		-
Werk en ondernemerschap	V	322	V	208	V	208	V	208	V	208	V	208
Expl. Bouwgronden woonwijken	V	881	V	4.447	V	4.217	V	4.817	V	6.675	V	5.127
Totaal baten	V	2.841	V	5.388	V	5.162	V	5.764	V	7.623	V	6.075
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	3.049	N	3.612	N	3.655	N	3.673	N	3.758	N	4.011
Storting in reserve	N	523	N	452	N	452	N	452	N	452	N	225
Onttrekking aan reserve	V	617	V	338	V	277	V	284	V	297	V	276
Geraamd resultaat	N	2.955	N	3.726	N	3.830	N	3.841	N	3.914	N	3.960

Ruimte

Onze visie

Sliedrecht heeft een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting en er zijn meer en geschikter woningen gebouwd. Sliedrecht is meer energie neutraal. Zo heeft de gemeente een aantal groene longen toegevoegd en daarmee de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Daarnaast kent Sliedrecht minder verkeersoverlast en in het verkeer is het veiliger geworden. De barrière van A15 en spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht is opgeheven.

Programma Ruimte omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van ruimtelijke vernieuwing, te weten woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden, onderhoud openbare ruimte, afvalinzameling en gemeentelijk vastgoed. De kernopgave 'werk maken van ruimtelijke vernieuwing' uit de kadernota zien we grotendeels in zijn uitwerking terug in dit hoofdstuk Ruimte van de begroting.

Wat is onze ambitie tot 2030 om die visie waar te maken?

De ambities zijn fors als het gaat om de opgaven in het fysieke domein. Onze inzet tot

'Evenwichtige ontwikkeling met focus op ruimte, kwaliteit en duurzaamheid'

2040 is een toename van 2.500 woningen met het accent op de eerste tien jaar. Nieuwbouw in Sliedrecht brengt een verhuisstroom op gang die invloed heeft op het aantal huishoudens en op het behoud en de ontwikkeling van het voorzieningenniveau. De aansluiting met de wensen van eigen bewoners, zeker met betrekking tot de woonmarkt is van cruciaal belang om daarop te acteren. We stimuleren daarom stevige doorstroming naar nieuwbouw in koop en huur in het midden- en hoger segment. We ontwikkelen daarnaast ook gemengde woonwijken, waardoor we de sociale woningvoorraad meer verspreiden binnen onze gemeente en

Reguliere taken
Wonen
Zorgen voor een passende woningvoorraad
Verkeer en mobiliteit
Uitvoeren van de kortetermijnmaatregelen uit de verkeers- en mobiliteitsvisie
Bereikbaarheid
Blijven(d) investeren in een goed bereikbaar Sliedrecht
Herstructurering en revitalisering woon- en werkgebieden
Actualiseren van bestemmingsplannen/doorlopen van ruimtelijke procedures
Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma 4)
Duurzaamheid
Samenwerken aan behalen klimaatdoelstellingen
Buitenruimte
Efficiënt beheren van de openbare ruimte
Omgevingswet
Voorbereidingen treffen ten behoeven van de invoering van de Omgevingswet
Milieu
Borgen wettelijke eisen voor luchtkwaliteit, geluid etc.

er een meer evenwichtige balans komt.

We staan aan de vooravond van grote decentralisatieopgaven op het gebied van energie en de Omgevingswet. We willen de gemeente beter ontsluiten, voldoende ruimte bieden aan bedrijven en de ruimtelijke kwaliteit en openbare ruimte verbeteren. We weten dat de beschikbare ruimte binnen de huidige bebouwingscontouren schaars is. Ruimtelijke vernieuwing waarbij we het aandurven om weloverwogen, maar fundamentele keuzes te maken, is daarom noodzakelijk om niet tot stilstand te komen in onze ontwikkeling.

3.3.2 Ambitie en ontwikkelingen

De ruimtelijke opgave is uitgewerkt in vijf ambities: woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden en

vastgoed. Deze ambities moeten echter wel in samenhang worden gezien en uitgewerkt. De woningbouwopgave kan niet los worden gezien van de opgave om de gemeente ruimtelijk te vernieuwen. De energietransitie komt met een fors ruimtegebruik en is direct gekoppeld aan ruimtelijke inpasbaarheid en kwaliteit. Datzelfde geldt voor de ambitie bereikbaar en verbonden.

De Omgevingsvisie is een belangrijke inhoudelijke kapstok, waarin de ambities integraal en in samenhang zijn verwerkt. De visie geeft ons richting om nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten en om initiatieven van buiten goed te kunnen beoordelen. Tegelijkertijd gebruiken we de visie om gericht de markt te consulteren en te betrekken. Immers, de gemeente bouwt zelf geen woningen.

We bezien de opgaven voor heel Sliedrecht in samenhang, met in eerste instantie het accent op de bestaande gebouwde omgeving ten zuiden van de A15. Herstructureringsopgaven zijn hier majeur, gaan zorgen voor lucht en moeten daarmee meer ruimtelijke kwaliteit (in meer groen, betere verbindingen en slimmere opzet van woningen) toevoegen. Wij hebben de eerste stappen gezet ten behoeve van het ruimtelijke programma en kunnen ook de ambitie om ten noorden van het spoor te gaan ontwikkelen nu verbeelden. Ook de kosten en baten van het verbinden van gemeente en polder zijn in beeld.

3.3.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor ruimte realiseren?

Woningbouw

In de uitvoering van de Koers 2030 maken we keuzes over de toekomstige ruimtelijke vernieuwing ten behoeve van de ontwikkeling van woningbouw van Sliedrecht. Ruimtelijke vernieuwing is een breed begrip dat alle aspecten van ruimtelijke (en daarmee verbonden economische en sociale) ontwikkeling in zich draagt. Het risico van een dergelijke brede scope is, dat we alles aanpakken maar de samenhang uit het oog verliezen. Het Programma ruimtelijke vernieuwing biedt

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?			
<p>Er is harde plancapaciteit voor minimaal 2.000 woningen tot 2030, in Sliedrecht beneden de A15 en in Sliedrecht Noord en in samenhang ontwikkeld. Een aanzienlijk deel hiervan is in 2030 gerealiseerd en voor het nog resterende deel zijn er harde realisatie-afspraken. Extra woningbouw is vooral gerealiseerd in het midden- en hoger segment; het lager segment van de woningmarkt is vernieuwd door nieuwbouw, sloop en/of renovatie.</p>	<p>We werken het stedenbouwkundig masterplan Sliedrecht verder uit.</p> <p>We geven uitvoering aan de afspraken met woningstichting Tablis en marktpartijen over de in het masterplan opgenomen schuifoperatie van (sociale) woningbouw binnen Sliedrecht Oost en naar een aantal locaties daarbuiten (w.o. Maaslaan, Rijnstraat en Middeldiepstraat).</p> <p>We verdiepen de mogelijkheden in Sliedrecht Noord voor landschappelijke, recreatieve, duurzaamheids-, mobiliteits-, economische en woningbouwontwikkeling en het financieel perspectief dat hiermee verbonden is.</p> <p>De ontwikkelingsmogelijkheden langs de Merwedelingelijn (MLL) worden in een samenwerkingsverband met de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem en Dordrecht uitgewerkt en in overeenstemming gebracht met ambities en beleid van provincie en rijk. We voeren hiervoor een gezamenlijke lobby waarvoor we ook gericht kennis en kunde inzetten.</p> <p>We werken de in het masterplan opgenomen verbindingen tussen Sliedrecht en Sliedrecht Noord ruimtelijk, civieltechnisch en financieel verder uit. Hierbij wordt ook een financiële grondslag geformuleerd voor kostendekking door ruimtelijke ontwikkelingen die door deze verbindingen (direct en indirect) mogelijk worden gemaakt.</p> <p>De ontwikkelstrategie wordt samen met woningcorporatie(s) en marktpartijen verkend, verdiept en mogelijk naar (eerste stappen van) realisatie gebracht.</p> <p>We doen voorstellen voor grondexploitatie en grondpolitiek om het masterplan (gefaseerd) te realiseren.</p> <p>Het financieel perspectief voor uitvoering van het Programma ruimtelijke vernieuwing en het Fonds ruimtelijke vernieuwing worden verder ingevuld.</p> <p>We bieden de raad een Programmaplan ruimtelijke vernieuwing 2023-2030 aan, waarin we aangeven hoe we de hiermee te bereiken doelen (eventueel met tussentijdse mijlpalen/doelen) en de hiervoor noodzakelijke inspanningen (eventueel met voorkeursvarianten) binnen een inhoudelijk en financieel kader realiseren. We stellen hierbij een aantal criteria voor waarmee de raad sturing kan geven aan de koers en bandbreedte van het programma.</p> <p>Tussentijds informeren we de raad halfjaarlijks over de voortgang van het programma en van de hoofdlijnen van de onderliggende projecten.</p>			
<p>Budget ambitie woningbouw</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:</p>			
	<p>2022</p>	<p>2023</p>	<p>2024</p>	<p>2025</p>
	<p>N 210</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
	<p>De bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en wordt gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke vernieuwing uit de Eneco-gelden.</p>			

het kader om die samenhang binnen de te realiseren woningbouw steeds voor ogen te blijven houden. De projectresultaten die we hiervan nu verwachten kunnen tenslotte in de loop van de jaren verschuiven of door onverwachte ontwikkelingen anders worden ingevuld dan oorspronkelijk beoogd. Het voordeel van de programmatische bril is dat de samenhang in stand blijft en het beoogde programmaresultaat met als doel realisatie van woningen steeds voorop blijft staan. Het beoogde programmaresultaat is daarmee geen verzameling van woningbouw- en daarmee samenhangende projecten, maar een programmatisch doel.

Ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke druk in Sliedrecht is hoog. We hebben ruimte nodig voor woningen en bedrijven én we moeten aan de slag met de energietransitie. Vernieuwing is noodzakelijk om ruimte te creëren. Dit vraagt om keuzes waarvoor de kaders zijn uitgewerkt in de Omgevingsvisie (2021). In hoofdlijnen streven we hierbij naar groene verbindingen van noord naar zuid - van polder naar rivier -, naar een aantrekkelijk centrum, naar zichtbare en toegankelijke rivieroeveren en naar meer ruimtelijke herkenning ('identiteit').

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?			
<p>We implementeren de Omgevingswet, zowel naar planvorming (Omgevingsvisie) als naar de uitvoering hiervan. In dat kader werken we toe naar groene verbindingen met de polder, toegankelijke rivieroeveren en leefbare veilige groene wijken en duurzame bedrijventerreinen waarbij aan het water zoveel mogelijk ruimte is voor watergebonden-bedrijvigheid. We brengen de ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein verder.</p>	<p>Op basis van de ervaringen uit de pilot en de ambities van de gemeenteraad gaan we verder met de opbouw van een compleet omgevingsplan.</p> <p>We werken toe naar de vaststelling van bestemmingsplan voor het Burgemeester Winklerplein.</p> <p>De private ontwikkeling van het Watertorenterrein wordt gefaciliteerd.</p> <p>De afronding van Baanhoek-West vindt volgens planning plaats.</p> <p>De aanleg van sportterreinen op 'Sliedrecht-Buiten' wordt voorbereid.</p>			
Budget ambitie Ruimtelijke kwaliteit	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:			
	2022	2023	2024	2025
	N 561	N 231	N 231	N 106
	<p>De bovenstaande middelen worden incidenteel gefinancierd vanuit het daarvoor gevormde fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco gelden. Vanuit de Kadernota 2022 is bovenstaand budget opgehoogd met € 15.000 voor extra dotatie in de onderhoudsvoorziening ten behoeve van de ponton waterbus. Vanaf 2023 is het budget verhoogd met een extra € 5.000 voor de kapitaallasten 'upgrade ponton waterbus' zoals vermeld in de Kadernota 2022.</p>			

Duurzaamheid

We zetten serieuze stappen in de transitie op weg naar een ‘energie neutraal’ Sliedrecht in 2050. De Regionale Energie Strategie 1.0 en het Transitievisie Warmte 2021, vullen we daarvoor verder planmatig in. We bevorderen het verduurzamen van bestaande woningen en het bouwen van nieuwe 0-emissie wonin-

gen. De gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld in het verduurzamen van het vastgoed en het wagenpark.

Om Sliedrecht klimaatgeschikter en leefbaarder te maken, werken we aan de aanleg van groene verbindingen en het inrichten van groenere wijken.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>Duurzaamheid kent verschillende facetten (voorbeelden uit de duurzaamheidsagenda zijn het verduurzamen van het wagenpark tot het toewerken naar een circulaire economie in aanbesteden). We leveren een bijdrage aan de energietransitie. We informeren, stimuleren, faciliteren en dagen partijen in de samenleving uit om zelf met de energietransitie aan de slag te gaan. We zetten in op een goed en structureel beheer van onze waterhuishouding. We versnellen het klimaatgeschikt en leefbaar maken van Sliedrecht door het realiseren van groene verbindingen en het inrichten van groenere wijken. We brengen afval waar mogelijk terug naar grondstof. We zetten er op in om onze inwoners zo min mogelijk bloot te stellen aan (potentieel) schadelijke stoffen en andere elementen zoals geluidsoverlast.</p>	<p>We geven uitvoering aan de Regionale Energie Strategie</p> <p>We geven uitvoering aan de Transitievisie Warmte</p> <p>We herijken de Duurzaamheidsagenda</p> <p>We faciliteren de aanleg van het warmtenet en maken keuzes in een duurzame bronnenstrategie</p> <p>We betrekken bewoners, bedrijven en organisaties actief bij de transitie en versnellen daar waar dat haalbaar is</p> <p>We gaan door met het op structurele wijze inspecteren en monitoren van de riolering. Daarnaast worden diverse onderzoeken gestart naar het areaal en functioneren van het stedelijk water- en rioleringsstelsel</p> <p>We voeren het Groenbeleidsplan uit, met daarin aandacht voor biodiversiteit, beperking hittestress en klimaatadaptatie.</p> <p>In Baanhoek-West geven we een vervolg aan het plan om samen met bewoners de wijk te vergroenen.</p> <p>Bij renovatieprojecten in de openbare ruimte wordt de kwaliteit van de openbare ruimte integraal en duurzaam verbeterd.</p> <p>We stimuleren en faciliteren inwoners met Operatie Steenbreek om hun percelen klimaatadaptief in te richten.</p> <p>We borgen klimaatadaptatie in lokale en regionale uitvoeringsplannen, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.</p> <p>Het regulier onderhoud aan wegen wordt conform het beleid uitgevoerd.</p> <p>We treffen voorbereidingen om de hoeveelheid restafval in lijn met het beleidskader Van Afval Naar Grondstof te verminderen naar maximaal 75 kg in 2025 (per bewoner/jaar)</p> <p>We volgen de ontwikkelingen bij de bedrijven Chemours en Dupont nauwlettend en kritisch. Ons doel blijft om de emissies hiervan naar nul te krijgen.</p>

Budget ambitie duurzaamheid	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:			
	2022	2023	2024	2025
	N 300	N 40	N 40	N 40
<p>Met ingang van 2022 is € 40.000 structureel opgenomen voor maatregelen groenbeleidsplan. Daarnaast is eenmalig in 2022 € 25.000 opgenomen voor onderzoeken stedelijk water- en rioleringsysteem.</p> <p>De overige bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.</p>				

Bereikbaar en verbonden

De A15 en het spoor vormen een ruimtelijke, economische en sociale barrière voor de verdere ontwikkeling van Sliedrecht. Het opheffen van deze barrière leidt tot een ontlasting van de bestaande wegenstructuur (waaronder de Stationsweg), versterkt de langzaam verkeersverbindingen, levert een bijdrage in de ontwikkeling en versnelling van de woningbouwopgave en bevordert de bereikbaarheid van de voorzieningen ten

noorden van de A15. Tevens maakt het sociaal veilige verbindingen mogelijk tussen de sport- en recreatiegebieden in het noorden en de woongebieden in het zuiden. Ook wordt hiermee een groene en recreatieve verbinding haalbaar tussen het poldergebied en de Merwede. Kortom, door het doorbreken van de barrière van A15 ontwikkelen we de gemeente, de bedrijventerreinen boven de A15 en het gebied boven het spoor tot één Sliedrecht.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2021?
<p>We slechten de barrière van de A15 ten behoeve van de ontwikkeling van onze gemeente en de verbetering van verkeersverbindingen. In samenhang hiermee treffen we waar mogelijk korte termijnmaatregelen. De verkeersstructuur van Sliedrecht wordt ingericht als 30 km-zone met voorrang voor het langzaam verkeer.</p>	<p>We doen onderzoek naar de mogelijkheden voor extra noord-zuid verbindingen.</p> <p>We voeren verkennende gesprekken met de regio, provincie en het rijk over mogelijkheden van samenwerking bij de haalbaarheid van deze verbindingen.</p> <p>We werken toe naar een meer gelijkmatige verdeling van de (vracht-)verkeerstromen in Sliedrecht.</p> <p>Waar mogelijk treffen we al maatregelen aan de Stationsweg. Hierin nemen we haalbaarheid mee van een eventuele nieuwe fietsverbinding evenwijdig aan de Stationsweg.</p> <p>Er worden maatregelen getroffen die passen bij een geloofwaardige lagere maximumsnelheid.</p> <p>We treffen voorbereidingen om – in het verlengde van de herstructurering van de Parallelweg - de Leeghwaterstraat aan te pakken ter versterking van het profiel van de Woonboulevard.</p>

Budget ambitie bereikbaar en wonen	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:			
	2022	2023	2024	2025
	N 110	0	0	0
De bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en worden incidenteel gefinancierd vanuit het fonds Ruimtelijke Vernieuwing uit de Eneco-gelden.				

Ambitie gemeentelijk vastgoed

We streven naar een uitgebalanceerde en duurzame vastgoedportefeuille, die bijdraagt aan de ambities en doelen van de gemeente Sliedrecht. Er is in 2021 het Onderhoudsbeleid 2021-2030 vastgesteld, inclusief het Beheerplan onderhoud vastgoed 2021-2024. De nota Vastgoedbeleid 2021-2028 is in 2021 voorgelegd aan de raad, waarin de kaders en spelregels voor de inzet van vastgoed zijn vastgelegd. Een afwegingskader om

te komen tot advisering en besluitvorming over vastgoed is opgenomen in dit nieuwe beleidskader vastgoed. Het vastgoed is verdeeld in een Kern- en een Niet-Kernportefeuille. De Kernportefeuille wordt langjarig in stand gehouden en ingezet voor beleidsdoel-einden. De Niet-Kernportefeuille wordt afgestoten. Bij de uitvoering van groot planmatig onderhoud worden –indien mogelijk- ver-duurzamingsslagen meegenomen.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?			
We leggen de Kernportefeuille vast en brengen deze onder in een gemeentelijk vastgoedfonds. We investeren in het duurzaam, digitaal, toegankelijk, bij de tijd en beheersbaar en exploitabel maken van de Kernportefeuille.	We werken een gemeentelijk vastgoedfonds uit waarin de kosten en baten van de kernportefeuille, inclusief meerjarig onderhoud, worden samengebracht. We starten met de uitvoering van het groot onderhoud en de investeringen in vier grote objecten (Stationsweg 4, De Lockhorst, Raadhuis en Gemeentekantoor). We voeren het onderhoud uit aan alle overige objecten van de Kernportefeuille conform het Beheerplan 2021-2024. We maken een begin met het afstoten van vastgoed uit de Niet-Kernportefeuille.			
Budget ambitie gemeentelijk vastgoed	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:			
	2022	2023	2024	2025
	N 622	N 600	N 600	N 600
De bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021.				

3.3.4 Beleidsindicatoren

	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
3a	Aantal woningen (wonen)	11.086(2021)	12.000 in 2025
3b	Hernieuwbare energie	4,8% (2019)	14% in 2030
3c	Aantal woningen aangesloten op het warmtenet (duurzaamheid)	995 in 2021	2500 in 2025
3d	Aantal kg restafval per inwoner per jaar (duurzaamheid)	210(2019)	75 in 2025
3e	Percentage van het totale huishoudelijke afval wat per jaar wordt gescheiden (duurzaamheid)	59% (2019)	Meer dan 75% in 2025
3f	Aantal bomen op gemeentegrond (buitenruimte en groen)	9.966 (1/7/2020)	10.230 in 2022
3g	Aantal klachten buitenruimte en groen (buitenruimte en groen)	-	Halvering van nulmeting

3a

Op basis van de lokale uitvoeringsparagraaf wonen wordt gesteld dat we tot 2025 met 1000 woningen willen groeien. Dat betekent dat we tot 2025 streven naar totaal 12.000 woningen (gegevens komen van waarstaatje-gemeente.nl). Het aantal woningen betreft het aantal geregistreerde woningen in de gemeente.

3b

Hernieuwbare energie is schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt. Voorbeelden zijn windenergie, zonne-energie, biomassa, waterkracht en geothermische energie. In het percentage hernieuwbare energie wordt rekening gehouden met biobrandstof vervoer, hernieuwbare warmte en hernieuwbare energie. De indicator wordt ontleend aan de in de klimaatmonitor opgenomen waarden in de databank.

3c

Een duurzaam warmtenet draagt bij aan een forse CO₂-reductie en draagt daarmee bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Het

warmtenet is een ondergronds leidingnet dat warmte verspreidt om huizen, bedrijven en instellingen te verwarmen. Op lange termijn verdwijnt het gas als warmtebron uit de huizen in Nederland. Restwarmte, bijvoorbeeld uit de industrie, maar ook geothermie of warmtepompen bieden een duurzaam alternatief. Het streven is om in 2025 2500 woningen op het warmtenet te hebben aangesloten.

3d en 3e

De streefwaarde van het aantal kg restafval per inwoner per jaar en het percentage afval dat wordt gescheiden zal worden vastgelegd in het te actualiseren afvalbeleidsplan.

3f

Vanuit het CUP volgt de opgave om het aantal bomen op gemeentegrond met circa 10% te verhogen ten opzichte van begin 2018.

3g

De streefwaarde in 2022 is een halvering van het aantal klachten dat in 2019 als nulmeting wordt vastgesteld.

3.3.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Drechtsteden (GR)

Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (GR)

1. De Omgevingsdienst verricht adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving en programma's en projecten op het gebied van milieu en de leefomgeving.
2. De Omgevingsdienst voert voor het college, met inachtneming van het vastgesteld beleid, in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit:
  - a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten;
  - b. de milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst;
  - c. de Algemene wet bestuursrecht en

andere relevante regelgeving over de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures;

d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden.

ROM-D N.V.

Het versterken van de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.

MerwedeLingelijn BV

Het (her)ontwikkelen van (omgevingen van) treinstations.

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR)

Het verwerken van het huishoudelijk afval van Sliedrecht en levert daarmee vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage aan een duurzame leefomgeving. De gemeente zamelt het afval zelf in en transporteert dit naar de HVC-opvanglocatie in Dordrecht.

3.3.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Ruimte zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Huisvestingsverordening gemeente Sliedrecht 2019	Raad, 2019
Duurzaamheidsagenda 2018-2022	Raad, 2018
Regionale Energie Strategie 1.0	Raad, 2021
Verkeers- & Mobiliteitsplan 2017-2040	Raad, 2017
Dijkvisie Sliedrecht 2017-2027	Raad, 2017

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Woonvisie Drechtsteden 2017-2031	Drechtraad, 2017
Parkeernormennota Sliedrecht 2016	Raad, 2016
Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte	Raad, 2016
PALT Drechtsteden 2016-2025	Drechtraad, 2016
Nota Grondbeleid Sliedrecht 2015	Raad, 2015
Nota Prijsbeleid Vastgoed en Gronden Sliedrecht 2015	Raad, 2015
Nota Onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030	Raad, 2021
Beheerplan Vastgoed 2021-2024	Raad, 2021
Groenbeleidsplan Sliedrecht 2015	Raad, 2015, actualisatie verwacht in 2021
Verordening Startersleningen 2021	Raad, 2021
Beleidsvisie externe veiligheid Gemeente Sliedrecht	Raad, 2015
Besluit Routing Gevaarlijke Stoffen Sliedrecht	Raad, 2015
Afvalstoffenverordening Sliedrecht 2015	Raad, 2014
Afvalbeleidsplan	Raad, 2014
Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025	Raad, 2014
Onderhoudsplan Wegen 2021 t/m/ 2025	Raad, 2021
Beheerplan Onderhoud Bruggen (civiele werken)	Raad, 2014
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2025	Raad, 2014
Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022	Raad, 2018
Verordening Duurzaamheidslening Sliedrecht 2010	Raad, 2010
Uitvoeringsparagraaf Wonen Sliedrecht	Raad, 2019
Verordening op de Monumentencommissie Sliedrecht 2007	Raad, 2007
Huisvestingsverordening	Raad, 2019
Transitievisie Warmte 2021	Raad, 2021
Bestemmingsplannen	Diversen

3.3.7 Overzicht van baten en lasten

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Woonruimte zaken	N	1.288	N	402	N	N 409	N	199	N	199	N	199
Afvalinzameling en verwerking	N	2.720	N	2.860	N	N 2.868	N	2.874	N	2.870	N	2.869
Beheer openbare ruimte	N	2.586	N	2.996	N	N 2.859	N	2.775	N	2.775	N	2.930
Milieu	N	1.365	N	1.499	N	N 1.070	N	835	N	835	N	835
Ruimtelijke ordening	N	1.227	N	2.000	N	N 1.557	N	1.090	N	1.090	N	965
Wegen, bruggen en riolen	N	4.237	N	4.405	N	N 4.704	N	4.701	N	5.035	N	5.195
Totaal lasten	N	13.422	N	14.162	N	13.467	N	12.474	N	12.804	N	12.993
Baten												
Woonruimte zaken	V	1.111	V	38	V	V 38	V	38	V	38	V	38
Afvalinzameling en verwerking	V	3.072	V	3.513	V	V 3.809	V	4.090	V	4.185	V	4.190
Beheer openbare ruimte	V	791	V	705	V	V 753	V	802	V	850	V	850
Milieu	V	317	V	297		-		-		-		-
Ruimtelijke ordening	V	810	V	534	V	V 542	V	550	V	550	V	550
Wegen, bruggen en riolen	V	3.409	V	3.317	V	V 3.681	V	3.641	V	3.641	V	3.641
Totaal baten	V	9.509	V	8.404	V	8.822	V	9.120	V	9.264	V	9.268
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	3.913	N	5.758	N	4.645	N	3.353	N	3.540	N	3.725
storting in reserve	N	1.799	N	1.192	N	N 1.148	N	1.372	N	1.327	N	1.295
onttrekking aan reserve	V	780	V	816	V	V 666	V	1.200	V	1.488	V	1.758
Geraamd resultaat	N	4.932	N	6.134	N	5.127	N	3.525	N	3.379	N	3.261

Bestuur, organisatie en veiligheid

Programma Bestuur, Organisatie en Veiligheid omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van de fysieke veiligheid, de organisatie en bestuur. Vanuit het programma bestuur, organisatie en veiligheid werken we daarmee primair aan de randvoorwaarde voor de kernopgaven: Een slagvaardige organisatie. Daarnaast leveren we een bijdrage aan de kernopgave 'Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving'.

3.4.2 Ambities en ontwikkelingen

Organisatie

Als gemeentelijke organisatie zijn wij er voor de inwoners en bedrijven van Sliedrecht. Samen met hen werken we aan een sterk en mooie gemeente ("samen realiseren in Sliedrecht"). Een gemeente waarin de opgaven en behoeften continue in beweging zijn. Dit vraagt om een flexibele, lerende en opgavegerichte ambtelijke organisatie waar met plezier wordt samengewerkt met onze inwoners, bedrijven en partners aan het verbeteren van Sliedrecht.

'Een slagvaardige organisatie'

In de Kadernota 2021 is een forse inhoudelijke ambitie vastgesteld waar we in 2021 voortvarend mee aan de slag zijn gegaan. Voor de organisatieontwikkeling hebben we, zoals beschreven in de Kadernota 2021, vier speerpunten benoemd. Hierbij gaan we uit van een set van organisatiewaarden en maken we de organisatieontwikkeling concreet met gebruikmaking van de intern aanwezige kennis. De vier speerpunten zijn: (A) het op orde brengen van de basis, met focus op het versterken van de financiële functies, communicatie, vastgoed en beheer en handhaving, (B) het zorgen voor ontwikkelen uitvoeringskracht, met name ten behoeve van de kernopgave 'ruimtelijke vernieuwing', (C) het zijn van een aantrekkelijke werkgever, zowel voor bestaande als nieuw te werven medewerkers, en (D) het samenwerking in en met de regio, via de verschillende

Reguliere taken

Dienstverlening voor inwoners.

Risicobeperking en rampenbestrijding.

Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving.

Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma Ruimte).

Handhaving WABO en APV (deels programma Ruimte).

Efficiënte bedrijfsvoering.

Volledig, tijdig en zorgvuldig informeren én betrekken van inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen.

Gemeenschappelijke Regelingen en met gemeenten in met eenzelfde belang.

We hebben in begin 2022 een goede basis neergezet, dit blijft echter wel onderhoud vragen. Ook in 2022 moeten we ons blijven door ontwikkelen. We zijn ons bewust van wat we kunnen en te doen hebben en we zijn in staat om op een realistische manier in te spelen op maatschappelijke vraagstukken.

Veiligheid

Veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente. We hechten een groot belang de veiligheid van onze inwoners. Zowel de objectieve veiligheid die meetbaar is in cijfers, als de subjectieve veiligheid die zichtbaar is in het veiligheidsgevoel van de inwoners.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?								
<p>We krijgen inzicht in de capaciteit versus uitvoering bestaand beleid, wettelijke taken en ambities en daarmee in hoeveelheid en aard van herstelwerkzaamheden.</p> <p>We brengen focus aan om ervoor te zorgen dat er voldoende expertise en mankracht beschikbaar is om onze taken op juiste wijze uit te kunnen voeren. Het betreft de financiële functie, het bestuursproces en onze informatievoorziening.</p> <p>Daarnaast gaan we een ontwikkeltraject in om (nog) meer zicht te krijgen op wat nodig is en om hiervoor maatregelen uit te werken en te implementeren.</p>	<p>In 2021 is er een benchmark onderzoek uitgevoerd naar de capaciteit van de organisatie i.r.t. de ambities die er liggen. Dit geeft inzicht of we anders scoren op capaciteit en/of dat we ons anders moeten organiseren. De resultaten van dit onderzoek zullen we in 2022 delen met de raad.</p> <p>In 2022 bouwen we ook voort op de reeds in 2021 ingezette verbeteringen van processen en (het gebruik van) systemen. We houden vast aan het uitgangspunt dat systemen en processen ondersteunend moeten zijn aan onze bedrijfsvoering en dienstverlening, en niet leidend. Komend jaar zal de focus met name liggen op de doorontwikkeling van het bestuursproces. Verder zullen we in zijn algemeenheid de overige processen en (informatie) systemen tegen het licht houden en waar mogelijk verbeteren. Zo nodig schenken we ook aandacht aan een goed gebruik van de processen en systemen.</p> <p>Informatievoorziening speelt een cruciale rol in onze bedrijfsvoering en realisatie van onze diensten. Technische en maatschappelijke ontwikkelingen dwingen organisaties als de inzet van informatiemiddelen (systemen) goed te sturen, om de informatievoorziening goed te organiseren en informatie goed te beheren. De inzet van informatiemiddelen brengt ons veel, maar er zijn ook hoge kosten mee gemoeid en het brengt ook (beveiligings)risico's met zich mee. Daarnaast hebben als Drechtstedengemeenten gezamenlijk hoge ambities verbonden aan de opbrengsten van de inzet van IT-middelen en het gebruik van data. Voor de organisaties zelf, maar ook voor het geheel van de samenwerking binnen en buiten de Drechtsteden is het van belang dat wij als organisatie een volwassen invulling kunnen geven aan informatiemanagement.</p> <p>Ook onze dienstverlening behoeft aandacht. In 2022 geven we hier actief aandacht aan, voortbouwend op een in 2021 te starten interne campagne om onze medewerkers bewust te maken van het belang van het goed en tijdig informeren van onze inwoners en ondernemers.</p> <p>Aan de hand van de ontwikkeltafel 'basis op orde' starten we een continue verbetertraject waaruit mogelijk aanvullende maatregelen naar voren komen.</p> <p>Medio 2021 is een verbetertraject in gang gezet op de versterking van de financiële/planning & control functie in samenhang met de organisatieontwikkeling. Dit leidt tot het opnieuw helder definiëren van functies, taken en verantwoordelijkheden en het invullen van die functies door vaste mensen met de benodigde kennis en vaardigheden in 2022. Daarnaast wordt er hard gewerkt om de basis op orde te krijgen, dit vergt echter meer tijd.</p>								
<p>Budget ambitie basis op orde</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:</p>								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="582 1467 751 1503">2022</th> <th data-bbox="751 1467 927 1503">2023</th> <th data-bbox="927 1467 1102 1503">2024</th> <th data-bbox="1102 1467 1316 1503">2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="582 1503 751 1547">N 891</td> <td data-bbox="751 1503 927 1547">N 374</td> <td data-bbox="927 1503 1102 1547">N 374</td> <td data-bbox="1102 1503 1316 1547">N 374</td> </tr> </tbody> </table> <p>Vanaf 2022 is € 110.000 structureel opgenomen voor het verhogen van de kwaliteit van onze informatievoorziening en een beter gebruik ervan. Daarnaast is in 2022 € 301.000 eenmalig opgenomen voor het project 'ICT veranderd'. Vanaf 2023 zou dit moeten leiden tot een besparing van € 116.000 structureel.</p> <p>Voor het versterken van de financiële functie is voor 2022 € 100.000 opgenomen zoals besloten bij de 1e tussenrapportage 2021. De overige bedragen (€380.000) zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en gebruiken we om financieel in control te komen en te blijven, om de communicatie in positie te brengen, het beheer planmatig in te richten en het portfoliomanagement voor het vastgoed te ontwikkelen.</p>	2022	2023	2024	2025	N 891	N 374	N 374	N 374
2022	2023	2024	2025						
N 891	N 374	N 374	N 374						

3.4.3 Op welke wijze gaan we deze ambitie voor bestuur, organisatie en veiligheid realiseren?

Ambitie basis op orde

Op onderdelen in de organisatie zijn herstelwerkzaamheden nodig om de basis verder op orde te krijgen. Dit stelt ons in staat om onze (wettelijke) taken naar behoren uit te voeren. Daarnaast zorgen we ervoor dat de processen ondersteunend zijn aan het realiseren van de opgaven en aan het leveren van onze diensten met kwaliteit.

Ambitie ontwikkel- en uitvoeringskracht

Wij zijn ervoor om bestuurlijke visies om te zetten naar merkbare resultaten voor Sliedrecht. Met name voor de ruimtelijke vernieuwing (programma 3) is ontwikkel- en uitvoeringskracht nodig. Dit is noodzakelijk om ontwikkeling van de grond te krijgen. Maar ook om als volwaardig sparringpartner te fungeren met alle betrokken partijen en op complexe, grootschalige opgaven te faciliteren en te realiseren.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?			
We investeren in professionele kwaliteit en slagkracht (kwaliteit en kwantiteit). Daarbij ontwikkelen we ons tot een flexibele, toekomstbestendige, lerende en opgabegegerichte organisatie.	Dit is onderdeel van paragraaf 3.3.2 en 3.3.3 in programma Ruimte.			
Budget ambitie ontwikkel – en uitvoeringskracht	Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:			
	2022	2023	2024	2025
	N 95	N 95	N 95	N 95
	Het kunnen realiseren van de ambities in het ruimtelijk domein vraagt een versterking van de organisatie. De overstap van het beheren van de buitenruimte naar het ontwikkelen van de ruimte vraagt extra inzet (€95.000). Met deze impuls ontstaat er meer ontwikkel- en uitvoeringskracht. Deze aanvullende inzet is noodzakelijk voor het welslagen van de kernopgave in het ruimtelijk domein.			

Ambitie aantrekkelijke werkgever

De economie is de afgelopen jaren aangehouden en de arbeidsmarkt is krap. Dit is concreet merkbaar omdat het lastig is om vacatures in te vullen. Ook leidt de huidige markt tot relatief veel doorloop van medewer-

kers. Dit geeft ons een extra uitdaging voor de continuïteit. Dit is niet alleen een uitdaging waar Sliedrecht voor staat. In 2022 willen met de Drechtsteden regionaal met deze uitdaging aan de slag gaan.

Een goed en aantrekkelijke werkgever willen zijn is van belang. Enerzijds voor onze (huidige) werknemers om ervoor te zorgen dat ze graag in Sliedrecht werken. Anderzijds om talentvolle mensen aan te trekken in deze

lastige arbeidsmarkt. In beide gevallen is belangrijk dat we onze medewerkers de kans bieden zichzelf te ontwikkelen. Bijvoorbeeld via opleiding en training.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>We vergroten de zichtbaarheid van Sliedrecht als aantrekkelijke werkgever om geschikte werknemers te vinden. Dit betekent dat we ons onderscheidend 'positioneren' in de markt. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van onze huidige werknemers via opleiding en training.</p>	<p>Voor de organisatieontwikkeling zijn we in 2021 al begonnen met een visie op de organisatie. In 2022 vormen deze visie en het klanttevredenheidsonderzoek dat in 2021 uitgevoerd wordt de basis voor de concrete uitwerking naar een organisatie die ten eerste in staat is om de gestelde doelen in een goede samenwerking met inwoners en ondernemers te realiseren. Ten tweede werken we dit uit naar een organisatie die zich als een goed en aantrekkelijk werkgever op de arbeidsmarkt positioneert.</p> <p>We zorgen voor een opleidingsprogramma dat aansluit bij de opgaven zoals geformuleerd in de Kadernota 2021.</p> <p>Ook in 2022 zetten wij in op competentieontwikkeling die nodig is om de opgave te realiseren.</p> <p>We zorgen dat we zichtbaar zijn op de arbeidsmarkt door de juiste communicatiemiddelen toe te passen en actief potentieel talent voor onze organisatie te benaderen.</p> <p>De ontwikkeltafel die in 2021 is gestart zal ook in 2022 de opgaven analyseert, de voortgang monitort en advies uitbrengt welke maatregelen nodig zijn om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.</p>
<p>Budget ambitie aantrekkelijke werkgever</p>	<p>In de Kadernota 2022 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor deze ambitie. Uitvoering vindt plaats vanuit de bestaande budgetten.</p>

Ambitie samenwerken met de regio

In de 'regio' (met name Drechtsteden en Zuid-Holland Zuid) vinden wij op veel taken onze belangrijkste samenwerkingspartners. Ongeveer de helft van de gemeentelijke begroting bedraagt uit de bijdragen aan de diverse GR'en. Onze positie in dit geheel kan en moet sterker, zeker omdat er continue ontwikkelingen zijn die ons raken en waarbij we aan de

voorkant betrokken willen zijn.

Daarnaast liggen er kansen op meervoudig lokale samenwerking op tal van andere thema's. Op grond van gedeelde belangen kunnen flexibele samenwerkingsverbanden opgezet worden die ons helpen onze ambities te realiseren. De krachten worden gebundeld, voor een beter Sliedrecht én een betere regio.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>We gaan onze rol als eigenaar en opdrachtgever scherper invulling geven. Dit betekent weten waar je op wil sturen en daar de juiste afspraken over maken. Ook vraagt het slim optrekken met gemeenten die hetzelfde belang hebben. Zo kunnen we zowel op strategisch als tactisch niveau beter gaan samenwerken om effectiever en doelmatiger het optimale uit regionale samenwerking te halen.</p>	<p>Aan de hand van de ontwikkeltafel 'regionale samenwerking' werken we met deskundigen uit de organisatie aan een analyse en strategie om onze rolname in de regio te versterken, te prioriteren waar we (meer) directe invloed willen hebben en welke kansen er liggen t.a.v. meervoudig lokale samenwerking.</p>
<p>Budget ambitie samenwerken met de regio</p>	<p>In de Kadernota 2022 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor deze ambitie. Uitvoering vindt plaats vanuit de bestaande budgetten.</p>

Ambitie Veilige buurten

Veiligheid is een belangrijk aandachtspunt in Sliedrecht. Daarom heeft de gemeenteraad in 2019 het Integraal Veiligheidsplan 2019-2023 vastgesteld. Met dit plan zijn, samen met onze inwoners en partners, de belangrijkste thema's benoemd op het gebied van veiligheid. De komende jaren zetten we in op het uitvoeren van het IVP en intensivering van toezicht en handhaving. Hierin geven we prioriteit aan:

- Het voorkomen van ondermijning;
- Het verhogen van de fysieke veiligheid;
- De aanpak van woonoverlast en kwetsbare locaties
- Het verhogen van sociale stabiliteit;
- Het stroomlijnen en intensiveren van handhaving in wijken, op bedrijventerreinen en in de openbare ruimte.

Op welke wijze willen we dit bereiken (speerpunt)?	Wat gaan we ervoor doen in 2022?
<p>We willen inzetten op het voorkomen van ondermijning door ervoor te zorgen dat Sliedrecht onaantrekkelijk is voor het uitvoeren van ondermijnende activiteiten.</p>	<p>We versterken onze handhaving door het vaststellen van duidelijke handhavingsprioriteiten die aansluiten op het vastgestelde Integraal Veiligheidsplan. Er wordt ingezet op het verhogen van de kwaliteit van de handhaving door het faciliteren van opleidingen die aansluiten op deze prioriteiten.</p> <p>We blijven regelmatig integrale- en BRP-controles uitvoeren.</p> <p>We zetten in op een transparante en heldere aanpak tegen bedreigingen van ondermijning bij gemeenteraad, bestuurders en het ambtelijk apparaat, maar ook op het vergroten van de weerbaarheid, deskundigheid en de bewustwording van de problematiek die speelt.</p> <p>We werken samen met het meldpunt Meld Misdaad Anoniem om de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten en meer informatie te verkrijgen.</p>

Deze tabel gaat verder op de volgende pagina

	<p>We brengen de risico's van kwetsbare gebieden zoals bedrijventerreinen in kaart en zetten met onze ketenpartners interventies in om deze risico's te reduceren.</p> <p>We versterken de samenwerking met de regiogemeenten voor gemeentegrens-overstijgende problematiek.</p> <p>We sluiten aan bij het Regionaal Controle Team Mensenhandel.</p>										
<p>We pakken woonoverlast en kwetsbare locaties aan zodat mensen prettig en met een veilig gevoel in Sliedrecht kunnen wonen. De focus ligt daarbij op sociale problematiek, (geluids)overlast van burens, vervuilde tuinen en woningen, overlast van dieren, verloederde en vervallen panden, drugshandel of spookbewoning.</p>	<p>We continueren van de aanpak buurtbemiddeling via MEE. Daarnaast wordt ernstige woonoverlast integraal besproken in het gemeentelijke regieoverleg woonoverlast.</p> <p>Particuliere woningeigenaren kunnen woonoverlast melden bij het meldpunt woonoverlast van de gemeente.</p> <p>In voorkomende overlastsituaties onderzoeken we de toegevoegde waarde van cameratoezicht.</p> <p>We gaan spookbewoning tegen middels controles vanuit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).</p>										
<p>We willen maatschappelijke onrust, sociale spanningen, polarisatie, radicalisering en extremisme voorkomen en de signaleringspositie van de gemeente en haar partners vergroten. We zetten in op het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid van de samenleving.</p>	<p>We versterken de aanpak tussen zorg en veiligheid bij complexe problematiek van personen. Hiervoor continueren we de inzet van de wijk-GGD-er en voeren we structureel overleg met de zorginstellingen in Sliedrecht</p> <p>We zetten in op vergroten van de deskundigheid van professionals.</p> <p>Bij complexe problematiek werkt de gemeente Sliedrecht nauw samen met het Zorg- en Veiligheidshuis.</p>										
<p>We zetten in op het verhogen van de fysieke veiligheid. Belangrijkste elementen zijn verkeersveiligheid (grote zorg bij inwoners), verwerking en vervoer van gevaarlijke stoffen en waterveiligheid.</p>	<p>We blijven inzetten op het intensiveren van de samenwerking met (veiligheids)partners om risicobeheersing te optimaliseren en het optreden bij incidenten verder te professionaliseren.</p> <p>In samenwerking met de stichting 'Maak een punt van 0 verkeersslachtoffers' en het regionale ondersteuningsbureau verkeersveiligheid zetten we extra in op campagnes t.a.v. veilig gedrag in het verkeer.</p>										
<p>Wij blijven inzetten op het verder verbeteren van de veiligheid in Sliedrecht. Speciale aandacht heeft daarbij het faciliteren van het buurttoezicht.</p>	<p>In Sliedrecht zijn vrijwillige toezichtteams actief. Denk hierbij aan buurttoezicht en het preventieteam zakkenrollen. Deze vrijwilligers zijn de ogen en oren van Sliedrecht en hebben een belangrijke taak als het gaat om het voorkomen van overlast en criminaliteit. We hechten belang aan de inzet van buurttoezicht en faciliteren de vrijwilligers van buurttoezicht in het uitvoeren van hun taak.</p>										
<p>Budget ambitie veilige buurten</p>	<p>Mede op basis van de vastgestelde kadernota 2021 en 2022, vraagt voorliggende ambitie en daarin opgenomen speerpunten naar verwachting de volgende financiële inzet:</p>										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>N</td> <td>68</td> <td>N 68</td> <td>N 68</td> <td>N 68</td> </tr> </tbody> </table>		2022	2023	2024	2025	N	68	N 68	N 68	N 68
	2022	2023	2024	2025							
N	68	N 68	N 68	N 68							
	<p>De bedragen zijn overgenomen uit de meerjarenraming bij deze ambitie zoals opgenomen in de programmabegroting 2021. Dit betreft structurele inzet op handhavingcapaciteit en –kwaliteit voor effectieve handhaving op bijvoorbeeld ondermijning en vuurwerk.</p>										

3.4.4 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
4a Cijfer tevredenheid: KTO (1e lijn dienstverlening)	7,7	8
4b % realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening)		80%
4c Cijfer tevredenheid medewerkers (organisatie)	7,1*	8
4d % ziekteverzuim personeel (organisatie)	2,8% in Q2 2021	<6%
4e % inwoners dat zich veilig voelt in eigen straat of buurt en in geheel Sliedrecht (veiligheid)	80% in 2018	90% in 2022

- 4a*Dit is opgebouwd uit 3 verschillende onderdelen: balie 8,3, telefonie 7,9 en web 6,9.
- 4b* Servicenormen zijn opgebouwd uit 3 onderdelen: balie 91%, telefonie 62% en web 91%
- 4c*Dit is een gemiddelde cijfer en daardoor niet helemaal representatief.

4a en 4b

Dienstverlening loopt als een rode draad door de hele organisatie, het is iets van alle medewerkers. Elke medewerker heeft te maken met het leveren van diensten. Dit kan voor een interne- of externe klant zijn, maar uiteindelijk werken wij allemaal voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Sliedrecht. In het CUP is richting gegeven aan de manier waarop wij onze diensten willen leveren en hoe wij als betrouwbare partner willen (samen)werken. Om te toetsen of Sliedrecht als organisatie op de goede weg is, wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarnaast wordt geleerd van de ervaringen van onze klanten en partners zodat onze dienstverlening blijft verbeteren.

4c

Medewerkers die tevreden zijn over hun werk en de organisatie presteren beter en dragen

bij aan het succes van de organisatie. Een medewerkers tevredenheidsonderzoek is een indicator die weergeeft of medewerkers betrokken, gemotiveerd of tevreden zijn en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn zoals verzuim, verloop en effectiviteit. Dit onderzoek geeft handvatten om de organisatie te verbeteren, wat direct positieve gevolgen heeft voor onze dienstverlening.

4d

De laatste jaren is actief sturing gegeven op de uitvoering van het verzuimbeleid. Aanleiding om hier extra op te investeren is het percentage van 10% dat in 2018 is gemeten. We blijven actief inzetten op het verminderen en voorkomen van verzuim. Het verzuim is in 2019 afgenomen en zit nu rond het streefpercentage.

4e

Het veiligheidsbelevingsonderzoek dat in 2019 is uitgevoerd laat zien dat 2 op de 10 inwoners zich regelmatig of vaak zorgen maken over de veiligheid in eigen straat en/of buurt en in geheel Sliedrecht. Met de uitvoering van de acties uit het nieuwe Integraal Veiligheidsplan, die naar verwachting in 2020 aan de raad wordt aangeboden, willen we dit veiligheidsgevoel verhogen.

3.4.5 Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Veiligheidsregio ZHZ (GR)

Een deel van de veiligheidstaken is ondergebracht bij de GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De Veiligheidsregio zorgt voor het beheersen van risico's, het bestrijden van incidenten en herstel uit ontwrichte situaties.

Drechtsteden (GR)

Het onderzoekscentrum Drechtsteden voert onderzoek uit voor de gemeente Sliedrecht.

Het Servicecentrum Drechtsteden voert veel ondersteunende taken uit voor de gemeente. Onder andere op het gebied van communicatie, financiën, personeel en organisatie, en juridische zaken.

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De Dienst Gezondheid & Jeugd voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Hier is aansluiting bij de volgende doelstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

- Op een vertrouwenwekkende en adequate manier optreden tijdens rampen en crisis waarin de publieke gezondheid wordt bedreigd en het voorkomen van maatschappelijke onrust bij kleinschalige incidenten.

3.4.6 Kaders voor de reguliere taken

De reguliere taken van het programma Bestuur, organisatie en veiligheid zijn gebaseerd op beleidskaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld:

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Integraal Veiligheidsplan	Raad 2019
APV	Raad, 2019
Ruimte voor inwoners! 'Her(r)ijkt Beleid Burger- en Overheidsparticipatie	Raad, 2017
Drank- en horecaverordening	Raad, 2015
Evenementenbeleid	Raad, 2015
Welstandsnota	Raad, 2014
Reclamebeleid	Raad, 2014
Nota verbonden partijen,	Raad, 2017
Gemeentelijke bouwverordening	Raad, 2012
Bouwbesluit	Rijk, 2012

3.4.7 Overzicht van baten en lasten

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Bedrijfsvoering	N	395	N	726	N	709	N	745	N	755	N	749
Begroten en verantwoordden	N	40	N	49	N	49	N	49	N	49	N	49
Bestuur	N	2.994	N	2.978	N	2.735	N	2.726	N	2.732	N	2.724
Communicatie en voorlichting	N	61	N	70	N	70	N	70	N	70	N	70
Dienstverlening	N	816	N	885	N	865	N	815	N	815	N	815
Fysieke veiligheid	N	1.830	N	1.970	N	2.108	N	2.143	N	2.143	N	2.142
Sociale cohesie	N	456	N	578	N	565	N	565	N	565	N	565
Overhead	N	9.005	N	8.978	N	9.371	N	8.840	N	8.876	N	8.837
Totaal lasten	N	15.599	N	16.234	N	16.472	N	15.953	N	16.004	N	15.951
Baten												
Bedrijfsvoering		-		-		-		-		-		-
Begroten en verantwoordden		-		-		-		-		-		-
Bestuur	V	24		-		-		-		-		-
Communicatie en voorlichting		-		-		-		-		-		-
Dienstverlening	V	235	V	253	V	208	V	208	V	208	V	208
Fysieke veiligheid	V	117	V	148	V	148	V	148	V	148	V	148
Sociale cohesie	V	7		-		-		-		-		-
Overhead	V	483	V	349	V	355	V	361	V	361	V	361
Totaal baten	V	866	V	750	V	711	V	717	V	717	V	717
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	14.732	N	15.484	N	15.761	N	15.236	N	15.287	N	15.234
Storting in reserve	N	413	N	469	N	247	N	392	N	115	N	355
Ottrekking aan reserve	V	872	V	1.078	V	756	V	938	V	671	V	905
Geraamd resultaat	N	14.274	N	14.874	N	15.251	N	14.689	N	14.731	N	14.684

Financiën en belastingen

In de Kadernota 2022 is voortgeborduurd op de financiële context zoals geschetst in de Kadernota 2021; koers 2030. De Corona-crisis heeft gevolgen voor de samenleving, de economie en uiteindelijk ook de financiën van de gemeente. De mate van die gevolgen alsmede het tijdstip van manifesteren is en blijft nog steeds onzeker.

3.5.1 Inleiding

De algemene inkomsten van de begroting verantwoordt wij in het programma Financiën & Belastingen. De hoofddoelstelling is een sluitende begroting en deze gedurende het begrotingsjaar sluitend te houden en daarmee financiële stabiliteit te bewerkstelligen. Daarnaast bewaken wij binnen dit programma de (financiële) soliditeit op langere termijn. Belangrijk hierbij is het ondersteunen van de vorige programma's bij het tijdig inspelen op financiële ontwikkelingen.

3.5.2 Ambitie en ontwikkelingen

Het is onze ambitie om ondanks alle onzekerheden in de financiële context, alsmede de stroom van ontwikkelingen die op ons af gaat komen en de opgaven die ons te doen

'De gevolgen van de coronacrisis is en blijven nog steeds onzeker'

staan ten behoeve van onze kernopgaven, het huishoudboekje van Sliedrecht op orde te houden.

Aan de basis van de solide financiële positie staat een gedegen beheer binnen de gemeente Sliedrecht. Ook in 2022 verstrekken wij twee tussentijdse rapportages aan de Raad, waardoor tijdig op het juiste niveau kan worden bijgestuurd.

Anderzijds zijn er de verordeningen. De verordeningen zijn belangrijke kaders voor het administratief beheer. Wij zorgen er dan ook voor dat de verordeningen actueel zijn.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is met € 45 miljoen in 2022 oplopend tot € 47 miljoen in 2025 de belangrijkste

Reguliere taken

Beheer van de gemeentefinanciën conform (wettelijke) kaders

Belastingheffing en –invordering

Tijdig bijwerken van beheer verordeningen

bron van inkomsten. Het Rijk houdt ons op de hoogte van informatie over de hoogte van de uitkering met circulaire. Deze verschijnen doorgaans in mei, september en december van elk jaar. De uitkomst van de Meicirculaire 2021 is verwerkt in de cijfers van de primaire begroting. De effecten van de September-circulaire zullen bekend worden kort na het verschijnen van de Begroting 2022. In de te presenteren scenario's zal dit effect wel worden meegenomen.

We houden de ontwikkelingen op het gebied van de herverdeling van het gemeentefonds, die met ingang van het jaar 2023 verwacht wordt, scherp in de gaten.

De laatste doorrekeningen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken wijzen uit dat vanaf het jaar 2023 rekening gehouden moet worden met een nadelig effect van € 126 per inwoner per jaar. Het nadeel is vooralsnog gemaximeerd op € 60 per inwoner per jaar. Het voorstel is dat dit nadeel trapsgewijs in vier jaar (vanaf het jaar 2023) in de begroting moet worden verwerkt, dus voor de jaren 2023-2025 respectievelijk € 15, € 30 en € 45. In het jaar 2026 zal op die manier het totale nadeel van € 60 bereikt zijn.

Na besluitvorming door de Tweede Kamer zullen de nieuwe uitkomsten bekendgemaakt worden in de Meicirculaire 2022 (conform planning) en deze zullen daarmee verwerkt moeten worden in de Begroting 2023. In de Begroting 2022 wordt nog uitgegaan van de

uitkomsten van de Meicirculaire 2021. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de toekomstige ontwikkelingen als risico opgenomen en toegelicht.

De heffingen en belastingen zijn een andere bron van inkomsten. Van belang hierbij is dat we nog steeds in een traject zitten om toe te groeien naar de 100% kostendekkendheid van de heffingen, zoals in 2019 is afgesproken en vastgelegd in de begroting 2020.

In de legesverordening zal de nieuwe Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging nog geen plaats hebben gekregen. Dit omdat de beoogde invoering is vertraagd naar 1 juli 2022. De legesverordening zal waar nodig aan deze nieuwe wetgeving worden aangepast.

In deze begroting wordt gebruik gemaakt en geraamd met de voorlopige hoogte van heffingen en belastingen. De feitelijke hoogte van de heffingen en belastingen voor 2022 worden per verordening eind 2021 vastgesteld in de gemeenteraad op basis van de dan geldende kosteninformatie van de diensten waarvoor de heffingen gelden.

3.5.3 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
5a Netto schuldquote	44% in 2022	90% - 130%
5b Solvabiliteitsratio	47% in 2022	20% - 50%
5c Structurele exploitatieruimte	-1% in 2022	0%

5a

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft. Het zegt daarnaast iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaallasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt landelijk gezien als norm "Voldoende" en wordt voor Sliedrecht als streefwaarde gehanteerd. Sliedrecht scoort op dit moment beter dan haar streefwaarde.

5b

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op langere termijn te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen weer. Er is geen harde norm voor dit kengetal maar een percentage van 20% tot 50% wordt doorgaans als voldoende gezien, wat voor Sliedrecht dus van toepassing is.

5c

De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening of begroting. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte. Hoewel een positief percentage voor Sliedrecht, kan nauwelijks gesproken worden van een structurele ruimte om te kunnen benutten.

3.5.4 Bijdrage door verbonden partijen

Drechtsteden (GR)-Gemeentelijke Belastingdienst

GRD behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen op het gebied van staf- en ondersteunende diensten en bedrijfsvoering. Daarnaast draagt Drechtsteden zorg voor:

1. De efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft.
2. De uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) inclusief de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.

3.5.5 Reguliere taken

De reguliere taken van het programma Financiën en belastingen zijn gebaseerd op beleidskaders zoals vastgesteld door de Gemeenteraad. Hierna zijn deze beleidskaders weergegeven.

Vigerend beleidskader	Vastgesteld
Nota activabeleid	Raad, 2016, actualisatie verwacht in 2022
Nota reserves en voorzieningen	Raad, 2016, actualisatie verwacht in 2022
Verordening 212	Raad, 2019
Financieringsstatuut	Raad, 2016, actualisatie verwacht in 2022
Nota borgstellingen	Raad, 2016, actualisatie verwacht in 2022
Nota weerstandsvermogen en risicomanagement	Raad, 2020
Verordening 213a	Raad, 2004, actualisatie verwacht in 2022

3.5.6 Overzicht van baten en lasten

Thema	Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025	
Lasten												
Algemene heffingen	N	2.254	V	50	N	1.315	N	1.451	N	2.019	N	2.567
Totaal lasten	N	2.254	V	50	N	1.315	N	1.451	N	2.019	N	2.567
Baten												
Algemene heffingen	V	71.555	V	48.333	V	49.180	V	49.910	V	50.422	V	51.215
Totaal baten	V	71.555	V	48.333	V	49.180	V	49.910	V	50.422	V	51.215
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V	69.301	V	48.383	V	47.865	V	48.460	V	48.403	V	48.649
Storting in reserve	N	24.833	N	197	N	3	N	3	N	3	N	3
Onttrekking aan reserve	V	3.341	V	1.285	V	1.761	V	125	V	125	V	-
Geraamd resultaat	V	47.809	V	49.471	V	49.623	V	48.582	V	48.525	V	48.646

Paragrafen

4.1. Paragraaf lokale heffingen en belastingen

4.1.1 Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de tarieven en de tariefontwikkeling met betrekking tot de lokale heffingen en belastingen.

De lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendzaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- Ontwikkelingen en rijksbeleid;
- Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen;

- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk);
- Overige lokale heffingen;
- Kwijtscheldingen;
- Kostendekkendheid.

4.1.2 Ontwikkelingen en rijksbeleid

Herziening gemeentelijk belastinggebied

Al enige tijd wordt in deze paragraaf lokale heffingen in zowel de begroting als jaarrekening aandacht besteed aan de herziening cq. verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold de zogenoemde 'macronorm'. Dit was een afspraak tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid over de maximale stijging van de landelijke opbrengst onroerendzaakbelastingen (OZB). Deze macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten samen en stamde uit 2007.

In 2014 is uit onderzoek gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is, omdat de norm niet heeft bijgedragen aan de gematigde lastenontwikkeling, daar de besluitvorming over tarieven in gemeenten in de eerste plaats geënt is op lokale afwegingen.

Sinds die tijd is de vergelijking van de lokale lasten, OZB, afvalstoffen- en rioolheffing, tussen gemeenten volgens het Rijk beter mogelijk geworden. Onder meer door de jaarlijkse Atlas van de lokale lasten van het COELO en de wettelijke verplichting om in de

gemeentebegroting de ontwikkelingen toe te lichten.

Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de jaarlijkse benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken.

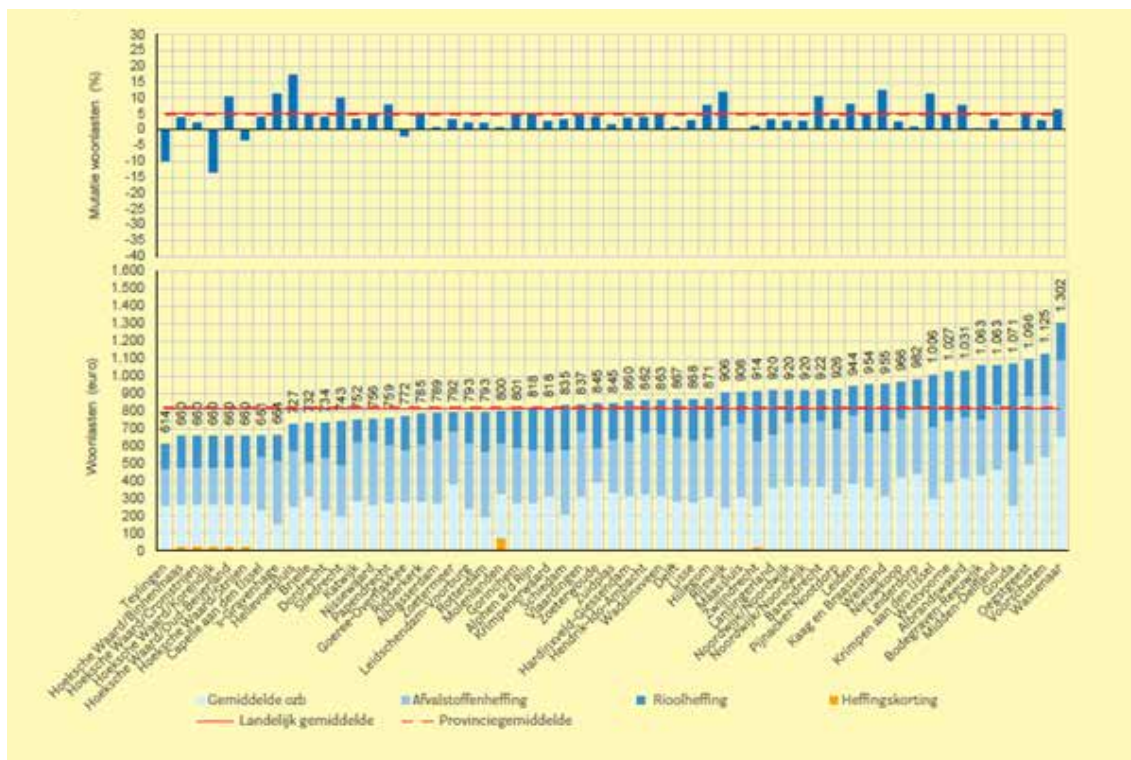
De benchmark beoogt door middel van meer vergelijking, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

In deze benchmark voor 2021, opgenomen in de Coelo atlas 2021¹ vanaf pagina 137, wordt een vergelijking van de gemeentelijke woon-

lasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels de (grafische) vergelijking voor Zuid-Holland op pagina 141 worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente voor 2021 en de tariefswijzigingen per gemeente ten opzichte van 2020.

In paragraaf 4.1.4 Heffingen woonlasten onder het kopje Vergelijking andere gemeenten wordt de positie van de gemeente Sliedrecht nader belicht.

De figuren bieden de mogelijkheid om de gemeenten op verschillende punten te vergelijken. De positie op de x-as (hoe ver naar rechts staat de gemeente?) geeft informatie over de hoogte van de gemeentelijke woonlasten in vergelijking met die van de andere

¹ https://www.coelo.nl/images/rapporten/Coelo_Atlas_van_de_lokale_lasten_2021.pdf

gemeenten in de provincie. De horizontale rode lijnen laten zien in hoeverre de gemeentelijke woonlasten en de mutatie afwijken van het gemiddelde in Nederland (doorgetrokken rode lijn) en de provincie (gestippelde rode lijn). Het gemiddelde voor Nederland bedraagt € 811 en voor Zuid-Holland is dit € 824. Het stijgingspercentage ten opzichte van 2020 bedraagt landelijk 5,1% en voor Zuid-Holland 5%.

Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

De evaluatie van de benchmark staat gepland voor 2025. Aldus de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in de beantwoording van kamervragen over de stijging van de gemeentelijke belastingen in 2021². Ook zal gekeken worden naar de relatie tussen de afschaffing van de macronorm en de ontwikkeling van de lokale woonlasten.

Precariobelasting op kabels, buizen en leidingen van nutsbedrijven

Per 1 juli 2017 is wetgeving in werking getreden die bepaalt dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen over netwerken van nutsbedrijven. Gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief hadden voor nutsnetwerken konden tot en met 2021 precariobelasting hierover blijven heffen. Per

2022 is dit dus niet meer mogelijk.

Kostendekkendheid heffingen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. We hebben de volgende uitgangspunten voor de kostendekkendheid gehanteerd:

1. overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten;
2. één systematiek van toerekening van overhead;
3. toegroeien naar maximaal 100% kostendekking (conform de uitgangspunten van de begroting 2020);
4. de kwijtschelding ten laste te brengen van de heffing.

4.1.3 Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Alle hierna genoemde tarieven zijn ter informatie opgenomen en kunnen afwijken van de definitieve tarieven. De belastingverordeningen 2022, met daarin opgenomen de definitieve tarieven, zullen in december 2021 door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden heffingen, met de geraamde opbrengst voor 2022 en 2021, evenals de verantwoorde opbrengsten over 2020. Wij merken op dat de verschillen tussen 2022 ten opzichte van 2021 geen indicatie geven

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/02/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-woonbelasting-weer-omhoog-uitschieters-tot-27>

Overzicht inkomsten uit algemene middelen (x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Onroerende zaakbelasting woningen eigenaren	€ 2.099	€ 2.082	€ 2.251
Onroerende zaakbelasting niet-woningen eigenaren	€ 1.184	€ 1.125	€ 1.142
Onroerende zaakbelasting niet-woningen gebruikers	€ 659	€ 704	€ 715
Hondenbelasting	€ 93	€ 91	€ 91
Precariobelasting	€ 715	€ 788	€ 43

Overzicht inkomsten uit specifieke middelen (x € 1.000)

Gebonden heffingen	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Begravenisrechten	€ 681	€ 629	€ 677
Afvalstoffenheffingen huisvuil	€ 2.302	€ 2.755*	€ 3.025*
Containerrechten bedrijfsvuil	€ 339	€ 423	€ 449
Marktgeden	€ 45	€ 47	€ 47
Rioolheffingen	€ 2.864	€ 2.940	€ 3.372
Havengelden, incl. huur watersportvereniging	€ 65	€ 65	€ 69
Leges omgevingsvergunningen	€ 733	€ 467	€ 487
Reclamebelasting	€ 128	€ 137	€ 137

*) Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaal-uitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

4.1.4 Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwen-deel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis

voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in euro's weergegeven over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing in de voor dat jaar geldende tarieven opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage. In de kolom 2022 zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen verwerkt.

Bij de berekening van de woonlasten voor 2022 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Woonlasten meerpersoonshuishouden	2020		2021		2022
Gemiddelde WOZ-waarde	€	216.000	€	229.000	€ 250.000
OZB eigenaren woningen	€	191	€	194	€ 197
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens*	€	246	€	293	€ 316
Rioolheffing, eigenarendeel	€	156	€	168	€ 185
Rioolheffing, gebruikersdeel	€	79	€	86	€ 94
Totaal	€	672	€	741	€ 792
% stijging t.o.v. vorig jaar				10,3%	6,9%

- Onroerendezaakbelastingen + 1,5%
- Afvalstoffenheffing maximaal 100% kostendekkend
- Rioolheffing maximaal 100% kostendekkend

Deze verhogingen zijn conform Kaderbrief 2022. Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerendezaakbelasting

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie verschillende belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

Tot en met 2019 gold als enige restrictie voor de opbrengst OZB de macronorm. Zoals onder Ontwikkelingen en rijksbeleid is opgenomen wordt deze met ingang van 2020 vervangen door de benchmark lokale lasten.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende zaken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2022 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2021. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2020 naar 1 januari 2021 is voor

Tarieven OZB	2018	2019	2020	2021	2022
Eigenaar woning	0,0979	0,0933	0,0879	0,0823	0,0751
Eigenaar niet-woning	0,1647	0,1681	0,1676	0,1605	0,1665
Gebruiker niet-woning	0,1186	0,1220	0,1316	0,1265	0,1310

woningen berekend op 9% en voor niet-woningen op –0,5%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2022 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

De berekening van de kostendekkendheid wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht. Bij de bepaling van de nieuwe tarieven is rekening gehouden met de kostenontwikkeling van inzameling en verwerking van huisvuil.

De tarieven afvalstoffenheffing zijn berekend op basis van de informatie die ten tijde van het opstellen van de begroting bekend was. Deze tarieven kunnen dan ook afwijken met de tarieven die later in de verordening reinigingsheffingen worden opgenomen. De afwijking zal dan worden toegelicht.

Tarieven afvalstoffenheffing (bedragen x €1,-)	2018	2019	2020	2021	2021
Meerpersoonshuishoudens	195,48 *	200,16 *	246,36 *	292,80*	316,20
Eenpersoonshuishoudens	139,56 *	142,80 *	175,80 *	208,80*	225,48
Wijziging		2,4%	23,1%	19,3%	8,0%

* Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Op basis van artikel 228a van de Gemeentewet hebben gemeenten de mogelijkheid om de kosten van zorgplicht voor het afvalwater alsmede de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald dient met het Gemeentelijk

Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld. De berekening van de kostendekkendheid wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht. Sliedrecht heft van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend. Ook van gebruikers van panden wordt rioolheffing geheven.

Tarieven rioolheffing (bedragen x €1,-)	2018	2019	2020	2021	2022
Eigenaar woning	151,08	154,68	156,48	168,00	184,80
Gebruiker niet-woning	77,04	78,84	79,80	85,68	94,20
Wijziging		2,4%	0,2%	4,7%	nbn

Vergelijking andere gemeenten

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2021 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2021 in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld Giessendam, Hendrik

Ido Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1). De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten. Afgezien van Dordrecht zijn de woonlasten in Sliedrecht ten opzichte van de overige Drechtsteden (relatief) laag.

Tarieven	Gemidd. WOZ	Tarief OZB	OZB eigenaar	Riool heffing e/g	Afvalstoffen heffing	Totaal	Rangnr meerp. Huis
Sliedrecht	239.000	0,0823	196	254	293	743	64
Papendrecht	258.000	0,1065	274	158	327	759	92
Dordrecht	226.000	0,1020	231	202	301	734	53
Alblasterdam	251.000	0,1084	272	159	358	789	127
Hardinxveld-G'dam	268.000	0,1172	314	237	309	860	229
H.I. Ambacht	307.000	0,1053	323	188	351	862	232
Zwijndrecht *	236.000	0,1052	248	302	386	914	298
Landelijk gemiddelde	309.000	0,1043	305	201	305	811	

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

4.1.5 Overige lokale heffingen

Hondenbelasting

De Gemeentewet regelt dat gemeenten een belasting op het houden van honden mogen heffen. De hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de onroerendezaakbelastingen, naar de algemene middelen van de gemeente vloeit.

Voor 2022 zijn de tarieven verhoogd met 1,5%, zoals vastgesteld in de Kadernota.

Reinigingsrechten

Voor het ophalen van afval bij niet-woningen (winkels, bedrijven, buurtcentra, etc.) kunnen

gemeenten een reinigingsrecht heffen. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. Gemeenten hebben niet de verplichting afval bij bedrijven in te zamelen. Dit in tegenstelling tot het inzamelen van huishoudelijk afval bij woningen. Bedrijven dienen zelf zorg te dragen voor het afvoeren van het afval en kunnen hiervoor een contract aangaan met een erkende afvalinzamelaar.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting waarvan de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente gaat. De opbrengst is sterk afhankelijk

van wisselende activiteiten in de openbare ruimte. Denk aan terrassen, reclameborden, uitstallingen en bouwmaterialen. Zoals eerder aangegeven is het vanaf 2022 niet meer mogelijk precariobelasting van nutsnetwerken te heffen.

In de begroting 2022 is reeds de overweging aangekondigd om vanaf 2021 privaatrechtelijke overeenkomsten af te sluiten voor de terrashouders, het pompstation en standplaatshouders. Voordeel is dat een vergoeding voor commercieel gebruik van gemeentegrond efficiënter geregeld kan worden via zo'n overeenkomst. Privaatrechtelijke vergoedingen zouden dan het fenomeen precariobelasting kunnen vervangen.

Het college werkt nog steeds aan dit voorname, maar dit vereist meer tijd dan eerder verwacht. Om te voorkomen dat er in 2022 helemaal geen fiscale dan wel privaatrechtelijke vergoeding voor gebruik van de openbare ruimte wordt geïnd, wordt de precariobelasting in 2022 nog in stand gehouden.

Dubbele heffing is (fiscaal én privaatrechtelijk) wordt uitgesloten door de verordening op de precariobelasting zelf.

Reclamebelasting

Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten ter zake van openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg reclamebelasting heffen. De reclamebelasting is een algemene belasting. De reclamebelasting kan mede worden gezien als een profijtbelasting, wanneer zij geheven wordt naar de mate waarin particulieren en bedrijven profiteren van overheidsvoorzieningen die het doen van openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg, mogelijk maken.

Zo is bijvoorbeeld vanuit de profijtgedachte een hoger tarief denkbaar in het (winkel)centrum van een gemeente, waar immers het meeste effect wordt verwacht van de openbare aankondigingen (reclame-uitingen). Ook kan regulering worden nagestreefd met deze heffing door deze bijvoorbeeld te beperken tot - of een hoger tarief te hanteren in - bepaalde wijken, teneinde wildgroei van openbare aankondigingen tegen te gaan. Verder kan de reclamebelasting zich beperken tot een deel van de gemeente, mits daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

Sliedrecht kent sinds 1 februari 2018 drie reclamebelastingen, namelijk Winkelgebied Burgemeester Winklerplein, Winkelgebied Kerkbuurt en Woonboulevard Sliedrecht. Deze zijn gekoppeld aan daartoe opgerichte ondernemersfondsen. Het doel is met deze ondernemersfondsen het ondernemers- en verblijfsklimaat en daarmee de duurzame economische vitaliteit van deze winkelgebieden te versterken.

Havengeld

Voor het gebruik van de gemeentelijke haven of andere openbare werken, alsmede voor het gebruik van alle binnen deze gemeente gelegen openbare wateren wordt door de gemeente havengeld geheven. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt.

Lijkbezorgingsrechten

Als gemeente heffen wij rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van gemeentelijke diensten in verband met de begraafplaats. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt. Voor de uitbreiding van de begraafplaats wordt een reserve ingezet, waardoor een tariefsverhoging voor de uitbreiding niet nodig is. De berekening van de kostendekkendheid voor 2022 wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht.

Leges Omgevingsvergunningen

In de legesverordening 2022 zal de nieuwe Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging nog geen plaats krijgen. Dit omdat de beoogde invoering is vertraagd naar 1 juli 2022. De legesverordening zal waar nodig aan deze nieuwe wetgeving worden aangepast.

De leges omgevingsvergunningen zijn conform het beleid toegroeien naar maximaal 100% kostendekkendheid (conform de uitgangspunten opgenomen in de begroting 2020) verhoogd.

De overige tarieven worden verhoogd met 1,5%, zoals vastgesteld in de Kadernota.

4.1.6 Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is

een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de Rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Wij hanteren de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Er vindt ook een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend.

Wij verlenen kwijtschelding voor:

- Onroerendezaakbelastingen;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Hondenbelasting (tot maximaal de helft van de verschuldigde belasting voor de eerste hond).

4.1.7 Kostendekkendheid in 2021

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis van maximaal kostendekkende tarieven. In onderstaande tabel is de kostendekking van de belangrijkste gemeentelijke heffingen voor 2022 inzichtelijk gemaakt. Er is hierbij rekening gehouden met het in de begroting 2020 opgenomen beleid van toegroeien naar maximaal 100% kostendekkendheid in vier jaar, m.u.v. de lijkbezorgingsrechten waarvoor zes jaar geldt.

Berekening kostendeckendheid	Afvalstoffen-heffing	Riool-heffing	Haven-geld	Lijk-bezorging	Bouw-leges	Reinigings-rechten	Leges burgerzaken
Kosten taakveld (en) incl. (omslag)rente	2.912	2.570	68	399	263	303	753
Inkomsten taakveld (en), excl. Heffingen	642	7	23	14	0	18	0
Nettokosten	2.270	2.563	45	385	263	286	753
Overhead incl. (omslag)rente	900	391	31	502	290	187	0
BTW (1)	268	465					
Totale overige kosten (a)	3.438	3.419	76	887	554	473	753
Opbrengst heffingen (b)	3.025 (1)	3.372 (1)	69 (2)	677	487	449	208
Dekking (b/a *100)	88%	99%	92%	76%	87,9%	95%	28%

Bedragen x 1000 euro

(1) Dit is inclusief de kwijschelding.

(2) Dit is exclusief opbrengst pleziervaart van € 19.000. De kosten hebben alleen betrekking op de beroepshavens. Voor pleziervaartuigen worden nagenoeg geen directe kosten gemaakt.

4.2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Inleiding

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de bestaande risico's binnen de gemeente en het vermogen om deze risico's (financieel) op te vangen op het moment dat ze zich daadwerkelijk voordoen. De relevante kaders zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing (vastgesteld september 2020). Dit kader is verder aangescherpt met behulp van het amendement 'Algemene risicoreserve', zoals dat is aangenomen bij de behandeling van de Begroting 2021.

De paragraaf is onderverdeeld in vier blokken:

- Het risicoprofiel, hier wordt ingegaan op de bestaande risico's (paragraaf 4.2.2);
- De weerstandscapaciteit, hier wordt bepaald wat de ruimte is om risico's op te vangen (paragraaf 4.2.3);
- De weerstandsratio, hier wordt

beoordeeld in hoever de risico's in verhouding staan tot de weerstandscapaciteit (paragraaf 4.2.4);

- De financiële kengetallen, hier wordt bovenstaande in een breder (vanuit het BBV) verplicht perspectief geplaatst (paragraaf 4.2.5).

4.2.2 Risicoprofiel

Het risicoprofiel wordt bottom-up opgebouwd. Alle risico's met een inschatte impact van groter dan € 10.000 worden hierbij meegenomen. Per risico wordt vervolgens bepaald of het een incidenteel, of een structureel risico betreft. Een structureel risico wordt voor 2,5 jaar opgenomen in het risicoprofiel. Er is daarmee 2,5 jaar beschikbaar om voor een dergelijk risico een structurele oplossing te vinden. Dit is nodig omdat de weerstandscapaciteit niet structureel kan worden aangesproken.

Per risico wordt vervolgens bepaald hoe groot de kans van optreden is. Hierbij wordt

onderscheid gemaakt in vier klassen:

- I – ‘kans van optreden is onwaarschijnlijk’: 12,5%
- II – ‘mogelijk’: 37,5%
- III – ‘aanzienlijk’: 62,5%
- IV – ‘waarschijnlijk’: 87,5%

Dit levert vervolgens per risico een bedrag op. Met behulp van een acht risico gebieden zijn deze in onderstaande tabel weergegeven:

Nr.	Risicogebied	Aantal risico's	JR 2020	Risicobedrag
1	Organisatierisico's	5	42	99
2	Algemene uitkering	1	1.310	3.281
3	Verbonden partijen	6	2.046	2.384
4	Garantstellingen	1	538	230
5	Dividend en renterisico	2	183	47
6	Projectrisico's	9	2.788	2.701
7	Overige risico's	9	458	163
Totaal ongewogen risico		33	7.365	8.905
Benodigde weerstandscapaciteit (80% van het ongewogen risico)			7.124	

Het laatste risicoprofiel van de gemeente Sliedrecht is vastgelegd in de jaarrekening 2020 die door de raad op 13 juli 2021 is vastgesteld. In de jaarrekening 2020 bedroeg het totale risico € 7,4 miljoen. Het risicoprofiel in deze begroting is ingeschat op € 8,9 miljoen. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 is het risico met € 1,5 miljoen toegenomen. Deze toename is met name het gevolg van de risicogebieden algemene uitkering en verbonden partijen.

Er zijn geen specifieke COVID gerelateerde risico's meer opgenomen in het risicoprofiel. De directe consequenties van de COVID-crisis zijn door het Rijk gecompenseerd. Op basis van de huidige inzichten zullen we in 2022 worden geconfronteerd met de indirecte consequenties en bijbehorende risico's. Deze zijn lastig te onderscheiden van de

reguliere risico's. In het risico met betrekking tot de bandbreedte bij de SDD (zie onder, nr. 3) zitten bijvoorbeeld ook risico's van de indirecte consequenties van COVID.

1. Herijking gemeentefonds, € 3.281.000 (risicogebied Algemene uitkering)

In juli is een aangepast verdelvoorstel gepubliceerd naar aanleiding van de dynamiek die op basis van het eerste voorstel ontstond. In dit aangepaste voorstel stijgt de korting per inwoner voor Sliedrecht van € 77 naar € 82. In augustus is dit verdelvoorstel vervolgens uitgewerkt op basis van informatie uit 2019 in plaats van 2017. Voor Sliedrecht heeft dit tot gevolg dat de korting per inwoner oploopt tot het onacceptabele bedrag van € 126. Het enige positieve nieuws is dat de korting per inwoner voor de daadwerkelijke invoer is gemaximeerd op € 60 per inwoner (4 jaar x €

15, startend in 2023). Daarna wordt de korting bevroren. Momenteel loopt de consultatie van het nieuwe voorstel bij de ROB en VNG, waarna over zal worden gegaan tot besluitvorming. Het daadwerkelijk beïnvloeden van de uitkomst van dit proces is zeer complex, waarbij we alle kansen die zich voordoen zullen aangrijpen. Het bedrag van € 60 per inwoners is met een 'waarschijnlijke kans' van 87,5% opgenomen in het risicoprofiel.

2. Projecten, € 2.884.000 (projectrisico's)

Het succesvol uitvoeren van projecten gaat naast het realiseren van je inhoudelijke doelstellingen over het kunnen beheersen van je risico's. Het uitvoeren van projecten gaat inherent gepaard met risico's. Deze risico's bestaan bijvoorbeeld uit:

- Risico's die verband houden met de aard van het plan, bijvoorbeeld omdat er woningen zijn geprogrammeerd die niet goed in de markt liggen;
- Risico's die verband houden met het tijdstip van realisatie van het plan: veel plannen schuiven door, in afwachting van betere tijden. Dit kan leiden tot hogere rentekosten en werken door in de waarde van het plan;
- Risico's die verband houden met gehanteerde parameters, bijvoorbeeld indexering van prijzen en rentestanden.

3. Begroting Sociale Dienst Drechtsteden, € 1.145.000 (verbonden partijen)

Het risico met betrekking tot de SDD is tweeledig. Allereerst werkt de SDD met een bandbreedte wat betreft de kosten. De begroting van de SDD is gebaseerd op de onderkant van deze bandbreedte. Het verschil met de bovenkant van deze bandbreedte is opgenomen als risico (voor het aandeel van Sliedrecht).

Daarnaast volgt er besluitvorming over nieuwe verdeelsleutels van de kosten. Het resulteert in een kostentoeename van € 255.000 voor Sliedrecht. Definitieve besluitvorming door de Drechttraad staat gepland in het najaar 2021.

4. Verbonden partijen, € 822.000 (verbonden partijen)

Er is sprake van een algemeen risico door deelname aan een Gemeenschappelijke Regeling. Negatieve exploitatieresultaten worden doorgelegd naar de eigenaren, de gemeenten. De totale bijdrage aan verbonden partijen bedraagt in 2022 naar verwachting € 35,1 miljoen. In het risico houden we rekening met een overschrijding van 2,5% van deze bijdrage.

5. Begroting dG&J/SOJ, € 316.000 (verbonden partijen)

De budgetten in de jeugdzorg staan sinds de decentralisatie onder druk. Er lopen diverse trajecten (denk o.a. Aanjaagplan, jeugdhulp naar voren) om de kosten te beheersen. Tegelijkertijd blijkt dat dit er niet in resulteert dat de uitvoering binnen de begroting vorm kan worden gegeven. De 1e Bestuursrapportage 2021 vertoonde een overschrijding van € 1,3 miljoen. Het meerjarige effect hiervan is nog niet verwerkt in de Begroting 2022 van de dienst.

Vanuit het Rijk is ondertussen een eerste compensatie toegezegd voor 2022 (€ 2,5 miljoen). Structureel mogen we € 1,5 miljoen extra ramen. In deze begroting zijn zowel de te verwachten kosten ontwikkeling als de toezegging van het Rijk nog niet verwerkt. We wachten nadere besluitvorming in het AB van dG&J (en door het Rijk af). De eerste inschatting is dat de toegezegde middelen afdoende zijn om de kostenstijging te kunnen opvangen. Inzet is om te bezien of dat alle

middelen ook daadwerkelijk nodig zijn voor jeugdzorg, of dat middelen die eerder vanuit de algemene middelen zijn toegekend aan jeugdzorg weer kunnen vrijvallen.

In het risicoprofiel is een bedrag opgenomen voor het verschil in compensatie tussen 2022 en verder.

4.2.3 Weerstandscapaciteit

De weerscapaciteit beschrijft het vermogen om de financiële effecten van risico's die zich voordoen op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat (conform de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing) uit het saldo van de algemene reserve, de niet bekleemde bestemmingsreserves en de opgenomen post voor onvoorzien. Daarnaast wordt voor de weerstandscapaciteit in Sliedrecht 20% van de niet benutte belastingcapaciteit en 20% van de stille reserves gerekend. De resulteert in de volgende weerstandscapaciteit:

Onderdeel	Bedrag
1 Algemene reserve	0
2 Niet bekleemde bestemmingsreserves	4.448
3 Onvoorzien	61
4 20% van de stille reserves	1.665
5 20% van de onbenutte belastingcapaciteit	604
Totaal	6.778

Bedragen x 1.000 euro

1. Algemene reserve

De hier gehanteerde stand van de algemene reserve wijkt af van de gepresenteerde stand onder onderdeel 5.4.1. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat het geraamde rekening resultaat 2021 in de tabel onder

5.4.1 niet is meegenomen, maar dat daar hier wel rekening mee is gehouden. Dit omdat dit een reëler beeld geeft van het beschikbare weerstandsvermogen. Het daadwerkelijke resultaat 2021 is logischerwijs nog onbekend waardoor de echte stand op 1 januari 2022 zal gaan afwijken.

2. Niet bekleemde reserves

Dit betreft het totaal van de verwachte stand van de volgende reserves per 1 januari 2022: Weerstandsvermogen (€ 4,026 miljoen, Fricriebudget reorganisatie (€ 71.000), Kleinschalige herontwikkeling (€ 122.000), Sociaal Domein (€ 195.000) en Herplantfonds (€ 34.000).

Ook bij de Risicoreserve is sprake van een afwijking met onderdeel 5.4.1. Het restant van het verwachte rekeningresultaat 2021 dat niet in minder gebracht kon worden op de Algemene reserve (omdat deze dan negatief zou worden) is in mindering gebracht op de reserve Weerstandsvermogen.

3. Onvoorzien

Dit betreft het begrote bedrag onvoorzien in 2022.

4. 20% van de stille reserves

Doordat bezittingen tegen historisch kostprijs moeten worden opgenomen op de balans (voorschrift BBV) is er sprake van zogenaamde stille reserves. Het gevolg hiervan is dat eventuele waardeontwikkeling niet zichtbaar is (een eventuele daling wel, want die moet direct worden afgeboekt). Een voorbeeld waarbij dit duidelijk werd is de verkoop van Eneco. Strikt gezien werd de gemeente hiervan niet rijker. Iets wat eigendom was van de gemeente (met de bijbehorende waarde) werd omgezet in geld. We onderkennen een

tweetal stille reserves allereerst in het vastgoed bezit en ten tweede in het aandelen bezit.

Stille reserve vastgoed

Op vastgoed is een verschil te maken tussen vastgoed waarvoor een, wat de omvang betreft, redelijke markt is zoals voor woningen en kantoren, en vastgoed waarvoor een beperkte markt is zoals voor zwembaden en sportvoorzieningen. Voor de inschatting van de stille reserve vastgoed kan een vergelijking gemaakt worden van de WOZ-waarde en de boekwaarde. Hierbij is de WOZ waarde voor het vastgoed waarvoor een beperkte markt is, uit voorzichtigheidsprincipe uitgegaan van een executiewaarde van 70% van de WOZ-waarde. Uit deze vergelijking rolt een stille reserve van € 5,9 miljoen, waarvan 20% is opgenomen in de weerstandscapaciteit (€ 1,2 miljoen).

Stille reserve aandelen

De gemeente bezit aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, ROM-D, Oasen en Stedin. De aandelen BNG kennen volgens het jaarverslag 2020 van de BNG een waarde van afgerond € 78 per aandeel. Uitgaande van deze waarde bestaat een stille reserve in de aandelen BNG van afgerond € 2,4 miljoen, waarvan € 0,5 miljoen is opgenomen in de weerstandscapaciteit.

Samen resulteren deze stille reserves in een weerstandscapaciteit van € 1,665 miljoen.

5. 20% van de onbenutte belastingcapaciteit

De wijze waarop het gemoeide bedrag van de onbenutte belastingcapaciteit moet worden bepaald is beschreven in de regelgeving omtrent een eventuele artikel 12 status van een gemeente. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de OZB-opbrengst eerst

worden verhoogd tot 120% van het landelijk gemiddelde.

Het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit betreft een complexe berekening welke voor Sliedrecht resulteert in een bedrag van € 3,0 miljoen. Dit resulteert in een weerstandscapaciteit van € 0,604 miljoen.

4.2.4 Weerstandsratio

Om te bepalen hoe de verhouding is tussen benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit gebruik je de weerstandsratio. De weerstandsratio bereken je door de beschikbaar weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen is voldoende wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit groter dan of gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit. Als streefwaarde voor het weerstandsvermogen streeft Sliedrecht een ratio van minimaal 1,0 na. Daarmee is voldoende dekking voor het risicoprofiel aanwezig en wordt niet onnodig beslag gelegd op middelen die ten behoeve van de beleidsdoelstellingen kunnen worden ingezet.

De berekening van de ratio weerstandsvermogen ziet er als volgt uit:

1	Totaal ongewogen risico's (zie paragraaf 4.2.2)	8.906
2	Afslag 20%	-1.781
3	Benodigde weerstandscapaciteit (1-2)	7.125
4	Beschikbare weerstandscapaciteit (zie paragraaf 4.2.3)	6.778
	Ratio weerstandsvermogen (4/3)	0,95

Uit voorgaande berekening is af te leiden dat Sliedrecht met een ratio van 0,95 niet meer voldoet aan de streefwaarde van 1,0.

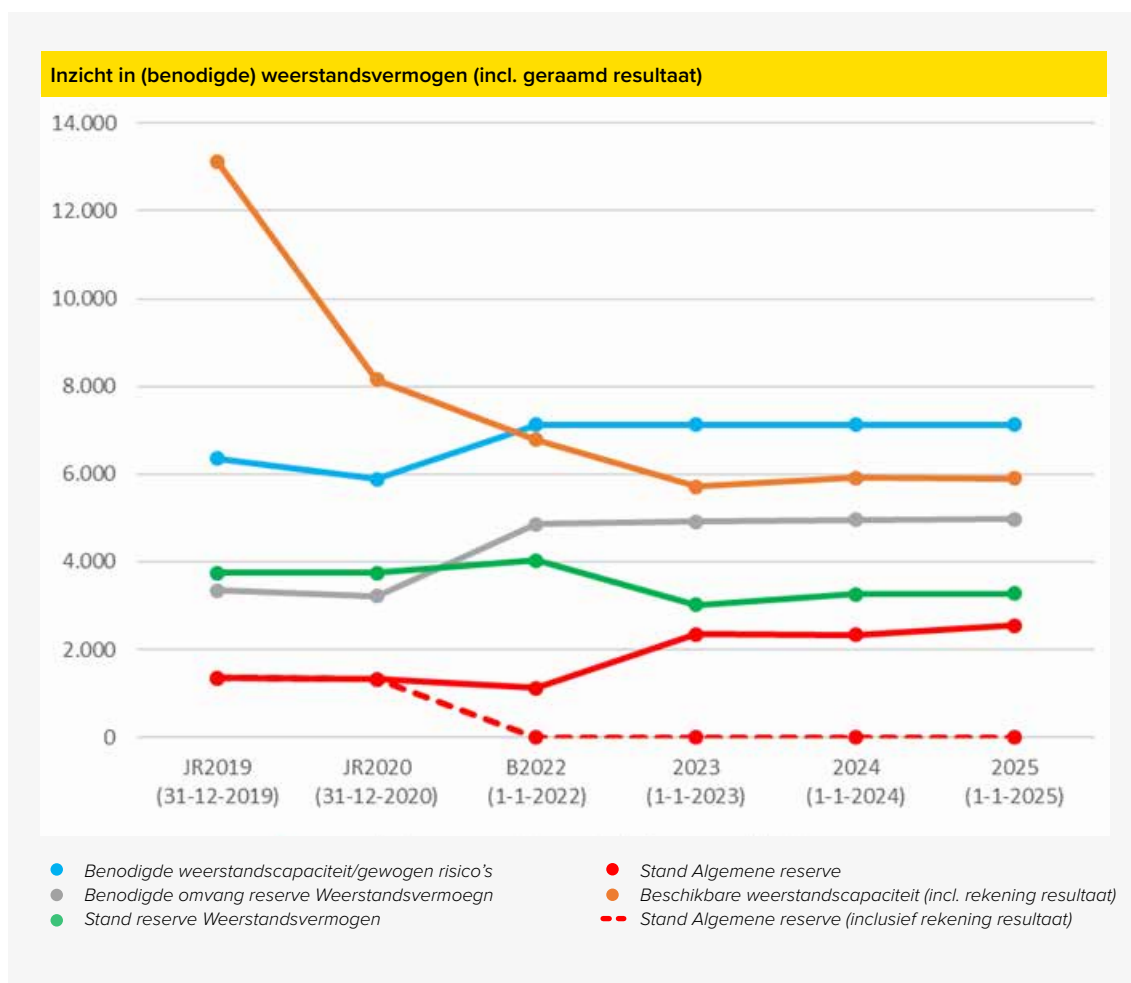
Daarnaast is afgesproken dat 75% van de benodigde weerstandscapaciteit per direct beschikbaar moet zijn. Hiervoor is de Risicoreserve gevormd. De omvang van deze reserve bedraagt € 4,751 miljoen conform onderdeel 5.4.1, maar als we corrigeren voor het verwachte resultaat 2021 daalt dit tot € 4,026. De benodigde hoogte van de Risicoreserve bedraagt € 4,861 miljoen³.

In deze begroting is geen voorstel opgenomen waardoor de ratio's op de overeengekomen hoogte kunnen worden gebracht. Deze

opdracht verbinden we aan het structureel op orde brengen van de meerjarenbegroting, waarover reeds de nodige toezeggingen zijn gedaan.

Er ontstaat hierdoor geen acuut probleem, de kans dat alle risico's zich tegelijkertijd voordoen is nagenoeg nihil. Het weerstandsvermogen zal daardoor nooit per direct volledig worden aangesproken.

De bepaling van de weerstandsratio is per definitie gebonden aan een moment in de tijd. Het is daarom relevant beeld te hebben bij het verloop vanuit het verleden naar de toekomst. In onderstaande tabel brengen we dat in beeld:

³ Het bedrag komt als volgt tot stand: (0,75 * benodigde weerstandscapaciteit) minus de overige niet bekleemde reserves en onvoorziën.

De grafiek bevat veel lijnen waaruit drie belangrijke conclusie zijn:

1. Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit neemt in de periode 2019 tot en met 2023 fors af. Vanaf 2022 is het weerstandsvermogen lager dan de benodigde weerstandscapaciteit.

2. Risicoreserve

De Risicoreserve is vanaf 2022 niet op afdoende hoogte en door met name het geraamde saldo in 2022 neemt het verschil toe.

3. Algemene reserve

Bij de algemene reserve zijn er twee lijnen getrokken. De doorgetrokken rode lijn vertoont het verloop wanneer niet wordt gecorrigeerd voor de verwachte rekening resultaten vanaf 2021. Bij de stippellijn is dat wel gebeurt en zie je dat er in de algemene reserve geen bedrag beschikbaar is. De Risicoreserve is aangesproken om op deze nul uit te komen (hierdoor wijkt de stand af van onderdeel 5.4.1). Het meenemen van de verwachte rekening resultaten is een verdere verbetering ten opzichte van dezelfde grafiek zoals opgenomen in de Kadernota 2022 waar dit nog niet was gedaan.

4.2.5 Financiële kengetallen

In de P&C-documenten moet een gemeente verplicht ingaan op de financiële kengetallen. Deze kengetallen geven een beeld van de financiële situatie waarin een gemeente zich bevindt. Het betreft de volgende kengetallen: netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatie ruimte en de gemeentelijke belastingcapaciteit.

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft. Het

zegt daarnaast iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaallasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt gezien als voldoende. Een lagere netto schuldquote dan 90% wordt gezien als goed.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op langere termijn te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen weer. Een percentage van 20% tot 50% wordt als voldoende gezien.

Het kengetal grondexploitatie geeft een indicatie van de verhouding van de in exploitatie genomen gronden ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie of een gemeente veel geld in grond heeft geïnvesteerd, geld dat in de toekomst moet worden terugverdiend. Een kengetal grondexploitatie lager dan 20% wordt gezien als goed. De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte.

De belastingcapaciteit maakt inzichtelijk welke mogelijkheden de gemeente heeft voor het genereren van hogere baten. Dit kengetal geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde worden afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten lager dan gemiddeld in Nederland. Het verschil tussen het kengetal en 100% geeft de ruimte aan om de belastingen te verhogen tot het gemiddelde.

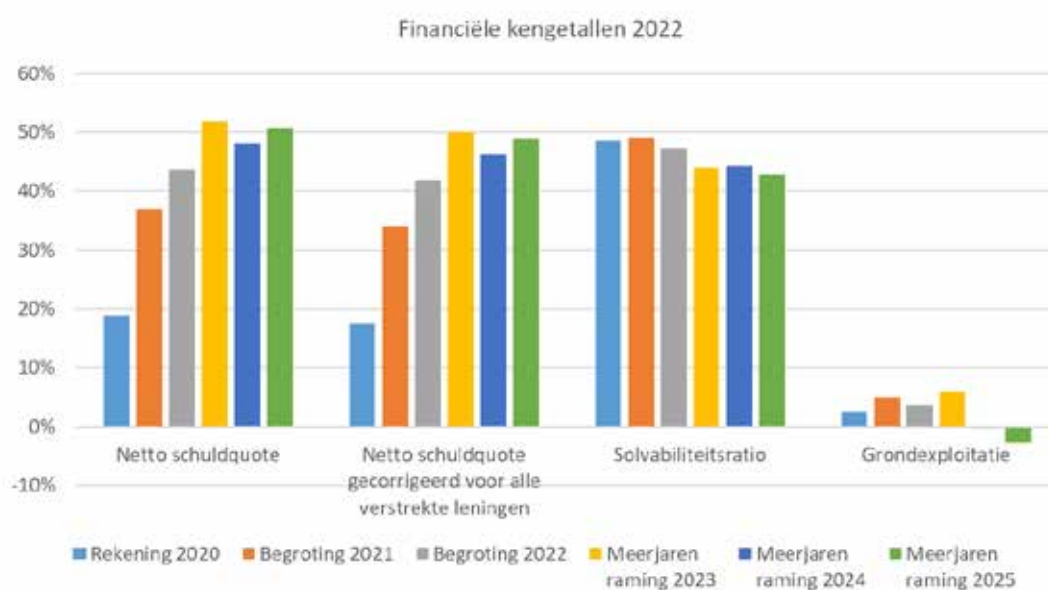
In de volgende tabel is dit schematisch weergegeven:

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1	Netto schuldquote (a. zonder correctie doorgeleende middelen)	< 90%	90 - 130%	> 130%
	Netto schuldquote (b. met correctie doorgeleende middelen)	< 90%	90 - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5	Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Bij de begroting 2022 horen de volgende financiële kengetallen:

	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	19%	37%	44%	52%	48%	51%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	18%	34%	42%	50%	46%	49%
Solvabiliteitsratio	49%	49%	47%	44%	44%	43%
Grondexploitatie	3%	5%	4%	6%	0%	-3%
Structurele exploitatieruimte	-1%	1%	-1%	0%	0%	0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit (o.b.v. tarieven 2021)	85%	87%	92%	92%	92%	92%

Beschouwing financiële kengetallen

Eén kengetal in een enkel jaar geeft op zich nog niet veel informatie. Deze moeten vooral in samenhang worden gezien en naast de stand is vooral het verloop relevant op te bepalen welke ontwikkelingen spelen.

Netto schuldquote:

De waarde van de netto schuldquote valt in categorie A. Wel is er een grote sprong zichtbaar tussen 2020 en 2021, vanaf 2021 loopt waarde licht omhoog. Het verschil tussen 2020 en 2021 wordt veroorzaakt doordat er in 2020 sprake was van veel hogere (incidentele) baten dan in 2021. De oplopende lijn wordt veroorzaakt door de investeringen die gepaard gaan met de inhoudelijke ambities en de inzet van de Enecomiddelen.

Solvabiliteitsratio:

De solvabiliteitsratio bevindt zich net niet categorie A, maar in categorie B. Dit lijkt niet direct in overeenstemming met een weerstandsratio van 0,95. Er is dus sprake van een groot deel van het vermogen dat niet wordt gerekend tot het weerstandsvermogen. Dat betreft met name de reserves voor het afdekken van Kapitaallasten en de reserve Verkoop aandelen Eneco. Meerjarig zie je dat met name de middelen in deze laatste reserves worden ingezet, waardoor de solvabiliteit langzaam afneemt.

Grondexploitatie / gemeentelijke belastingcapaciteit:

Deze kengetallen vallen in categorie A. De grondexploitaties vormen een zeer beperkt geheel ten opzichte van de totale exploitatie. In de gemeentelijke belastingcapaciteit zie je terug dat het percentage stijgt als gevolg van het nastreven van de 100% kostendekkendheid bij afval en riolen.

Structurele exploitatieruimte

Wat betreft de structurele exploitatie ruimte is de marge flinterdun. De scenario's die worden ontwikkeld en de navolgende besluitvorming moeten er toe leiden dat deze marge robuuster wordt.

4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin een groot aantal activiteiten plaatsvindt zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan, is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. In dit onderdeel van de begroting wordt aangegeven voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen, inclusief de financiële consequenties hiervan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

De kaders voor het onderhoud van de kapitaalgoederen worden door middel van onderhoudsplannen vastgesteld (in het verleden door beleidsnota's). Deze onderhoudsplannen bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen met betrekking tot de inhoudelijke kaders (de visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) en procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening) vast te stellen. De kaders van de gemeente voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn o.a. opgenomen in:

- Nota Onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030 (vastgesteld in 2021) en het Beheerplan onderhoud Vastgoed 2021-2024 (vastgesteld in 2021);
- het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (vastgesteld in 2018);
- het Beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 (vastgesteld in 2014) en het onderhoudsplan wegen 2021 t/m 2025 (vastgesteld in 2021);

- het Beleidsplan openbare verlichting 2015-2025 (vastgesteld in 2014);
- het Beheerplan onderhoud bruggen (vastgesteld in 2014);
- het Groenbeleidsplan 2015 (Actualisatie verwacht in 2021);
- het Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte Sliedrecht (vastgesteld in 2016).

Als uitgangspunt geldt dat op basis van beheerplannen jaarlijks budgetten worden geraamd voor het onderhoud dat in het begrotingsjaar moet worden uitgevoerd en dat voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) of dat investeringsbesluiten genomen worden voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud. Hierna gaan we nader in op de specifieke beleidsvelden.

4.3.2 Openbaar groen en speelvoorzieningen

De raad heeft op 28 september 2021 het Groenbeleidsplan 2021-2025 vastgesteld. Het besteedt onder andere aandacht aan klimaatadaptatie, biodiversiteit, exoten en plaagdieren.

De gemeente Sliedrecht vindt het van belang dat de gemeente voldoende groen heeft en behoudt. Om te bewaken dat er voldoende bomen blijven, houden we bij hoeveel kapvergunningen verleend worden en hoeveel bomen worden aangeplant. Ook hebben we aandacht voor de biodiversiteit en werken we in een aantal stappen toe naar 10% meer bomen in Sliedrecht, conform de opgave uit het coalitieakkoord. Voor de groenprojecten volgen we de integrale meerjaren operationele planning.

In 2022 worden de volgende gebieden aangepakt:

- Professorenbuurt (onderhoud riolering);
- Revitalisering Vogelbuurt (t/m 2023);
- Rivierenbuurt Zuid 2021-2022;
- Fietspad Stationsweg-noord/Goeman Borgesiusweg-west;
- Overlaat-Stormrand en omgeving.

Speelvoorzieningen

Op 10 mei 2016 heeft de gemeenteraad het besluit genomen in vijf jaar tijd de speelplekken in Sliedrecht op te knappen en om te vormen tot uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken. Elke buurt krijgt meerdere speelplekken met uitdagende speeltoestellen, passend bij deze tijd. Naast spelen en sporten komt de focus te liggen op ontmoeting tussen jong en oud in de buurt. Er is ruim een miljoen euro geïnvesteerd in de looptijd van het project. In 2021 is het project afgerond, met het realiseren van de speelplaatsen in de Staatsliedenbuurt. Daarmee zijn alle buurten voor de komende tien tot vijftien jaar weer voorzien van uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken.

In 2022 voeren we het reguliere onderhoud uit aan de overige speelplaatsen.

4.3.3 Riolering

De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Waterwet. Voor de uitvoering van deze wettelijke verplichting is gemeentelijke autonome beleidsruimte beschikbaar. Naast de waterwet moet voldaan worden aan de richtlijnen van de waterkwaliteitsbeheerders (Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat). Goede aanleg en beheer van de riolering is van groot belang voor de gezondheid van onze inwoners en een van de hoofdtaken van de gemeente. Eind 2018 is het Gemeentelijk RioleringsPlan

(GRP) 2019-2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In het GRP is beschreven hoe de gemeente Sliedrecht invulling geeft aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

In 2020 en 2021 is een deel van de riolering geïnspecteerd, om de toestand van het riool in beeld te brengen. De reeds ingezette inspecties geven aanleiding om de onderzoeken te versnellen en uit te breiden. Op basis van de geconstateerde toestand van de riolering wordt in 2022 de scope van de eventuele rioleringswerkzaamheden bepaald. Naast het regulier beheer en onderhoud van de riolering, wordt in 2022 gewerkt aan uitvoering en voorbereiding van onder andere de onderstaande projecten:

- rioolvervangning Vogelbuurt;
- rioolvervangning Professorenbuurt;
- rioolvervangning Rivierenbuurt.

4.3.4 Waterbeheer

Voortvloeiend uit het Stedelijk Waterplan Plan (SWP) zijn de afgelopen jaren maatregelen getroffen om de waterkwaliteit te verbeteren. Dit plan is, na een evaluatie met het Waterschap in 2011, voor onbepaalde tijd verlengd.

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan naar Waterschap Rivierenland (WSRL). Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van WSRL ook een A-status gekregen. De gemeente Sliedrecht voert het onderhoud van de eigen watergangen en de watergangen in eigendom van het Waterschap Rivierenland uit. Voor het onderhoud van de watergangen van het Waterschap Rivierenland ontvangt de gemeente Sliedrecht jaarlijks een vergoeding. Dit is ook het geval voor het kroosruimen in het watersysteem.

Om in 2023 te komen tot een nieuwe onderhoudsstrategie, beheercyclus en beleidsuitgangspunten ten aanzien van het stedelijk watersysteem worden in 2022 enkele inventariserende onderzoeken uitgevoerd.

4.3.5 Wegen

In 2021 is het onderhoudsplan Wegen 2020 t/m 2025 vastgesteld. Daarin zijn het onderhoudsniveau (B), de kosten en de planning opgenomen. Daarnaast is in 2014 het beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 vastgesteld met als uitgangspunten:

- Het voorkomen van kapitaalsvernietiging;
  - Het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen;
  - Het voorkomen van schadebeelden waarbij er risico op schadeclaims is.
  - Het onderhoud aan elementenverharding en asfalt verloopt zoveel mogelijk via onderhoudscontracten welke meerjarig aanbesteed worden.
  - In het Integrale Meer Jaren Operationele Programma (IMJOP) staan voor 2022 de volgende activiteiten gepland ten aanzien van groot onderhoud en vernieuwing wegen:
  - Uitvoering en afronding van Jacob Ca-
- tsstraat-zuid en omgeving: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met groen en locatie Groen van Prinstererschool;
  - Uitvoering Overlaat-Stormrand en omgeving: nieuwe aanleg met hergebruik bestaande materialen in combinatie met verkeerswensen en groen;
  - Uitvoering Rivierenbuurt-zuid: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden en groen;
  - Gefaseerde uitvoering Vogelbuurt: grootschalige aanpak in combinatie met groen, riolering, herinrichting en warmtenet;
  - Gefaseerde uitvoering Professorenbuurt: grootschalige aanpak in combinatie met groen, riolering, herinrichting en warmtenet;
  - Voorbereiding Parallelweg langs Nijverwaard: grootschalig asfaltonderhoud in combinatie met verkeersmaatregelen en afgestemd op verkeersontwikkeling Leeghwaterstraat;
  - Voorbereiding P.A. de Genestetstaat-oost: vernieuwen en herinrichten van wegen in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden en groen.

Groot (vervangings-) onderhoud aan wegen is projectmatig aangepakt en afgestemd op grote projecten in de openbare ruimte. Bewonersparticipatie is hierbij een vast onderdeel.

4.3.6 Bruggen

In 2021 is een inspectie uitgevoerd van de bruggen binnen de gemeente Sliedrecht en op basis van deze inspectie wordt een beheer- en onderhoudsplan opgesteld. In 2022 worden conform het dan vingerende meerjarenonderhoudsprogramma de bruggen Sliedrecht hersteld, onderhouden en vervangen.

4.3.7 Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is ondergebracht bij het team Openbare Verlichting Dordrecht. In 2014 zijn de uitgangspunten voor openbare verlichting vastgesteld. De toepassing van energiezuinige ledverlichting is daarin een van de speerpunten. De vervangingsplannen van de openbare verlichting stemmen we integraal af op projecten in de openbare ruimte, zo ook in 2022.

Jaarlijks worden de afspraken met team Openbare Verlichting geactualiseerd waarbij de vervangingsplannen van de openbare verlichting integraal worden afgestemd op de uitvoering van projecten in de openbare ruimte, zo ook in 2022.

4.3.8 Gebouwen

We gaan de gebouwen beheren vanuit het Beheerplan onderhoud Vastgoed 2021-2024. Dit beheerplan geeft inzicht in het (bouw) technisch onderhoud van het gemeentelijk vastgoed en de daarvoor benodigde middelen. Voor de financiële verantwoording wordt uitgegaan van de meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) die in 2020 zijn opgesteld

met een looptijd van 20 jaar (tot 2040).

Verder wordt gewerkt aan een nieuw Vastgoedbeleid (herijking van het in 2017 vastgestelde Integraal Accommodatiebeleid). Dit nieuwe vastgoedbeleid geeft naast inzicht in de totale vastgoedportefeuille en de organisatie rondom het vastgoedbeheer, ook het afwegingskader voor eigendom of afstoten van vastgoed. Verwacht wordt dit beleid nog in 2021 ter besluitvorming voor te leggen aan de Raad.

4.3.9 Binnenhaven

Hieronder valt het op diepte houden van de gemeentehaven en het daarvoor periodiek peilen, het onderhouden van de steigers en de walstroomvoorziening. Naar verwachting dient eens per tien jaar rekening te worden gehouden met een hoge piek aan kosten voor baggerwerkzaamheden.

4.3.10 Aanlegsteiger waterbus

Vanaf 2022 heeft de Waterbus een nieuwe vervoerder, Swets. Dit vervoer is geregeld in een contract tussen de Provincie en Swets. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage aan de Drechtsteden. Vanuit Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) en diverse andere partijen is de wens om de aanlegsteiger voor de Waterbus een vernieuwde uitstraling te geven conform de gezamenlijke haltevisie Drechtsteden uit 2019. Dit richt zich vooral op vindbaarheid, herkenbaarheid en bereikbaarheid van de Waterbus.

Het ponton van de Waterbus in Sliedrecht is geïnspecteerd en groot onderhoud zal over 5 jaar plaats vinden. Constructieve aanpassingen die nodig zijn voor het varen met de nieuw boten, zijn voor rekening van de nieuwe vervoerder.

4.3.11 Reserveringen voor onderhoud

In het kader van de begroting is het van belang dat wordt aangegeven dat er voldoende wordt gereserveerd voor toekomstig onderhoud.

In 2022 zullen de volgende stortingen plaatsvinden in de diverse onderhoudsvoorzieningen:

Omschrijving (bedragen x € 1,-)	Categorie BBV	Programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Zalencentrum De Lockhorst	Gebouwen	1	21.804	21.804	112.066
Diverse multifunctionele accommodaties	Gebouwen	1	17.055	17.055	65.560
Binnensportaccommodaties	Gebouwen	1	30.660	30.660	70.973
Zwemaccommodatie De Lockhorst	Gebouwen	1	29.909	29.909	237.657
Recreatie voorzieningen	Groen	1	4.384	4.384	4.384
Subtotaal programma 1			103.812	103.812	490.640
Begraafplaats (gebouw)	Gebouwen	3	882	882	882
Kinderboerderij (gebouw)	Gebouwen	3	3.753	3.753	3.753
Watergangen en sloten	Water	3	8.972	8.972	8.972
Onderhoud riolering	Riolering	3	1.422.000	1.422.000	1.422.000
Onderhoud wegen	Wegen	3	242.915	242.915	192.915
Bruggen	Wegen	3	62.862	62.862	62.862
Openbare verlichting	Wegen	3	7.336	7.336	0
Binnenhaven	Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus	Water	3	4.290	4.290	19.290
Toren NH-kerk met uurwerk	Gebouwen	3	1.837	1.837	1.837
Klok en carillon raadhuis	Gebouwen	3	1.462	1.462	1.462
Standplaatsen woonwagens	Gebouwen	3	5.260	5.260	5.260
Woonwagens	Gebouwen	3	0	1.328	0
Subtotaal programma 3			1.767.371	1.768.699	1.725.035
Raadhuis	Gebouwen	4	10.331	10.331	63.214
Vlaggen	Overig	4	265	265	265
Brandweerkazerne (incl. dienstwoningen)	Gebouwen	4	5.002	5.002	38.671
Gemeentekantoor	Gebouwen	4	27.438	27.438	154.058
Gemeentewerf	Gebouwen	4	5.947	5.947	5.947
Subtotaal programma 4			48.983	48.983	262.155
Totaal algemeen			1.920.166	1.921.494	2.477.830⁴

⁴ De extra dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen volgens de Kadernota 2021 vertoont een stijging in het verloop van de storting.

4.4 Paragraaf financiering

4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromen-beleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie en het kasbeheer.

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aange-trokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunc-tie van de gemeente Sliedrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Renteontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kort lopende leningen), blijven naar verwachting negatief. De maatregelen van de ECB in de afgelopen periode zullen volgens de markt ook in 2022 nog een negatieve rente voor kortlopende leningen te zien geven.

De kapitaalmarktrentes vertoonden in het voorjaar van 2021 een relatief sterk opgaande lijn. Dit werd vooral veroorzaakt door de verwachting dat de heropening van de economie (in relatie tot corona) zal leiden tot een aanzienlijk herstel van de economische groei. De rente voor 10-jarige staatsleningen is daardoor medio juli 2021 gestegen naar een niveau van 0,12%. Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquidi-teitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2021 circa 0,20% (20 basispunten).

Het afgelopen jaar laat de renteontwikkeling het volgende beeld zien:

4.4.2 Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zullen per begin 2022 naar verwachting als volgt gefinancierd zijn:

Omschrijving	Bedragen per 1 januari 2022 (x 1 miljoen)
Totale boekwaarde investeringen	€ 72,7
Vaste financieringsmiddelen	
Reserves	€ 49,1
Voorzieningen	€ 3,7
Langlopende leningen	€ 26,2
	€ 79,0
Financieringsoverschot	€ 6,3-

Rente(schema)

Voor de interne rente sluiten wij aan op de voorschriften uit de BBV-notitie rente, waarbij wij geen rente rekenen over het eigen vermogen (anders dan de reserves voor dekking kapitaallasten) en de voorzieningen. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 0,01%.

Nr	Omschrijving	Bedrag
a	Externe rentelasten over korte en lange financiering	€ -
b	Externe rentebaten	€ -
c	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	€ -
d	Rente aan grondexploitatie door te rekenen	€ -
e	Rente van projectfinanciering	€ -
f	De rentebaat van doorverstrekte leningen	€ -
g	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	€ -
h	Rente over eigen vermogen	€ 49
i	Rente over voorzieningen	€ -
j	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ 49
k	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	€ 113
Renteresultaat op taakveld treasury		€ 64

4.4.3 Leningenportefeuilles

Opgenomen leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de portefeuille aan opgenomen langlopende leningen in 2022:

Op grond van de meest recente liquiditeitsplanning wordt voor 2022 een nieuwe langlopende lening verwacht van ca. € 22 miljoen.

Verwachte verloop leningenportefeuille (x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Restantschuld per 1 januari 2022	€ 26.222	-0,11%
Nieuwe leningen	€ 22.000	0,50%
Reguliere aflossingen	€ 2.538-	-0,08%
Restantschuld per 31 december 2021	€ 45.684	0,19%

4.4.4 Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's. Renterisico's moeten vanuit de Wet Fido beoordeeld worden op de korte en op de langlopende schuld.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor het jaar 2022 bedraagt de kasgeldlimiet € 6,5 miljoen.

Berekening kasgeldlimiet 2022 (x € 1.000)

Begrotingstotaal 2022	€ 76.500				
Relevant percentage	8,5%				
Kasgeldlimiet	€ 6.503				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld. netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)		€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Kasgeldlimiet		€ 6.503	€ 6.503	€ 6.503	€ 6.503
Overschrijding kasgeldlimiet		-	-	-	-
Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 503	€ 503	€ 503	€ 503

De gemeente Sliedrecht verwacht in 2021 binnen de kasgeldlimiet te opereren. Bij beoordeling van een eventuele financieringsbehoefte zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Voor de rente van de korte financiering is voor 2021 uitgegaan van een rente van 0% en voor de jaren 2022 en verder van 0,5%.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet Fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet Fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te

spreiden. De norm heeft als doel om het toekomstig renterisico op de lange financiering te beperken door spreiding in de aflossingen en renteherzieningen af te dwingen. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en bedraagt voor Sliedrecht in 2022 € 15,3 miljoen

Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet Fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar. Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Sliedrecht in 2022 ruimschoots binnen de renterisiconorm blijft.

Berekening renterisiconorm (x € 1.000)

Renterisico's	2022	2023	2024	2025
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 2.538	€ 3.638	€ 4.138	€ 4.138
Renterisico	€ 2.538	€ 3.638	€ 4.138	€ 4.138
Berekening risiconorm				
Begrotingstotaal 2022-2025	€ 76.500	€ 75.300	€ 78.400	€ 77.800
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 15.300	€ 15.060	€ 15.680	€ 15.560
Toetsing risicorisico aan norm				
Renterisico 2022	€ 2.538			
Renterisiconorm	€ 15.300			
Ruimte binnen de norm	€ 12.762			

4.4.5 Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstreckte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Verstreckte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie kan voor 2022 het volgende verloop worden verwacht:

Specificatie verstreckte geldleningen naar risicocategorie (x € 1.000)

Leningen aan	Verwachte stand per 1-1-2022	Verwachte stand per 31-12-2022	% verdeling per eind 2022
Openbare lichamen	€ 2.152	€ 2.152	99,2%
Woningbouwcorporaties	€ -	€ -	0,0%
Deelnemingen	€ -	€ -	0,0%
Overige verbonden partijen	€ -	€ -	0,0%
Overige langlopende leningen	€ 2215	€ 17	0,8%
Totaal	€ 2.173	€ 2.169	100,0%

Het hierboven bij Openbare lichamen vermelde bedrag betreft de deelneming in, dan wel leningen verstrekt uit hoofde van, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Specificatie borgstellingen naar risicocategorie (x € 1.000)

Categorie	Risicoprofiel	Verwachte stand per 1-1-2022	Verwachte stand per 31-12-2022	% verdeling per eind 2022
Directe borgstellingen (m.b.t. gemeenschappelijke regelingen, lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 23.917	€ 23.531	18,5%
Achtereengpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 105.296	€ 103.770	81,5%
Totaal		€ 129.213	€ 127.301	100,0%

4.4.6 Kas- en saldobeleer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldogeregulatie wordt verzorgd vanuit Servicecentrum Drechtsteden. Gemeente Sliedrecht onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

Een hulpmiddel bij de saldogeregulatie en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitenplanning, welke door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

4.4.7 Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2,0 procent van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in de Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Drempelbedrag Schatkistbankieren (x € 1.000)

Begrotingstotaal	76.500
Relevant percentage	2,00%
Drempelbedrag (afgerond)	1.530

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren door het Rijk van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden

kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Na een overlegtraject met alle betrokken partijen is besloten om het drempelbedrag per 1 juli 2021 te verhogen. Het drempelbedrag is aangepast op onderstaande punten:

- een verhoging van de ondergrens van € 250.000 naar € 1 miljoen euro;
- een verhoging van het percentage begrotingstotaal t/m € 500 miljoen euro van 0,75% naar 2%.

4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

4.5.1 Inleiding

Deze paragraaf gaat in op activiteiten voor 2022 op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering. We beschrijven in deze paragraaf de voorgenomen activiteiten voor 2022 en geven een beeld van de relevante cijfers daarbij.

Ambities en (maatschappelijke) opgaven van de gemeente vragen om een organisatie die daarop goed is toegerust. Daarmee is de ontwikkeling van de organisatie inclusief de bedrijfsvoering daarvan onlosmakelijk verbonden aan de doelstellingen die voortkomen uit de Kadernota's 2021 en 2022. In 2021 is al op grond van de doelstelling "Koersvast en ontwikkelingsgericht toewerken naar 2030" de weg ingeslagen van de ontwikkeling van de organisatie die in de basis daarvoor nodig is. In 2022 zal, eens te meer nauw verbonden aan deze doelstelling en de daarbij ook vastgestelde leidende principes, deze weg worden vervolgd: we werken samen, we werken integraal, opgavegericht en planmatig, we werken vanuit een duidelijke rol, we werken transparant en zichtbaar en we werken met trots, plezier en waardering voor elkaar.

De weg die is ingeslagen naar een flexibele, lerende en opgavegerichte organisatie waar met plezier wordt samengewerkt met onze inwoners, bedrijven en partners aan het verbeteren van Sliedrecht en kan (blijven) voldoen aan haar maatschappelijke opgave vraagt veel van de organisatie.

Nadat eerst enkele cruciale posities zijn ingevuld heeft in de eerste helft van 2021 een inventarisatie plaats gevonden van de noodzakelijk te ontwikkelen bedrijfsvoeringsonderdelen en organisatie aspecten. Deze

inventarisatie wordt niet los gezien van een aanpak die groei- en ontwikkeling op organische wijze toestaat. Dit betekent dat naast de speerpunten die voort zijn gekomen uit deze inventarisatie er steeds ruimte zal zijn of gevonden zal moeten worden voor ontwikkelingen of (nieuwe) inzichten die zich op het pad van de ontwikkeling voordoen.

Bedrijfsvoering

Met de invulling van enkele belangrijke functies in het werkgebied van de bedrijfsvoering zijn in de eerste helft van 2021 de eerste stappen gezet naar een betere borging van bedrijfsvoeringstaken en positionering van Bedrijfsvoering als onderdeel in de gemeentelijke organisatie. Een aantal belangrijke bedrijfsvoeringstaken die randvoorwaardelijk zijn voor een goed functioneren hebben daarbinnen inmiddels een plaats gekregen en zijn daarmee in de basis geborgd. Vanuit deze basis zal het komend jaar de ontwikkeling van de bedrijfsvoering verder vorm gegeven worden. Op inhoud zijn er op grond van een analyse die in de eerste helft van 2021 heeft plaats gevonden van een aantal duidelijke aanwijzingen naar voren gekomen waarin bedrijfsvoeringsonderdelen verbeterd moeten worden. Deze zullen worden opgepakt. Er kunnen wat dit betreft 3 sporen onderscheiden worden: processen, informatievoorziening/systemen en dienstverlening.

1. Processen

De gemeentelijk organisatie kent veel interne processen. Deze processen zijn combinaties van mensen, werkwijzen en middelen/systemen. Uitgangspunt is dat deze processen ondersteunend zijn en bijdragen aan de totstandkoming van de gemeentelijke diensten en doelen die daarbij gesteld zijn. Gebleken is dat processen niet in alle gevallen (meer) goed aansluiten bij de werkwijze. Daardoor

dragen niet alle processen meer (voldoende) bij aan de benodigde resultaten en doelstellingen. Processen kunnen zelfs het behalen van nieuwe doelstellingen in de weg staan. Vanuit dit uitgangspunt zullen wij onze processen gaan toetsen aan de behoefte die er is en waar mogelijk verbeteren, afschaffen wordt niet uitgesloten. Specifiek zal aandacht worden geschonken aan het verbeteren van het bestuursproces.

2. Informatievoorziening en systemen

Informatievoorziening speelt een cruciale rol in onze bedrijfsvoering en realisatie van onze diensten. Technische en maatschappelijke ontwikkelingen dwingen organisaties als de onze om de informatievoorziening goed te organiseren en informatie goed te beheren. Enerzijds bieden de toenemende mogelijkheden van het gebruik van informatie kansen om diensten te verbeteren, anderzijds wordt een toenemende zorgvuldigheid vereist rond het gebruik van informatie (privacy, inbraak). Het verkrijgen en behouden van inzicht in de informatie(-stromen) en informatiemiddelen (systemen) die we gebruiken en/of nodig hebben in relatie tot de diensten van de organisatie en organisatiedoelen zal als een basisproces / taak worden ingericht. Vanuit dit aandachtsgebied zal worden gestuurd op een efficiënte benutting en veilig gebruik van de informatiemiddelen. Uitgangspunt daarbij is dat de systemen ondersteunend zijn aan het nodige proces en dienst die daaruit voortkomt. In 2021-2022 zullen we op grond van een totaalbeeld van de huidige in gebruik zijnde informatiemiddelen ten opzichte van de informatiebehoefte voor nu en in de toekomst een plan gaan opstellen (informatieplan). Doel van dit plan is om gestructureerd de informatiebehoefte efficiënt in te vullen en in te richten. We zullen dit (uiteraard) ook bezien vanuit de mogelijkheden van de sa-

menwerking binnen de Drechtsteden. Specifiek aandacht zal uitgaan naar het systeem dat organisatie breed onze processen ondersteunt (KZA). Dit systeem, wat tot dusver voornamelijk vanuit een Drechtsteden scope werd vorm gegeven blijkt bij het gebruik in de Sliedrechtse praktijk te knellen. We zullen in nauwe samenspraak tussen gebruikers en de ontwikkelaars / dienstverleners van de Drechtsteden waar mogelijk verbeteringen doorvoeren en/of medewerkers handvatten bieden voor een goed gebruik.

3. Dienstverlening

Duidelijk naar voren is gekomen dat de integrale advisering op bedrijfsvoeringssonderdelen verbetering behoeft, danwel dat de nodige integrale benadering van vraagstukken vanuit bedrijfsvoering beter gefaciliteerd moet worden. In de eerste helft van 2021 zijn hierin een aantal stappen gezet door expertise op het vlak van bedrijfsvoering in huis te halen en adviesdiensten op het vlak van bedrijfsvoering (breed), P&O en Informatievoorziening beschikbaar te stellen (en goed toegankelijk voor de organisatie te maken). Ten aanzien van financiële advisering en advisering op het vlak van huisvesting is inmiddels ook een ontwikkeling in gang gezet. Deze ontwikkeling zal het komende jaar verder worden vorm gegeven en uitgevoerd.

4.5.2 Besturing en beheersing

De reguliere Planning & Control cyclus (P&C) is het belangrijkste instrument voor besturing en beheersing van vastgestelde doelen en resultaten. Het begrotingsproces is in 2020 anders aanpak dan anders. In de eerste plaats door de omstandigheden en onzekerheden rondom corona. Maar ook gezien de veranderingen in het college in maart en het vooruitzicht van de zogenaamde Eneco-gelden. Daarom is ervoor gekozen om voor de

zomer te werken met een ‘beleidsarme’ kaderbrief. Daarmee is tijd gewonnen om goed vooruit te kijken en toe te werken naar een beleidsrijke kadernota in september.

De volgende besturings- en rapportagedocumenten verzorgen wij in 2022:

- Jaarrekening 2021
- Kadernota 2023
- Begroting 2023
- Twee tussentijdse rapportages 2022
- Presentatie voortgang projecten

Verkiezingen

Op 16 maart 2022 vinden de verkiezingen voor de Gemeenteraad plaats. Voor deze verkiezingen voeren gemeenten meer taken uit dan voor andere verkiezingen. De voorbereidingen hierop zijn reeds gestart in de zomer van 2021.

4.5.3 Personeel en Organisatie

In de volgende tabel geven wij in een overzicht de omvang van onze organisatie weer.

Personeel

De coronacrisis heeft onze manier van werken voorgoed veranderd. Medewerkers hebben het afgelopen anderhalf jaar door de coronacrisis, grotendeels thuisgewerkt. Diver-

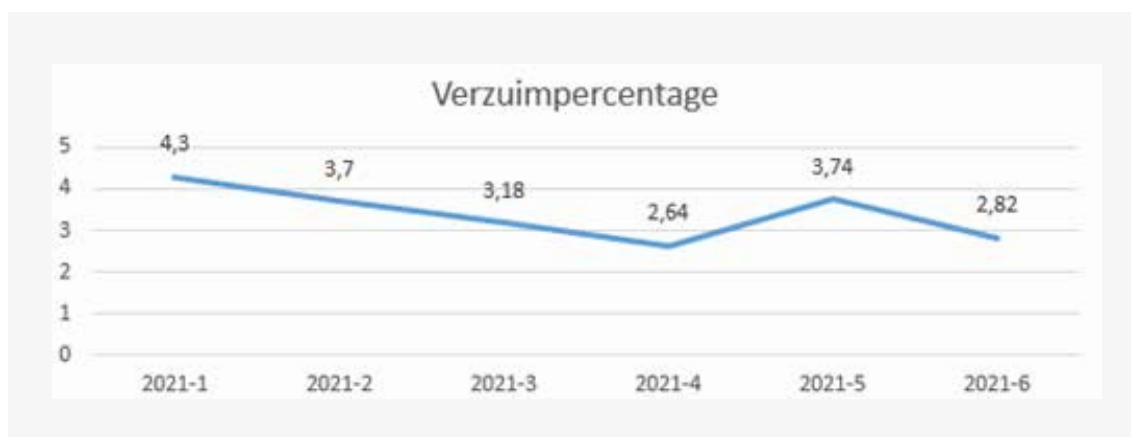
Aantal fte*	2021	2022
Reguliere formatie*	114,54	120,97
College van B&W	4,00	4,00
Griffie	2,16	2,16
Totaal	120,70	127,13

*In de begroting van 2021 wordt de formatie vanuit de primaire begroting weergegeven. De stijging in de reguliere formatie van 2022 houdt verband met mutaties die zijn vastgesteld met de eerste begrotingswijziging 2021 en de Kadernota 2022.

se onderzoeken laten zien dat thuiswerken grotendeels zal blijven. 70% wil afwisseling tussen thuiswerken en op kantoor (*bron FNV juni 2021*). Men zal naar kantoor gaan om samen te werken. Hierdoor zal het gemeentekantoor meer een plek worden voor het ontmoeten.

Ziekteverzuim

In de eerste maanden van 2021 zien we een lichte daling in het verzuimpercentage. Het gemiddelde verzuimpercentage tussen 1-1-2021 en 30-6-2021 ligt op 3,18%. Dit is onder het streefgetal van de A&O-norm van 4,5%. Van deze 3,18% was 0,45% kortdurend verzuim (0 t/m 42 dagen), 1,32% middellang verzuim (43 t/m 365 dagen) en 1,41% langdurig verzuim (366+ dagen).

Ontwikkeling in automatisering

Als antwoord op de veranderende behoeften en potentiële kansen voeren de Drechtsteden een meerjarig Transitieplan uit, waarbij het ICT opdrachtgeverschap wordt versterkt, een nieuw regiemodel en een nieuw technologiemodel worden ingevoerd, met meer ICT diensten vanuit de markt. Dit sluit aan bij de i-Visie en de bijbehorende I&A-strategie die in juli 2018 door de Drechttraad zijn vastgesteld. Voor het doorvoeren van deze transitie zijn in de tussenrapportage jaarschijf 2021 reeds middelen aangevraagd. In 2022 wordt een extra bijdrage van de GR-deelnemers gevraagd, wat leidt tot een claim van € 301.000 voor Sliedrecht. De verwachting is dat de extra bijdrage van de deelnemers die door de Drechttraad is vastgesteld op termijn zal leiden tot een structureel lager kostenniveau van IT-diensten voor de Drechtsteden. Omgekeerd naar Sliedrecht wordt dit ingeschat op een besparing van € 116.000 structureel met ingang van 2023.

4.6 Paragraaf verbonden partijen

4.6.1 Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente blijft verantwoordelijk, maar voert de taken zelf niet meer uit. Deelname is gekoppeld aan specifieke doelstellingen. De gemeente neemt deel in verbonden partijen om bepaalde taken efficiënter of met meer kwaliteit te kunnen uitvoeren.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft (art. 1 BBV = Besluit Begroting en Verantwoording). Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen deelnemingen door de gemeente in publiekrechtelijke samenwerkingsorganisaties (gemeenschappelijke regelingen), privaatrechtelijke samenwerkingsorganisaties (N.V.'s, B.V.'s, stichtingen, verenigingen etc.) en publiek-private samenwerkingsorganisaties (PPS-constructies).

Het college bestuurt en beheert de Verbonden Partijen conform de kaders die de raad in 2017 in de Nota Verbonden Partijen heeft vastgelegd. De gemeente Sliedrecht heeft in de Nota Verbonden Partijen vastgesteld dat de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting fungeert als vigerend register van de regelingen waaraan een gemeente deelneemt.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en de mogelijk hieruit voortvloeiende risico's, besteden wij in de begroting en jaarrekening expliciet aandacht aan de verbonden partijen.

In deze paragraaf verbonden partijen is, rekening houdend met de wettelijk verplichte informatie die het moet bevatten, het volgende opgenomen.

- Naam en Vestigingsplaats
- Deelnemers
- Type organisatie
- Doelstelling (openbaar belang)
- Financieel belang van de gemeente:
  - o bij GR Gevudo en de privaatrechtelijke samenwerkingen;
  - o de financiële bijdrage aan de overige GR-en is separaat in een tabel opgenomen;
  - o een overzicht van de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partijen in het begrotingsjaar is separaat in een tabel opgenomen;
  - o een overzicht van de financiële positie (inclusief eigen en vreemd vermogen aan het begin en einde van het begrotingsjaar) van de verbonden partijen is separaat in een tabel opgenomen.
- Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente
- Bestuurlijk vertegenwoordiger
- Relatie met programmabegroting
- Ontwikkelingen
- Uittredingsregeling

De inhoudelijke bijdrage vanuit de GR-en aan de beleidsdoelen van de gemeente is in de programmakaarten opgenomen.

De risico's zijn in paragraaf 3.2 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' opgenomen. Voor de visie op en de beleidsvoorname omtrent de verbonden partijen wordt verwezen naar de Nota Verbonden Partijen die in januari 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld.

4.6.2 Overzicht verbonden partijen

Overzicht van de verbonden partijen waarvan de gemeente Sliedrecht een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Er zijn geen overige verbonden partijen waarin Sliedrecht deelneemt.

Dit overzicht is onderverdeeld in:

- a. Gemeenschappelijke regelingen;
- b. Vennootschappen en coöperaties;
- c. Stichtingen en verenigingen.

A. Gemeenschappelijke Regeling (GR)	
1. GR Drechtsteden	
Naam	GR Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1).
Doelstelling (openbaar belang)	<p>Draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied.</p> <p>Om deze doelstelling te realiseren en met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, behartigt Drechtsteden de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme)* - Sociaal (sociale zekerheid en –ontwikkeling, onderwijs en kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt, sport en cultuur) - Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid - Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering - Sociaal- geografisch onderzoek <p>Daarnaast heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft; b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft. <p>(14de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Drechtstedenbestuur (collegelid), Drechtstraad (raadsleden fracties) en diverse portefeuillehouders overleggen (portefeuillehouders). Stemrecht in Drechtstraad (=algemeen bestuur) op grond van inwoneraantal: 9,12%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek (Drechtstedenbestuur)
Relatie met programmabegroting	De Drechtsteden draagt vanuit haar verschillende onderdelen bij aan de speerpunten van beleid en reguliere taken binnen de programma's 1. Sociaal; 2. Economie, onderwijs en arbeidsmarkt; 3. Ruimte; en het ondersteunde programma Financiën en belastingen.

*Deze taken zijn inmiddels meervoudig lokaal belegd bij de zeven gemeenten via een Uitvoeringsovereenkomst, maar maken feitelijk gezien nog onderdeel uit van de huidige GR tekst.

Ontwikkelingen

Momenteel is het traject gaande om per 1-1-2022 de GRD om te vormen naar de GR Sociaal Drechtsteden indien hier de benodigde besluitvorming succesvol wordt doorlopen in alle gemeenten. De bedrijfsvoeringstaken maken dan niet langer deel uit van de GR en worden via Dordrecht als service-gemeente uitgevoerd. Indien de transitie een feit wordt zijn de lokale raden weer het bevoegd gezag t.a.v. alle beleidsdocumenten en verordeningen die in het kader van de GR vastgesteld moeten worden. Gedurende 2022 is het van belang deze te gaan actualiseren, waarbij er ook extra focus is op het proces met alle gemeenten om tot meer maatwerk te komen. Hierbij is beleidsvorming in co-creatie het uitgangspunt.

Verder blijft in 2022 aandacht nodig voor de oplopende kosten in het sociaal domein. Met name de volume- en kostenstijgingen in de WMO aangevuld met de impact van corona vergen maatregelen. Aan de ene kant zijn de lokale raden aanzet om hier beleidsmatig op te sturen, aan de andere kant de GR om in de uitvoering met beheersmaatregelen te komen.

Uittredingsregeling

In artikel 54 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan de Drechtraad te zenden. De Drechtraad bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij de Drechtraad anders bepaalt.

2. GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk

Naam	GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasserdam
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1).
Doelstelling (openbaar belang)	Drechtwerk is opgericht om voor de deelnemende gemeenten uitvoering te geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De algemene doelstelling van deze wet is om aan zoveel mogelijk voor de Wsw geïndiceerde inwoners van de aangesloten gemeenten een dienstbetrekking aan te bieden voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Per 1 januari 2015 is instroom in de Wsw niet meer mogelijk.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid). Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 9,12%
Relatie met programmabegroting	Uitvoering van de participatiewet, waarbinnen de zoveel mogelijk Wsw-geïndiceerde inwoners aan passende arbeid geholpen worden. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan programma 1 Sociaal.
Ontwikkelingen	Drechtwerk zet continue in op het zoveel als mogelijk terugdringen van het begrotingstekort. Hiervoor wordt ingezet op meer detachering en de samenwerking met de Sociale Dienst Dordrecht. Drechtwerk verbreedt ook haar werkzaamheden richting een sociaal leerwerkbedrijf. Deze ontwikkeling wordt voortgezet in 2022. Via Cedris, het VNG en de afzonderlijke gemeenten wordt nog altijd stevig ingezet op een landelijke lobby dat nieuwe afspraken gemaakt worden over een beter passende Rijksbijdrage om de tekorten te beperken.
Uittredingsregeling	In artikel 36 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

3. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Naam	GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1)
Doelstelling (openbaar belang)	<p>1. Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>2. De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • publieke gezondheid; • onderwijs; • jeugdzorg; • maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015; • ambulancezorg; • meldkamer ambulancevervoer; • geneeskundige hulpverlening. <p>(5de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid). Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 5%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	<p>De Dienst Gezondheid & Jeugd heeft een taak bij de realisatie van de doelstellingen in programma 1. Sociaal, 2. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs en 3. Ruimte.</p> <p>De Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) is als zelfstandig onderdeel aan de gemeenschappelijke regeling toegevoegd in 2014. De SOJ voert voor de gemeenten een groot deel van de nieuwe jeugdhulp taken uit, zoals deze aan gemeenten zijn overgedragen met de nieuwe Jeugdwet per 1-1-2015.</p> <p>Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan programma 1. Sociaal, 3. Ruimte en 4. Bestuur, organisatie en veiligheid.</p>
Ontwikkelingen	<p>In het meerjarenperspectief jeugdhulp ZHZ 2018-2022 is een pad uitgestippeld met interventies die er toe moeten leiden dat de jeugdhulp in onze regio transformeert en in een aantal jaar binnen de financiële kaders van de Rijksbijdrage komt. In 2022 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.</p> <p>De financiële solidariteit wordt in drie jaar afgebouwd. Na de afbouwperiode van drie jaar (per 2023) betaalt elke gemeente de werkelijke kosten gemaakt voor haar gemeente.</p> <p><i>Meerjarenplan</i> In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan het meerjarenplan 2020-2023. Daarin staan vier opgaven centraal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gezond en veilig opgroeien. 2. Iedereen doet mee. 3. Vitaal ouder worden. 4. Gezonde omgeving, gezonde mensen.

COVID-19

Aanvullend heeft ook in 2022 COVID-19 een belangrijke rol. De verwachting is dat COVID-19 een meer endemisch karakter krijgt. Dat betekent dat deze infectieziekte blijvend in onze samenleving aanwezig zal zijn en structureel om meer middelen en een uitgebreidere organisatie vraagt. De DGJ zal ook in 2022 blijven inzetten op: infectieziektebestrijding en preventie, gezonde leefstijl, gezonde leefomgeving, mentale gezondheid en kwetsbare jeugd.

Uittredingsregeling	In artikel 47 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.
----------------------------	--

4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naam	GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang)	Het openbaar lichaam heeft tot doel: a. de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing, de geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding; b. een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners dan wel organisaties en andere openbare lichamen. (wijziging 2015).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	De burgemeester zit in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Stemrecht in algemeen bestuur met 10 gemeenten met elk 1 stem: 10%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Burgemeester de Vries
Relatie met programmabegroting	De Veiligheidsregio levert en bijdrage aan programma 4. Bestuur, organisatie en veiligheid.
Ontwikkelingen	De GR VRZHZ werkt momenteel aan haar nieuwe beleidsplan 2022-2025. In 2022 start de uitvoering hiervan. De focuspunten zijn: 1. Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing 2. Passend acteren op ons risicobeeld 3. Het leveren van krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers 4. Informatie gestuurd werken 5. Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid 6. Wendbaar en duurzaam organiseren

Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Leerdam en Zederik uitgetreden uit de GR. De uittredingssom is via een arbitrage tot stand gekomen. Om extra kosten voor de achterblijvende gemeenten te voorkomen moet per 2024 structureel 1,5 mln. bespaard worden. Hiervan is reeds 1,25 mln. gerealiseerd. In 2022 houdt dit de aandacht. Daarnaast ziet de VRZHZ de ICT- en CAO kosten stijgen. Ook dit vraagt in 2022 aandacht om met beheersmaatregelen te komen.

COVID-19

De bestrijding van de COVID-19 pandemie heeft veel inzet gevraagd van de VRZHZ en haar partners. De hoop is dat de maatregelen effect hebben en 2022 weer 'normaal' wordt. Of misschien beter het 'nieuwe normaal', omdat de crisis ook leidt tot patronen, die we in 2022 handhaven. Bijvoorbeeld thuiswerken. Bovendien zijn vanwege de crisis een aantal zaken doorgeschoven van 2021 naar 2022.

Uittredingsregeling	De veiligheidsregio is een verplichte gemeenschappelijke regeling. De minister stelt, bij AmvB, de indeling van Nederland in regio's vast. Wanneer door een wijziging van de AmvB uittreding mogelijk zou worden en een gemeente daartoe zou overgaan, regelt artikel 43 dat het Algemeen bestuur de voorwaarden voor uittreding bepaalt.
----------------------------	--

5. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Naam	GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang) (excl de artikelen 3.; 5. en 6.)	<p>1. De Omgevingsdienst kan adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving en programma's en projecten uitvoeren op het gebied van milieu en de leefomgeving;</p> <p>2. De Omgevingsdienst voert voor de colleges van de gemeenten in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit, met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid:</p> <p>a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten;</p> <p>b. de milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving dan genoemd onder a, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst;</p> <p>c. de Algemene wet bestuursrecht en andere relevante regelgeving betreffende de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures;</p> <p>d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden met alle handhavingpartners.</p> <p>4. Met betrekking tot de reikwijdte, uitvoering en nadere invulling van de in de vorige leden genoemde taken worden door of namens het dagelijks bestuur schriftelijk werkafspraken gemaakt met het college. (4de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Stemrecht in algemeen bestuur van 10 gemeenten en provincie Zuid-Holland op basis van omzet: 3%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Goverde
Relatie met programmabegroting	De Omgevingsdienst levert een bijdrage aan programma 3. Ruimte.
Ontwikkelingen	<p>Voor 2022 richt de OZHZ, naast het invulling geven aan de dagelijkse operationele taken, zich op het uitvoeren van het regieplan. Hierin wordt gefocust op drie centrale opgaven van strategisch belang voor de organisatie die daarom programmatisch worden opgepakt. Het gaat om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingswet; • Informatiegestuurd werken; • Opgavegericht werken. <p>Andere relevante thema's in 2022 waar op ingezet wordt zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). • De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten. • Uitvoering van de Wet basisregistratie ondergrond. • De energieagenda. • Het vervolg op de onderzoeken naar het VTH-systeem.

Uittredingsregeling In artikel 40 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan en met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het Algemeen Bestuur regelt, met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ van de stemmen, de financiële en andere randvoorwaarden voor uittreding vast. De schadeloosstelling bedraagt tenminste drie maal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding wordt genomen.

6. GR Gevudo/ N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC)

Naam	GR Gevudo (Dordrecht)/
Vestigingsplaats	N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC) (Alkmaar).
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Doelstelling (openbaar belang) (excl de artikelen 3.; 5. en 6.)	Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC, in de ruimste zin des woords, en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC. Doel van deze verbonden partij is om vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.
Financieel belang van de gemeente	GR Gevudo bezit 529 aandelen van de NV HVC. GR Gevudo heeft een aandelenbezit van 18,15% van het totaal. De gemeente Sliedrecht heeft een garantierisico-aandeel van 6,19% van het totaal van Gevudo.
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) De GR Gevudo is aandeelhouder in HVC.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek.
Relatie met programmabegroting	Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen. De operationele taken van GR Gevudo worden verzorgd door de gemeente Dordrecht.
Ontwikkelingen	Er is geen sprake van nieuw beleid t.a.v. GR Gevudo. Wel van belang zijn de ontwikkelingen bij HVC. Die zijn momenteel verantwoordelijk voor activiteiten op het gebied van afvalinzameling, maar verbreden ook naar de productie en levering van warmte. Daarmee heeft HVC een actieve rol in de Energietransitie. Belangrijk daarin is het doel van HVC om per 2027 zelfstandig investeringen te kunnen financieren (zonder garantiestellingen van haar aandeelhouders). Hiervoor is een toekomstbestendige financiële positie van HVC noodzakelijk. In 2022 zal hier verder aan gewerkt worden.
Uittredingsregeling	In artikel 35 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt, met tenminste tweederde meerderheid, de voorwaarden voor de uittreding en de financiële en overige gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan één kalenderjaar nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.

B. Vennootschappen en coöperaties**7. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.**

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemers	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	De Bank Nederlandse Gemeenten, opgericht in 1914, is een bank van en voor de overheid. De bank biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. De BNG heeft de hoogste rating voor kredietwaardigheid (triple A).
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 31.200 aandelen (0,0006%) in haar bezit.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	De BNG draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden

8. Oasen N.V.

Naam	Oasen N.V.
Vestigingsplaats	Gouda
Deelnemers	Ca. 30 gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Drinkwater verzorging inwoners Sliedrecht
Financieel belang van de gemeente	Aantal aandelen: 24 (3,2%).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	Oasen heeft als doel een duurzame en doelmatige drinkwatervoorziening binnen het verzorgingsgebied. Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden

9. Stedin N.V.

Naam	Stedin N.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Circa 45 Nederlandse gemeenten zijn de aandeelhouders
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Netwerkgroep, waarborgen van de energievoorziening.
Financieel belang van de gemeente	Aandelenpercentage reguliere aandelen: 0,57%= 28.115 aandelen. Aandelenpercentage cumulatief preferente aandelen: 0,57% = 2.371 aandelen ter waarde van € 1.139.715. In 2021 is aan dividend over 2020 een bedrag van € 116.396 ontvangen (netto € 98.936).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder (historisch bezit)
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met program-mabegroting	Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen is door de aandeelhouders een kapitaalinjectie van 200 mln. gedaan. Deze injectie is onderdeel van de lange termijn aanpak om Stedin een sterke positie te geven op de kapitaalmarkt om de investeringen in de Energietransitie te kunnen doen. In 2022 blijft deze aanpak van groot belang. De focus ligt hierbij met name op het aanpassen van het reguleringskader door het Rijk om Stedin meer ruimte te geven in haar tariefstelling. De lobby hiervoor heeft de nadrukkelijke aandacht. Met de kapitaalinjectie is voor de termijn t/m 2026 de financiële positie van Stedin geborgd. Daarmee kan het bedrijf in 2022 verder met het ontplooiën van initiatieven en projecten die nodig zijn voor de Energietransitie. Uiteraard blijft Stedin in 2022 ook inzetten op een betrouwbaar beheer van het elektriciteitsnet.

10. ROM-D N.V.

Naam	ROM-D N.V.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR).
Type organisatie	De ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband en bestaat uit drie onderdelen: ROM-D Holding: de gemeenten van de Drechtsteden bundelen hun aandelenbelang in ROM-D Beheer en ROM-D Capital. Vanuit de Holding wordt de regionale promotie en acquisitie aangestuurd. ROM-D Beheer: naast de gemeenten nemen in de ROM-D Beheer ook private partijen als het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. ROM-D Capital: Publiek kapitaal is ondergebracht in ROM-D Capital. Het kapitaal wordt gebruikt om de projecten die vanuit de ROM-D worden ontwikkeld van eigen vermogen te voorzien. Naast de gemeenten van de Drechtsteden neemt ook de Provincie Zuid-Holland deel aan ROM-D Capital. Overige publieke organen kunnen eveneens risicodragend kapitaal onderbrengen. Dankzij deze constructie kunnen winsten uit deelnemingen in winstgevendende ontwikkelingen worden gebruikt om verliezen uit deelnemingen in herontwikkelingsprojecten te verevenen.
Doelstelling (openbaar belang)	Het versterken van de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.

Financieel belang van de gemeente	Kapitaaldeelname met stemrechten via volmacht aan het Drechtstedenbestuur. ROM-D Holding NV Gemeente Sliedrecht € 127.819 (% 2,8) Dordtse Kil III CV Commanditair Kapitaal Sliedrecht € 163.247 (%1,5)
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Drechtstedenbestuur heeft zitting in de Holding N.V., met gemeentelijke volmacht.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Vat
Relatie met programmabegroting	ROM-D draagt via projecten bij aan programma 3. Ruimte. Genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	In 2022 zet ROM-D in op uitvoering te geven aan diverse ruimtelijke projecten in de Drechtsteden die een bijdrage leveren aan de ambities van de Groeiagenda. Het gaat dan om complexe projecten met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde en waar, indien nodig, ook kapitaal ingezet moet worden. In Sliedrecht zet ROM-D zich onder meer in voor de ontwikkeling van de Nijverwaard (adviesrol). Andere relevante ontwikkelingen zijn o.a. Nedstaal in Alblasserdam, Dolderman in Dordrecht en het Genieterrein in Hendrik-Ido-Ambacht.

11. MerwedeLingelijn B.V.

Naam	MerwedeLingeLijn B.V.
Vestigingsplaats	Gorinchem
Deelnemers	Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem, Molenlanden, Leerdam, Geldermalsen.
Type organisatie	Besloten Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Deze B.V. heeft tot doel om in samenwerking te komen tot een verbetering van de MerwedeLingeLijn, onder meer door het realiseren van nieuwe stations c.a.
Financieel belang van de gemeente	Er is een aandelenpakket van 39% van het totaal (€ 250.000).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder, aandeelhouder tijdens de aandeelhoudersvergadering.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De MerwedeLingeLijn levert een bijdrage aan de programma's 2. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs.
Ontwikkelingen	Op de halte Gorinchem Noord na zijn alle onderdelen van het project gerealiseerd.

4.6.3 Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen

Bijdrage aan		Begroot 2021		Begroot 2022
Servicecentrum Drechtsteden (SCD)	N	2.972	N	2.895
Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD)	N	232	N	224
Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD)	N	84	N	84
Algemene bijdrage GR Drechtsteden	N	614	N	254
Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)	N	19.171	N	20.472
Subtotaal GR Drechtsteden	N	23.073	N	23.929
Dienst gezondheid & Jeugd ZHZ	N	1.447	N	1.476
Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland-Zuid	N	7.619	N	6.978
GR Drechtwerk	N	571	N	542
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	N	1.635	N	1.675
GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	N	502	N	509
Subtotaal GR Drechtsteden	N	11.774	N	11.180
Subtotaal GR Drechtsteden	N	34.847	N	35.109

4.7 Paragraaf grondbeleid

4.7.1 Inleiding

Het grondbeleid heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening en Milieu en Wonen. Het grondbeleid is opgenomen in de nota Grondbeleid Sliedrecht 2015. Hierin staat beschreven dat de gemeente een actieve rol aanneemt als procesregisseur bij gebiedsontwikkeling en een facilitair grondbeleid voert, tenzij grote maatschappelijke opgaven vragen om een actief grondbeleid. Het proces, de instrumenten, de grondportefeuille, de financiële uitgangspunten en organisatie die daarbij horen, worden in de nota omschreven. In 2021 is gestart met het actualiseren van de nota grondbeleid en de nota kostenverhaal.

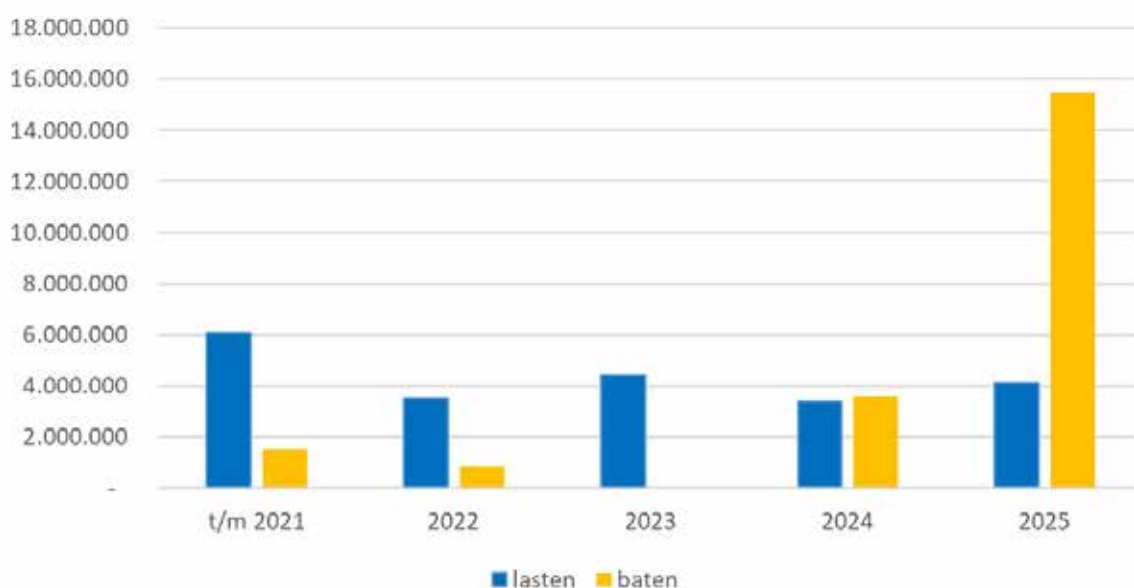
Jaarlijks worden met het opstellen van de jaarrekening de grondexploitaties geactualiseerd en wordt de marktwaarde van de materiële vaste activa (MVA) opnieuw bepaald. Dit resulteert in een nieuwe prognose

van het resultaat voor de grondexploitaties en eventueel een afwaardering bij de MVA (wanneer de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde). De raming van de jaarlijkse baten en lasten wordt vervolgens verwerkt in de begroting van het daaropvolgende jaar.

4.7.2. Bouwgronden in exploitatie

De onderstaande grafiek en tabel geven in totaal en per grondexploitatie het verloop van de baten en lasten aan dat in de jaren van de plannen 'onder handen' is. De grafiek laat de totaal geraamde baten en lasten aan per jaar zien vanaf 2022 en verder.

In de tabel geeft de kolom 'Stand t/m 31-12-2021' de totale lasten en baten tot dat moment aan. Het jaarlijkse verschil tussen de lasten en baten wordt geactiveerd als 'onder handen werk' onder de vlottende activa op de balans. Wanneer het plan gerealiseerd is, kan het resultaat worden bepaald. Het verwachte resultaat staat in de tabel op de volgende pagina opgenomen, op basis van eindwaarde.

Sinds de vernieuwing van de BBV-regelgeving rondom grondexploitatie zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen via de 'Percentage of completion'-methode (POC). Het resultaat van grondexploitatie die een positieve eindwaarde laten zien, wordt gefaseerd genomen volgens de geldende

regelgeving. Echter houden wij het voorzichtigheidsbeginsel in acht door de winst pas te nemen wanneer deze gerealiseerd is. Het moment waarop dit bepaald wordt is de jaarrekening. Derhalve zijn de geprognosticeerde resultaten niet opgenomen in het saldo van de begroting.

Grondexploitatie	Realisatie t/m 31-12-2021	2022	2023	2024	2025 en verder	Eindwaarde GREX
Burg. Winklerplein						
Uitgaven	N 1.942	N 860	N 1.198	N 701	-	N 4.701
Inkomsten	V 87	-	-	V 3.600	-	V 3.687
Balansmutatie	V 1.855	V 860	V 1.198	N 2.899	-	-
P.O.C.		-	-	-	-	-
Verwacht resultaat						N 1.013
Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten						
Uitgaven	N 3.383	N 2.315	N 2.906	N 2.684	N 4.132	N 15.419
Inkomsten	V 678	V 161	-	-	V 15.511	V 16.350
Balansmutatie	V 2.705	V 2.154	V 2.906	V 2.684	N 11.380	N 931
P.O.C.		-	-	-	V 931	V 931
Verwacht resultaat						V 931
Stationspark II						
Uitgaven	N 727	N 331	N 322	-	-	N 1.380
Inkomsten	V 758	V 705	-	-	-	V 1.463
Balansmutatie	N 31	N 374	V 322	-	-	N 83
P.O.C.	V 23	V 41	V 19	-	-	V 83
Verwacht resultaat	V 23	V 41	V 19	-	-	V 83

Burg. Winklerplein / Bouwblok C

Binnen de totale ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein is voor de ontwikkeling van bouwblok C een grondexploitatie geopend. De grondexploitatie zoals deze in 2020 was geactualiseerd, is voor deze jaarrekening slechts geïndexeerd op de prijspeilen 2021. Dit omdat momenteel opnieuw naar

de totale ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein gekeken, waarbij de verwachting is dat in het derde kwartaal 2021 nieuwe afspraken met de ontwikkelaar zullen worden vastgelegd over de verdere realisatie van het Burgemeester Winklerplein. De looptijd van de totale exploitatie is nu geprognosticeerd tot eind 2024.

Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten

Voor de jaarrekening 2020 is de grondexploitatie van Stationspark 3 / Sliedrecht buiten geactualiseerd. De uitgangspunten voor de actualisatie zijn gelijk gehouden aan die van de actualisatie van 2019. Momenteel wordt gekeken naar een mogelijk andere invulling van het plangebied, maar deze opties zijn niet verwerkt in de actualisatie. Op basis van de huidige planning is de verwachte afronding van dit project eind 2028.

Stationspark II

De grondexploitatie van Stationspark II is geactualiseerd en naar verwachting zal deze exploitatie in 2023 kunnen worden afgesloten (planning was eind 2022). Oorzaak is een mogelijke uitloop van de restant werkzaamheden voor het woonrijpmaken.

4.7.3 Materiële vaste activa

Als de boekwaarde van de materiële vaste activa hoger is dan de marktwaarde moet er een afwaardering plaatsvinden of een voorziening worden getroffen. Op de boekwaarde mogen geen kosten worden bijgeschreven.

Watertorenterrein

De gemeente is met de ontwikkelaar in gesprek over het afsluiten van een anterieure overeenkomst. In deze overeenkomst moeten ook afspraken worden vastgelegd over de vergoeding van de kosten die de gemeente tot op heden heeft gemaakt.

Rivierdijk 737-769

De locatie 'de apotheek' maakt onderdeel uit van de Locatie Lanser aan de Rivierdijk-West. Als gevolg van de besluitvorming over dit project begin 2016 is de boekwaarde afgeschreven. Dit is in de bijbehorende kredietaanvraag bij de besluitvorming verwerkt.

De Driehoek

In het vierde kwartaal 2019 is besloten om geen grondexploitatie te openen voor De Driehoek en te kijken naar alternatieve invullingen. Daarbij wordt voornamelijk gedacht aan een invulling die past bij de duurzaamheidsambities van de gemeente Sliedrecht. Dit wordt momenteel verder uitgewerkt.

Overige gronden

Onder de overige gronden vallen de gronden die een vaste bestemming hebben en niet in het transformatieproces zitten, of waarvoor geen raadsbesluit is genomen waarbij inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode. Hieronder vallen de gronden Middelblok, weilanden nabij Wijngaarden en een aantal restpercelen bij Benedenveer. Weilanden kunnen worden ingezet als ruilgrond ten behoeve van het project Stationspark 3 / Sliedrecht Buiten.

Voorziening afwaardering MVA

De voorziening voor de afwaardering van de MVA bedraagt € 1.051.262.

Voorziening verlieslatende grondexploitaties

Voor de grondexploitatie BW-Plein is een aanvullende voorziening getroffen bij de jaarrekening 2019, ter grootte van het verwachte verlies. De stand van de voorziening bedraagt € 986.000 op basis van de contante waarde berekening.

4.8 Paragraaf grote projecten

4.8.1 Inleiding

Ook in 2022 zal uitvoering worden gegeven aan de grote projecten. De grote projecten zijn divers van karakter. Dat betekent ook dat de rol van de gemeente binnen de onderscheiden projecten verschillend is. In sommige projecten heeft de gemeente een actieve, stimulerende rol en rust er veel verantwoordelijkheid bij de gemeente. In andere projecten heeft de gemeente een kaderstellende, faciliterende rol. Hoe verschillend de projecten ook zijn, bij de projecten wil de gemeente zo veel mogelijk de samenwerking zoeken met de inwoners en het bedrijfsleven. Door naar hen te luisteren willen we ideeën die leven binnen de gemeente proberen zo goed mogelijk te benutten en waar mogelijk een plaats geven binnen de projecten. Bij de uitvoering van de projecten houdt het college rekening met actuele ontwikkelingen. Mocht dit leiden tot een andere invulling van een project dan tot nu toe bekend, dan komt het college hiervoor met onderbouwde voorstellen naar de raad.

4.8.2 Stand van zaken

Hieronder is de stand van zaken van de grote projecten weergegeven. Het betreft hier de stand van zaken op het moment van aanbieden van deze begroting. De gemeenteraad wordt gedurende het jaar bijgepraat over de stand zaken van deze projecten.

A) Baanhoek-West

Doel:

Ontwikkeling hoogwaardige woonwijk aan de westkant van Sliedrecht met ca. 950 woningen, enkele bedrijfskavels en voorzieningen zoals een basisschool en medisch centrum.

Status:

De woningbouw is voor driekwart gerealiseerd en grote delen van de wijk zijn ingericht en opgeleverd. De HOVD-zone is grotendeels opgeleverd. De voorbereidingen zijn getroffen voor de ontwikkeling van de 9 woningen aan de Corellistraat. De vergunningsaanvraag is in behandeling. De voorbereidingen voor het appartementengebouw Buurtzicht zijn gestart. Het plan valt volledig binnen de kaders van het bestemmingsplan en het traject voor de vergunningsaanvraag is gestart. Voor plandeel West in de Weilanden en de voormalige manage Alblas loopt een ruimtelijke procedure.

Planning:

- Bouw percelen tankstation/Burger King op bedrijventerrein 5 west
- Bouw percelen bedrijventerrein 5 oost
- Start bouw fase 2 West (Buurtschap)

B) Begraafplaats

Doel:

Voldoende capaciteit creëren om aan de begraafbehoefte te kunnen blijven voldoen.

Status

De omgevingsvergunningen voor zowel de uitbreiding van de begraafplaats als de bouw van het nieuwe onderkomen zijn inmiddels aangevraagd. Voor de uitbreiding is de aanbesteding bijna afgerond, waarna we een aannemer aan boord hebben voor de realisatie. De komende periode wordt gestart met de voorbereidingen voor de prijs

en contractvorming (aanbesteding) voor de bouwkundige aannemer voor het beheerdersonderkomen.

Planning:

- Januari 2022 start bouw beheerdersonderkomen
- Zomer 2022: oplevering nieuw beheerdersonderkomen
- Februari 2022 t/m oktober 2022 voorbelastingsperiode
- Q4 2022: aanplant uitbreidingslocaties

C) Burgemeester Winklerplein

Doel:

De herstructurering van het Burgemeester Winklerplein.

Status:

De gesprekken met De Windroos lopen om te komen tot een aangepast plan. De bouw van het gezondheidscentrum is gestart en naar verwachting na de zomer gereed. Het college heeft ingestemd met het aankopen van een vastgoedpand aan het Burgemeester Winklerplein nummer 27 (kiosk naast gebouw C).

Planning:

We bereiden een aangepast ontwerp bestemmingsplan voor en verwachten deze planologische procedure in 2022 te doorlopen. Verder starten we de gesprekken op voor de verwerving en hopen we in 2022 aanvullend vastgoed in eigendom te verkrijgen.

D) De Driehoek

Doel:

Invulling van de Driehoek met duurzaamheidsinitiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.

Status:

De Driehoek wordt niet ontwikkeld tot bedrijventerrein conform het collegebesluit uit december 2019. Er is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd m.b.t. de invulling van de Driehoek met duurzaamheidsinitiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente. De afwikkeling van de afspraken met de belangrijkste belanghebbenden ABB, Van Vuren en De Groot & Schagen loopt.

Planning:

De planning is afhankelijk van het collegebesluit over de duurzame invulling van de Driehoek.

E) Kerkbuurt

Doel:

Versterking van de bekendheid, uitstraling, invulling, aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van de Kerkbuurt.

Status:

De herinrichting van het Horecaplein en Merwedeplein is afgerond. Een aantal vastgoedeigenaren is zichtbaar aan de slag gegaan met opwaardering van een pand of heeft inmiddels concrete plannen ingediend voor transformatie van panden op de Kerkbuurt. Ook is de verhuisbeweging vanuit de aanloopstraten naar het kernwinkelgebied op gang gekomen. Deze ontwikkelingen zijn gestimuleerd door de subsidieregeling en personele inzet. De werkzaamheden t.b.v. de bouw van de appartementen (Kerkbuurt 12-18) zijn in uitvoering en worden in 2021 afgerond.

Planning:

In 2022 zullen we de inzet op de vastgoedtransformatie en het levendige winkelgebied – met inzet van de subsidieregeling en een centrummanager – voortzetten onder de portefeuille Economie. Daarnaast zijn we van

plan om in 2022 het civiele project Kerkbuurt-Oost uit te voeren. De Kerkbuurt als geheel zal in 2022 geen “groot project” meer zijn.

F) Nijverwaard

Doel:

Verbeteren van de aantrekkelijkheid van Nijverwaard.

Status:

Vanuit de visie op de Woonboulevard achter het geldende bestemmingsplan zijn prioritaire locaties (winkels en bedrijven) in kaart gebracht waarmee ambtelijk en bestuurlijk wordt gesproken om te verkennen wat de mogelijkheden voor optimalisatie zijn. Dit doen we samen met de ROM-D als partner met expertise. Vanuit de ruimtelijke opgave wordt – in het verlengde van het civiele project Parallelweg – een opwaardering van de Leeghwaterstraat verkend, zijnde de hoofdstraat van de Woonboulevard.

Planning:

In 2022 hopen we eerste resultaten geboekt te hebben ten aanzien van de herstructurering van de Nijverwaard, in samenwerking met de ROM-D. We voeren dit uit onder de portefeuille Economie. Begin 2022 starten we ook met de uitvoering van de opwaardering van de Parallelweg-Leeghwaterstraat, als civiel project. De Nijverwaard als geheel zal in 2022 geen “groot project” meer zijn.

G) Sliedrecht Buiten/ Stationspark III

Doel:

Het realiseren van een recreatief knooppunt, genaamd ‘Sliedrecht Buiten’, ten noorden van de Betuweroute. Het recreatief knooppunt kan dienen als uitvalsbasis om het buitengebied te ontdekken. Daarnaast wordt een gebied ingericht als natuurgebied om te

wandelen en te ontdekken. Verder wordt er een parkeervoorziening gerealiseerd en wordt een horecavoorziening mogelijk gemaakt. Binnen Sliedrecht Buiten wordt ook de voetbalclub VV Sliedrecht gehuisvest. Bestaande uit een clubgebouw, een tribune en 6 voetbalvelden. Ook is het doel om op de locatie waar nu de voetbalclub VV Sliedrecht is gevestigd een bedrijventerrein te realiseren. De uitgifte van dit bedrijventerrein voorziet in de financiële dekking van Sliedrecht Buiten.

Status:

De onderhandelingen met diverse grondeigenaren loopt.

Planning:

- Doorlopen bestemmingsplanprocedure
- Resterende eigendommen verwerven

H) Staatsliedenbuurt

Doel:

Herstructurering en toekomstbestendig maken van de wijk.

Status:

De werkzaamheden aan de woningen en de openbare ruimte zijn in 2021 afgerond. De onderhoudsfase van het werk loopt door tot in 2022.

Planning:

Onderhoudstermijn aannemer loopt door tot in 2022.

I) Stationspark II

Doel:

De ontwikkeling van enkele kavels tot hoogwaardig kantoorterrein.

Status:

De bouwwerkzaamheden voor het hoofdkantoor van Stout-Herkon, de kavel langs de A15

naast Unit4, zijn gestart. Voor de kavel langs de Sportlaan aan de kant van de Lockhorst is in 2021 een koopovereenkomst gesloten met Blok28. Hier komt een invulling van twee kantoorgebouwen die uiteindelijk huisvesting moeten geven aan diverse kantoren onder de naam Xentraal. De werkzaamheden voor de bouw zijn gestart. Voor laatste vrije kavel op Stationspark II is concrete interesse. De verwachting is dat het college hier binnenkort een besluit over neemt.

Voor de openbare ruimte Stationspark II is een voorlopig ontwerp (VO) opgesteld. Dit VO wordt verder uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp (DO). De openbare ruimte krijgt in dit ontwerp een hoogwaardige uitstraling door het toepassen van gebakken materialen als verhardingen van rijbaan en voetpaden. Verder wordt er op het Stationspark II veel open water gecreëerd voor de berging van regenwater. Het ontwerp is gebaseerd op het stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan wat is vastgesteld voor Stationspark II. De uitvoering van het ontwerp zal gefaseerd worden uitgevoerd afhankelijk van de voortgang van de nieuwbouw binnen het project. Bepaald is om de waterretentie rondom het kantoor van Stout na de zomervakantie te graven.

Planning:

- Collegebesluit verkoop kavel 1.
- Uitwerken Definitief Ontwerp (DO) openbare ruimte Stationspark II.
- Waterretentie werkzaamheden kavel 4.

J) Watertorenterrein

Doel:

Ontwikkeling van het Watertorenterrein tot woningbouwlocatie.

Status:

Het watertorenterrein betreft een 100% particulier eigendom van Watertoren BV en de gemeente heeft daarin een faciliterende rol en heeft die ingevuld wanneer dat mogelijk was. Het tempo wordt op dit moment volledig bepaald door de actuele discussie tussen de ontwikkelaar en Rijkswaterstaat (RWS), of de kavels water die Watertoren BV in het verleden van RWS heeft verworven ook binnen de nieuwe Rijksregelgeving als bouw kavels benut kunnen worden. De ontwikkelaar heeft ons verzekerd zeer te hechten aan snelheid en het nu eindelijk in ontwikkeling brengen van de gronden, maar daarin afhankelijk te zijn van de afronding van de discussie met RWS.

Op ons advies heeft Watertoren BV opdracht gegeven aan BOEi om de toekomst en herontwikkelingsmogelijkheden van de watertoren te onderzoeken. BOEi is een erfgoedinstelling die zich op nationale schaal inzet voor de herontwikkeling van industrieel erfgoed. Dit onderzoek is naar wij vernemen vergevoerd, maar een eindrapportage hebben wij nog niet. De eigenaar heeft veiligheidsmaatregelen uitgevoerd om de toegang tot de Watertoren door onbevoegden te verhinderen en om andere veiligheidsrisico's van het lang ongebruikte terrein en object te beheersen. Samen met onze afdeling handhaving heeft een schouw van het hele terrein plaatsgevonden en heeft de ontwikkelaar maatregelen genomen. Ook de overzichtelijkheid van het terrein draagt bij aan een betere veiligheid.

Planning:

Afhankelijk van de uitkomsten van het overleg tussen de ontwikkelaar en Rijkswaterstaat.

HOOFDSTUK 5

Financiële begroting

5.1 Baten en lasten per programma 2022-2025

Nr	Programma		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten													
1	Sociaal	N	35.591	N	34.816	N	37.161	N	36.026	N	36.228	N	36.236
2	Economie, arbeidsmarkt en onderwijs	N	5.890	N	9.000	N	8.816	N	9.437	N	11.381	N	10.086
3	Ruimte	N	13.422	N	14.162	N	13.467	N	12.474	N	12.804	N	12.993
4	Bestuur, veiligheid en organisatie	N	15.599	N	16.234	N	16.472	N	15.953	N	16.004	N	15.951
5	Financiën	N	2.254	V	50	N	1.315	N	1.451	N	2.019	N	2.567
Totaal lasten		N	72.755	N	74.162	N	77.232	N	75.340	N	78.436	N	77.832
Baten													
1	Sociaal	V	9.567	V	9.127	V	9.300	V	9.304	V	9.304	V	9.304
2	Economie, arbeidsmarkt en onderwijs	V	2.841	V	5.388	V	5.162	V	5.764	V	7.623	V	6.075
3	Ruimte	V	9.509	V	8.404	V	8.822	V	9.120	V	9.264	V	9.268
4	Bestuur, veiligheid en organisatie	V	866	V	750	V	711	V	717	V	717	V	717
5	Financiën	V	71.555	V	48.333	V	49.180	V	49.910	V	50.422	V	51.215
Totaal baten		V	94.338	V	72.002	V	73.176	V	74.816	V	77.330	V	76.580
Geraamd totaal saldo van baten en lasten		V	21.583	N	2.160	N	4.055	N	524	N	1.106	N	1.252
	Storting in reserve	N	27.732	N	2.255	N	1.849	N	2.218	N	1.896	N	1.878
	Ottrekking aan reserve	V	6.427	V	3.955	V	4.669	V	2.755	V	2.789	V	3.150
Geraamd resultaat		V	278	N	461	N	1.235	V	12	N	213	V	20

5.2 Baten en lasten op thema-niveau

Programma 1

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Cultuurvoorzieningen	N	1.622	N	1.440	N	1.405	N	1.484	N	1.488	N	1.491
Integraal jeugdbeleid	N	490	N	499	N	511	N	511	N	511	N	511
Sport-en recreatievoorzieningen	N	2.161	N	2.045	N	1.918	N	1.913	N	1.916	N	1.920
Zorg	N	31.318	N	30.831	N	33.327	N	32.117	N	32.313	N	32.314
Totaal lasten	N	35.591	N	34.816	N	37.161	N	36.026	N	36.228	N	36.236
Baten												
Cultuurvoorzieningen	V	567	V	775	V	629	V	633	V	633	V	633
Integraal jeugdbeleid	V	34		-		-		-		-		-
Sport-en recreatievoorzie- ningen	V	1.091	V	885	V	872	V	872	V	872	V	872
Zorg	V	7.875	V	7.467	V	7.799	V	7.799	V	7.799	V	7.799
Totaal baten	V	9.567	V	9.127	V	9.300	V	9.304	V	9.304	V	9.304
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	26.024	N	25.689	N	27.860	N	26.722	N	26.924	N	26.932
Storting in reserve	N	165	V	54		-		-		-		-
Onttrekking aan reserve	V	819	V	438	V	1.210	V	207	V	209	V	211
Geraamd resultaat	N	25.370	N	25.198	N	26.651	N	26.515	N	26.715	N	26.721

Programma 2

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Opgroeien en onderwijs	N	2.420	N	2.742	N	2.623	N	2.630	N	2.623	N	2.622
Verkeer- en vervoersbeleid	N	503	N	562	N	543	N	548	N	548	N	548
Inkomen	N	1.117	N	41		-		-		-		-
Werk en ondernemerschap	N	760	N	1.511	N	1.697	N	1.692	N	1.766	N	1.794
Expl. Bouwgronden woonwijken	N	1.089	N	4.144	N	3.953	N	4.566	N	6.443	N	5.122
Totaal lasten	N	5.890	N	9.000	N	8.816	N	9.437	N	11.381	N	10.086
Baten												
Opgroeien en onderwijs	V	470	V	634	V	634	V	634	V	634	V	634
Verkeer- en vervoersbeleid	V	93	V	98	V	102	V	105	V	105	V	105
Inkomen	V	1.075		-		-		-		-		-
Werk en ondernemerschap	V	322	V	208	V	208	V	208	V	208	V	208
Expl. Bouwgronden woonwijken	V	881	V	4.447	V	4.217	V	4.817	V	6.675	V	5.127
Totaal baten	V	2.841	V	5.388	V	5.162	V	5.764	V	7.623	V	6.075
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	3.049	N	3.612	N	3.655	N	3.673	N	3.758	N	4.011
Storting in reserve	N	523	N	452	N	452	N	452	N	452	N	225
Onttrekking aan reserve	V	617	V	338	V	277	V	284	V	297	V	276
Geraamd resultaat	N	2.955	N	3.726	N	3.830	N	3.841	N	3.914	N	3.960

Programma 3

Thema	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten						
Woonruimte zaken	N 1.288	N 402	N 409	N 199	N 199	N 199
Afvalinzameling en verwerking	N 2.720	N 2.860	N 2.868	N 2.874	N 2.870	N 2.869
Beheer openbare ruimte	N 2.586	N 2.996	N 2.859	N 2.775	N 2.775	N 2.930
Milieu	N 1.365	N 1.499	N 1.070	N 835	N 835	N 835
Ruimtelijke ordening	N 1.227	N 2.000	N 1.557	N 1.090	N 1.090	N 965
Wegen, bruggen en riolen	N 4.237	N 4.405	N 4.704	N 4.701	N 5.035	N 5.195
Totaal lasten	N 13.422	N 14.162	N 13.467	N 12.474	N 12.804	N 12.993
Baten						
Woonruimte zaken	V 1.111	V 38	V 38	V 38	V 38	V 38
Afvalinzameling en verwerking	V 3.072	V 3.513	V 3.809	V 4.090	V 4.185	V 4.190
Beheer openbare ruimte	V 791	V 705	V 753	V 802	V 850	V 850
Milieu	V 317	V 297	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	V 810	V 534	V 542	V 550	V 550	V 550
Wegen, bruggen en riolen	V 3.409	V 3.317	V 3.681	V 3.641	V 3.641	V 3.641
Totaal baten	V 9.509	V 8.404	V 8.822	V 9.120	V 9.264	V 9.268
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N 3.913	N 5.758	N 4.645	N 3.353	N 3.540	N 3.725
storting in reserve	N 1.799	N 1.192	N 1.148	N 1.372	N 1.327	N 1.295
onttrekking aan reserve	V 780	V 816	V 666	V 1.200	V 1.488	V 1.758
Geraamd resultaat	N 4.932	N 6.134	N 5.127	N 3.525	N 3.379	N 3.261

Programma 4

Thema		Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025
Lasten												
Bedrijfsvoering	N	395	N	726	N	709	N	745	N	755	N	749
Begroten en verantwoord	N	40	N	49	N	49	N	49	N	49	N	49
Bestuur	N	2.994	N	2.978	N	2.735	N	2.726	N	2.732	N	2.724
Communicatie en voorlichting	N	61	N	70	N	70	N	70	N	70	N	70
Dienstverlening	N	816	N	885	N	865	N	815	N	815	N	815
Fysieke veiligheid	N	1.830	N	1.970	N	2.108	N	2.143	N	2.143	N	2.142
Sociale cohesie	N	456	N	578	N	565	N	565	N	565	N	565
Overhead	N	9.005	N	8.978	N	9.371	N	8.840	N	8.876	N	8.837
Totaal lasten	N	15.599	N	16.234	N	16.472	N	15.953	N	16.004	N	15.951
Baten												
Bedrijfsvoering		-		-		-		-		-		-
Begroten en verantwoord		-		-		-		-		-		-
Bestuur	V	24		-		-		-		-		-
Communicatie en voorlichting		-		-		-		-		-		-
Dienstverlening	V	235	V	253	V	208	V	208	V	208	V	208
Fysieke veiligheid	V	117	V	148	V	148	V	148	V	148	V	148
Sociale cohesie	V	7		-		-		-		-		-
Overhead	V	483	V	349	V	355	V	361	V	361	V	361
Totaal baten	V	866	V	750	V	711	V	717	V	717	V	717
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	N	14.732	N	15.484	N	15.761	N	15.236	N	15.287	N	15.234
Storting in reserve	N	413	N	469	N	247	N	392	N	115	N	355
Onttrekking aan reserve	V	872	V	1.078	V	756	V	938	V	671	V	905
Geraamd resultaat	N	14.274	N	14.874	N	15.251	N	14.689	N	14.731	N	14.684

Programma 5

Thema	Werkelijk 2020		Begroot 2021		Begroot 2022		Begroot 2023		Begroot 2024		Begroot 2025	
Lasten												
Algemene heffingen	N	2.254	V	50	N	1.315	N	1.451	N	2.019	N	2.567
Totaal lasten	N	2.254	V	50	N	1.315	N	1.451	N	2.019	N	2.567
Baten												
Algemene heffingen	V	71.555	V	48.333	V	49.180	V	49.910	V	50.422	V	51.215
Totaal baten	V	71.555	V	48.333	V	49.180	V	49.910	V	50.422	V	51.215
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	V	69.301	V	48.383	V	47.865	V	48.460	V	48.403	V	48.649
Storting in reserve	N	24.833	N	197	N	3	N	3	N	3	N	3
Onttrekking aan reserve	V	3.341	V	1.285	V	1.761	V	125	V	125	V	-
Geraamd resultaat	V	47.809	V	49.471	V	49.623	V	48.582	V	48.525	V	48.646

5.3 Overzicht op taakvelden

5.3.1 Baten en lasten per taakveld

Hieronder zijn de taakvelden opgenomen zoals voorgeschreven in de herziening van het BBV. Een taakveld is een eenheid waarin

de programma's worden onderverdeeld en hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Deze taakvelden worden per ministeriële regeling vastgesteld. Het college heeft de vrijheid om

Hoofdtakveld: 0 - Bestuur en Ondersteuning

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten		Baten		Saldo
0.1	Bestuur	N	2.769			N 2.769
0.2	Burgerzaken	N	865	V	208	N 657
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	N	34	V	150	V 116
0.4	Overhead	N	9.423	V	355	N 9.067
0.5	Treasury	N	614	V	88	N 526
0.61	OZB woningen		-	V	2.251	V 2.251
0.62	OZB niet-woningen		-	V	1.857	V 1.857
0.64	Belastingen overig	N	238	V	177	N 61
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds			V	44.851	V 44.851
0.8	Overige baten en lasten	N	1.119			N 1.119
0.10	Mutaties reserves	N	1.849	V	4.669	V 2.821
Totaal		N	16.911	V	54.606	V 37.696

de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

Met ingang van de begroting 2017 zijn gemeenten verplicht om de begroting ook op basis van verplichte taakvelden te presente-

ren. Op basis van deze taakvelden kunnen gemeenten hun begrotingscijfers vergelijken met andere gemeenten.

Hoofdtakveld: 1 - Veiligheid

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	N 2.108	V 148	N 1.960
1.2	Openbare orde en veiligheid	N 565	V 5	N 560
Totaal		N 2.673	V 153	N 2.520

Hoofdtakveld: 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	N 2.526	V 311	N 2.215
2.4	Economische havens en waterwegen	N 68	V 92	V 24
2.5	Openbaar vervoer	N 83		N 83
Totaal		N 2.677	V 403	N 2.274

Hoofdtakveld: 3 - Economie

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
3.1	Economische ontwikkeling	N 511		N 511
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	N 3.252	V 3.067	N 185
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	N 560	V 137	N 423
Totaal		N 4.324	V 3.204	N 1.119

Hoofdtakveld: 4 - Onderwijs

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	N 237	V 34	N 203
4.2	Onderwijshuisvesting	N 864		N 864
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	N 1.213	V 600	N 613
Totaal		N 2.314	V 634	N 1.680

Hoofdtakveld: 5 - Sport, cultuur en recreatie

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	N 230		N 230
5.2	Sportaccommodaties	N 1.712	V 872	N 839
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	N 298	V 50	N 248
5.4	Musea	N 25		N 25
5.5	Cultureel erfgoed	N 38		N 38
5.6	Media	N 561	V 111	N 450
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	N 2.778	V 312	N 2.466
Totaal		N 5.642	V 1.346	N 4.296

Hoofdtakveld: 6 - Sociaal domein

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	N 4.964	V 225	N 4.739
6.2	Wijkteams	N 2.255		N 2.255
6.3	Inkomensregelingen	N 9.696	V 7.329	N 2.367
6.4	Begeleide participatie	N 2.730	V 95	N 2.635
6.5	Arbeidsparticipatie	N 1.376	V 106	N 1.270
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	N 571		N 571
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	N 7.376		N 7.375
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	N 4.698		N 4.698
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	N 172	V 258	V 86
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	N 795		N 795
Totaal		N 34.631	V 8.014	N 26.617

Hoofdtakveld: 7 - Volksgezondheid en milieu

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
7.1	Volksgezondheid	N 524		N 524
7.2	Riolering	N 2.527	V 3.379	V 852
7.3	Afval	N 2.772	V 3.809	V 1.037
7.4	Milieubeheer	N 905		N 905
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	N 392	V 677	V 285
Totaal		N 7.119	V 7.865	V 746

Hoofdtakveld: 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten		Baten		Saldo	
8.1	Ruimtelijke ordening	N	981	V	10	N	971
8.3	Wonen en bouwen	N	1.808	V	1.608	N	200
Totaal		N	2.789	V	1.619	N	1.171
Totaal saldo alle hoofdtakvelden		N	79.080	V	77.845	N	1.235

5.4 Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf is een specificatie opgenomen van alle reserves en voorzieningen per 1 januari 2021 en vervolgens de verwachte ontwikkeling tot en met 2024. Met de mutaties in de jaren is in het programma-deel van de begroting rekening gehouden.

5.4.1 Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. De reserves worden overeenkomstig het BBV (artikel 43) onderscheiden in:

- algemene reserves: reserves waaraan geen bestemming is gegeven, deze dienen om risico's in algemene zin op te

vangen; Een deel van deze reserve wordt aangewend als risicoreserve voor het weerstandsvermogen. Hier gaat hoofdstuk 4 nader op in.

- bestemmingsreserves: reserves waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

Reserves worden gevormd door bestemming van het resultaat, zijn in principe vrij besteedbaar en behoren tot het eigen vermogen. Voor bestemmingsreserves is de besteding door de raad vastgelegd. De raad kan de bestemming bij bestemmingsreserves ook weer wijzigen.

Reserves	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2025
Algemene reserve	465	691	918	1.145
Algemene Risicoreserve	4.751	4.751	4.751	4.751
Reserve sociaal domein	195	195	195	195
Reserve kapitaallasten verenigingsverz.geb.	2.053	1.995	1.937	1.878
Reserve kapitaallasten investeringen ec. Nut	11.866	11.553	11.576	11.268
Reserve kapitaallasten nieuw gemeentekantoor	5.751	5.629	5.507	5.384
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	1.545	1.463	1.380	1.301
Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut	6.075	6.450	6.509	6.097
Reserve vervanging materieel PR	63	104	0	108

Reserves	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2025
Reserve vervanging containers	420	442	240	143
Reserve frictiebudget reorganisatie/organisatieontwikkeling	71	71	71	71
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	205	105	5	0
Reserve klimaatmiddelen	387	387	387	387
Reserve onderhoud begraafplaats	579	579	579	579
Reserve herplantfonds	34	34	34	34
Reserve kleinschalige herontwikkeling	122	72	22	0
Reserve verkoop aandelen Eneco	13.576	10.815	10.690	10.565
Totaal reserves	48.158	45.336	44.801	43.906

5.4.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen. Een voorziening wordt, overeenkomstig het BBV (artikel 44) gevormd als de omvang van de verplichting of het verlies (redelijkerwijs) is in te schatten en het zeker of waarschijnlijk is dat deze zich voordoet. Indien niet aan deze criteria wordt voldaan betreft het een verplichting (omvang bekend, afwikkeling zeker) of een risico dat moet worden opgenomen in de risicoparaagraaf (omvang niet in te schatten, kans minder dan waarschijnlijk). De bestemming van een voorziening kan niet worden gewijzigd, dit in tegenstelling tot reserves.

Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of risico. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen of door vrijval vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld. Toevoegingen aan voorzieningen komen als last in de begroting en de rekening van baten en lasten. De aanwending van de voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en heeft daarmee geen invloed op de exploitatie.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2025
Voorziening spaarverlof ambtenaren	9	9	9	9
Voorziening wachtgeld personeel	94	94	94	94
Voorziening pensioen voormalige wethouders	1.086	1.025	964	903
Voorziening liquidatie LDKS	51	51	51	51
Voorziening Baanhoek-west	15	15	15	15
Voorziening garantstellingen	37	37	37	37
Totaal vrz voor verplichtingen, verliezen & risico's	1.292	1.231	1.170	1.109

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 1-1-2025
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen GB	216	202	184	0
Voorziening onderhoud woningen/woonwagens	75	77	70	68
Voorziening onderhoud haven	21	27	33	36
Voorziening onderhoud wegen	1.244	1.083	921	760
Voorziening onderhoud ponton waterbus	89	109	128	147
Voorziening onderhoud bruggen	41	104	166	210
Totaal vrz onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.686	1.602	1.502	1.221
<i>investeringen waarvoor een heffing wordt geheven:</i>				
Voorziening onderh/egal.prod.riolering	129	0	0	0
Totaal vrz toekomstige vervangingsinvesteringen	129	0	0	0
Totaal voorzieningen	3.107	2.833	2.672	2.330

5.4.3 Overzicht mutaties reserves per programma

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
S= storting, O = onttrekking	S	O	S	O	S	O	S	O
Programma 1 Sociaal								
Reserve kapitaallasten verenigingsverz gebouw		N 58		N 58		N 58		N 58
Reserve verkoop Eneco aandelen		N1.000						
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut		N 152		N 149		N 151		N 153
Totaal programma 1	-	N1.210	-	N 207	-	N 209	-	N 211
Programma 2 Economie, arbeidsmarkt en onderwijs								
Algemene reserve	V 227		V 227		V 227			
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut		N 32	V 25	N 33	V 25	N 34	V 25	N 35
Reserve kleinschalige herontwikkeling		N 50		N 50		N 22		
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 225	N 195	V 200	N 201	V 200	N 241	V 200	N 241
Totaal programma 2	V 452		V 452	N 284	V 452	N 297	V 225	N 276

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
S= storting, O = onttrekking	S	O	S	O	S	O	S	O
Programma 3 Ruimte								
Reserve vervanging containers	V 108	N 86	V 108	N 310	V 108	N 205	V 108	N 233
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 665	N 322	V 665	N 631	V 665	N 1.063	V 665	N 1.215
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 86	N 111	V 310	N 112	V 265	N 108	V 233	N 260
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf		N 47		N 47		N 42		N 43
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing		N 100		N 100		N 5		
Reserve vervanging materieel PR	V 289		V 289		V 289	N 65	V 289	N 7
Totaal programma 3	V 1.148		V 1.372	N 1.200	V 1.327	N 1.488	V 1.295	N 1.758
Programma 4 Bestuur, veiligheid en organisatie								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 247	N 352	V 392	N 388	V 115	N 396	V 355	N 390
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf		N 35		N 36		N 37		N 38
Reserve kapitaallasten huisvesting gemeentekantoor		N 123		N 123		N 123		N 123
Reserve vervanging materieel PR		N 245		N 392		N 114		N 354
Totaal programma 4	V 247		V 392	N 939	V 115	N 670	V 355	N 905
Programma 5 Financien								
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V1		V1		V1		V2	
Reserve kapitaallasten huisvesting gemeentekantoor	V1		V1		V1		V1	
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf								
Algemene reserve								
Reserve verkoop aandelen Eneco		N 1.761		N 125		N 125		
Totaal programma 5	V 2	N 1.761	V 2	N 125	V 2	N 125	V 3	
Generaal totaal	V 1.849	N 4.669	V 2.218	N 2.755	V 1.896	N 2.789	V 1.878	N 3.150

5.4.4 Overzicht structurele vermeerderingen en verminderingen reserves

Omschrijving	2022		2023		2024		2025	
Reserve kapitaallasten investeringen ec. nut	V 334	N 647	V 728	N 682	V 406	N 689	V 615	N 838
Reserve kapitaallasten verenigingsverz gebouw	-	N 58	-	N 58	-	N 58	-	N 58
Reserve kapitaallasten investeringen met maatschappelijk nut	V 890	N 517	V 865	N 832	V 865	N 1.304	V 865	N 1.456
Reserve vervanging containers	V 108	N 86	V 108	N 310	V 108	N 205	V 108	N 233
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	-	N 82	-	N 83	-	N 79	-	N 81
Reserve vervanging materieel PR	V 289	N 245	V 289	N 392	V 289	N 179	V 289	N 361
Reserve kapitaallasten huisvesting gemeentekantoor	V 1	N 123	V 1	N 123	V 1	N 123	V 1	N 123
Totaal structurele mutaties reserves	V1.622	N1.758	V 1.991	N2.480	V1.669	N2.637	V1.878	N3.150

5.5 Meerjareninvesteringsprogramma

Het Meerjaren Investeringsprogramma 2022-2025 (MIP) heeft betrekking op investeringen

die in het kader van het BBV moeten worden aangemerkt als 'investerings met een economisch nut' en als 'investerings met een maatschappelijk nut'.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Vervanging huisvuilcontainers	N 30	N 30	N 30	N 30
Vervanging ondergrondse afvalcontainers	N 56	N 280	N 175	N 203
Vervanging diverse asfalt toplagen (cf. asfalt OMOP)	N 361	N 361	N 361	N 197
Nieuwe aanleg wegen - Vogelbuurt	N 3.272	N 3.667		
Nieuwe aanleg wegen - Professorenbuurt	N 1.129			
Nieuwe aanleg wegen - Rivierenbuurt-zuid	N 686			
Nieuwe aanleg wegen - Stormrand t/m Hoepel-oost	N 539			
Nieuwe aanleg weg - P.A. de Genestetstraat	N 100	N 777		
Nieuwe aanleg wegen - Baaneweer, Koningsweer en Locksweer		N 100	N 991	
Nieuwe aanleg wegen - Rivierenbuurt-noord		N 100	N 3.732	
Nieuwe aanleg wegen - diverse projecten				N 1.962
Vervanging lichtmasten	N 51	N 51	N 51	N 51
Vervanging lichtmastarmaturen (incl LED)	N 113	N 96	N 155	N 111
Rioolvervanging Vogelbuurt (GRP 2019-2023)	N 2.276	N 230		
Rioolvervanging Rivierenbuurt-zuid (GRP 2019-2023)	N 245			
Rioolvervanging P.A. de Genestetstraat (GRP 2019-2023)		N 194		
Rioolvervanging Baaneweer, Koningsweer en Locksweer			N 487	
Rioolvervanging Rivierenbuurt-noord			N 493	
Aanbrengen hemelwaterafvoerstelsel Stormrand, Leiakker, Padakker e.o.	N 102			
Vervanging drukriolering (GRP 2019-2023)	N 79	N 79		
Afkoppelen van hemelwater van het gemengde riool (GRP 2019-2023)	N 50	N 50		
Gemeentewerf - Vervanging installatiedeel wasstraat		N 13		
Gemeentekantoor - Renovatie parkeerdek		N 16		
Vervanging Opel Vivaro (9-VSP-62)	N 50			
Sneeuwplough/zoutstrooier t.b.v. haakarmwagen Scania	N 65			
Waterwagen t.b.v. tractor	N 18			
Bebakeningswagen I	N 15			

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Bebakeningswagen II	N 15			
Vervanging Trekker 1 John Deere 5720		N 75		
Vervanging Trekker 2 John Deere 5620		N 72		
Vervanging Mercedes Sprinter 513 (VG-996-B)		N 50		
Sneeuwplough/zoutstrooier t.b.v. haakarmwagen DAF		N 65		
Sneeuwplough/zoutstrooier t.b.v. Mercedes		N 35		
Sneeuwschuif t.b.v. tractor JD 5620		N 15		
Tractor Kubota		N 65		
Kipwagen 2 (Minidumper type 7 ton)		N 30		
Herderarm t.b.v. tractor		N 18		
Atlas TW150 Kraan			N 60	
Vervanging VL-423-G Mitsubishi Fuso Canter Plantsoenen			N 65	
Aanschaf 2 aanhangwagens Hapert tbv uitleen			N 5	
Transporter t.b.v. begraafplaats (Elektrisch)			N 50	
Huisvuilwagen KT met kraan				N 285
Zuigwagen t.b.v. tractor				N 60
Zitmaaier t.b.v. begraafplaats				N 7
Onkruidborstelarm t.b.v. LM trac				N 10
Totaal investeringen	N 9.252	N 6.469	N 6.656	N 2.915

5.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroting 2022	Meerjaren: 2023	Meerjaren: 2024	Meerjaren: 2025
Treasury	V 22.251	V 1.146	N 526	V 360	V 292	V 173
OZB woningen	V 2.045	V 2.082	V 2.251	V 2.251	V 2.251	V 2.251
OZB niet-woningen	V 1.666	V 1.829	V 1.857	V 1.857	V 1.857	V 1.857
Belastingen overig	V 835	V 684	N 61	N 61	N 61	N 61
Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	V 42.925	V 43.265	V 44.851	V 45.411	V 45.983	V 46.896
Totaal	V 69.723	V 49.005	V 48.372	V 49.818	V 50.322	V 51.116

Post onvoorzien	Rekening 2020	Begroot 2021	Begroting 2022	Meerjaren: 2023	Meerjaren: 2024	Meerjaren: 2025
Post onvoorzien	-	N 61	N 61	N 61	N 61	N 61
Totaal	-	N 61	N 61	N 61	N 61	N 61

5.7 Incidentele baten en lasten

Het overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen met als doel aan te tonen dat de begroting structureel in evenwicht is. Dit betekent dat structurele lasten worden gedekt met structurele baten. Het idee hierachter is dat we voorkomen dat we een structureel tekort op de begroting hebben en zo onze financiële positie op termijn aantasten.

Programma 1: Sociaal	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten	N 1.005	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele toevoeging reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekking reserves	V 1.000	-	-	-
Programma 2: Economie, arbeidsmarkt en onderwijs	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten	N 50	N 18	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele toevoeging reserves	N 227	N 227	N 227	-
Incidentele onttrekking reserves	V 50	V 50	V 22	-
Programma 3: Ruimte	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten	N 1.289	N 125	N 125	-
Incidentele baten	V 147	-	-	-
Incidentele toevoeging reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekking reserves	V 100	V 100	V 5	-

Programma 4: Bestuur, veiligheid en organisatie	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten	N 186	N 3	N 38	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele toevoeging reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekking reserves	-	-	-	-
Programma 5: Financiën	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten	N 746	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele toevoeging reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekking reserves	V 1.761	V 125	V 125	-
Saldo	N 444	N 98	N 238	-

In verband met de houdbaarheid van onze begroting op de lange termijn is het ook relevant om te kijken naar het structurele saldo van de begroting. Dit is het saldo gezuiverd van incidentele lasten en baten en incidentele stortingen en onttrekkingen aan de reserves. Uit het structurele begrotings-saldo is af te leiden of de structurele lasten

in evenwicht zijn met de structurele baten en dit geeft zo een beeld van in hoeverre de gemeente in staat is om in de toekomst aan haar (structurele) verplichtingen te voldoen. Om te komen tot het structurele begrotings-saldo wordt het incidentele saldo van het eindsaldo afgetrokken.

Presentatie van het structureel begrotings-saldo	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	N 4.055	N 524	N 1.106	N 1.252
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	V 2.820	V 536	V 893	V 1.272
Begrotings-saldo na bestemming	N 1.235	V 12	N 213	V 20
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	V 444	V 98	V 238	-
Structureel begrotings-saldo	N 791	V 110	V 25	V 20

5.8 EMU-saldo

Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Om precies te zijn is het EMU-saldo het vorderingensaldo van de totale overheid. Dit betekent dat niet alleen de financiën van de rijksoverheid mee-

tellen voor het EMU-saldo, maar ook die van de decentrale overheden (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) en premiegefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg. Voor gemeente Sliedrecht is het EMU-saldo als volgt opgebouwd:

Omschrijving	2021	2022	2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.428	-1.235	12
Mutatie (im)materiële vaste activa	1.976	2.322	4.216
Mutatie voorzieningen	-3.926	-867	-161
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.640	-1.375	1.785
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-6.114	-3.049	-6.150

De begroting van de Gemeente Sliedrecht is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

5.9 Specificatie overhead

Sinds de invoering van het gewijzigde BBV mogen kosten van overhead niet meer worden opgenomen in de ramingen van de verschillende thema's die Sliedrecht kent in haar begroting. Daarom is de overhead opgenomen als apart thema onder Programma 4 Bestuur, Organisatie en Veiligheid. Overhead betreft alle indirecte kosten welke niet rechtstreeks aan een thema te koppelen is. Het gaat hier om kosten van:

- Financiën, Toezicht en Controle;
- Personeelszaken en organisatie;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Specificatie overhead	2022
A. Personeelskosten	N 4.738
1. Directe- en indirecte personeelskosten	N 4.358
2. Personeel van derden	N 95
3. Cursussen en seminars	N 124
4. Secundaire personeelskosten	N 162
B. Materiële uitgaven	N 798
1. Facilitaire kosten	N 15
2. Materieel, voertuigen en gereedschappen	N 18
3. Schoonmaak, beveiliging, verzekeringen, energie en onderhoud	N 90
4. Lidmaatschappen en contributies	N 32
5. Advies- en onderzoekskosten op juridische en personele vraagstukken	N 108
6. Overig (incl. doorbelasting tractiemiddelen)	N 535
C. Voorzieningen	N 160
1. Dotatie voorzieningen groot onderhoud eigen huisvesting	N 160
D. Kapitaallasten	N 671
1. kapitaallasten eigen huisvesting	N 671
E. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	N 3.056
1. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen SCD en OCD	N 3.056
Totaal lasten overhead	N 9.423
F. Vergoedingen	V 355
1. Huuropbrengsten eigen huisvesting	V 352
2. Overige vergoedingen eigen huisvesting	V 4
Totaal baten overhead	V 355
Totaal overhead	N 9.067

5.10 Geprognosticeerde balans

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Omschrijving	Realisatie T-2	Begroting T-1	Begroting T	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3
Activa	<i>31-12-2020</i>	<i>31-12-2021</i>	<i>31-12-2022</i>	<i>31-12-2023</i>	<i>31-12-2024</i>	<i>31-12-2025</i>
(im) Materiële vaste activa	70.719	72.695	75.017	79.233	81.033	83.500
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166
Financiële vaste activa: Leningen	1.369	2.070	1.360	1.357	1.354	1.351
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	73.254	75.932	77.544	81.756	83.553	86.017
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	2.375	4.015	2.640	4.425	-215	-1.980
Uitzettingen <1 jaar	22.140	19.683	15.744	15.744	15.744	15.744
Liquide middelen	5	0	0	0	0	0
Overlopende activa	5.508	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	30.028	23.698	18.384	20.169	15.529	13.764
Totaal activa	103.282	99.630	95.927	101.926	99.082	99.781
Passiva						
Eigen vermogen	50.120	49.156	45.336	44.801	43.906	42.634
Voorzieningen	7.626	3.700	2.833	2.672	2.330	2.685
Vaste schuld	28.760	26.222	23.684	31.146	28.108	25.004
Totaal vaste passiva	86.506	79.078	71.853	78.619	74.344	70.323
Vlottende schuld	5.326	8.749	9.249	8.249	9.336	11.249
Overlopende passiva	11.450	11.803	14.825	15.058	15.402	18.209
Totaal vlottende passiva	16.776	20.552	24.074	23.307	24.738	29.458
Totaal Passiva	103.282	99.630	95.927	101.926	99.082	99.781

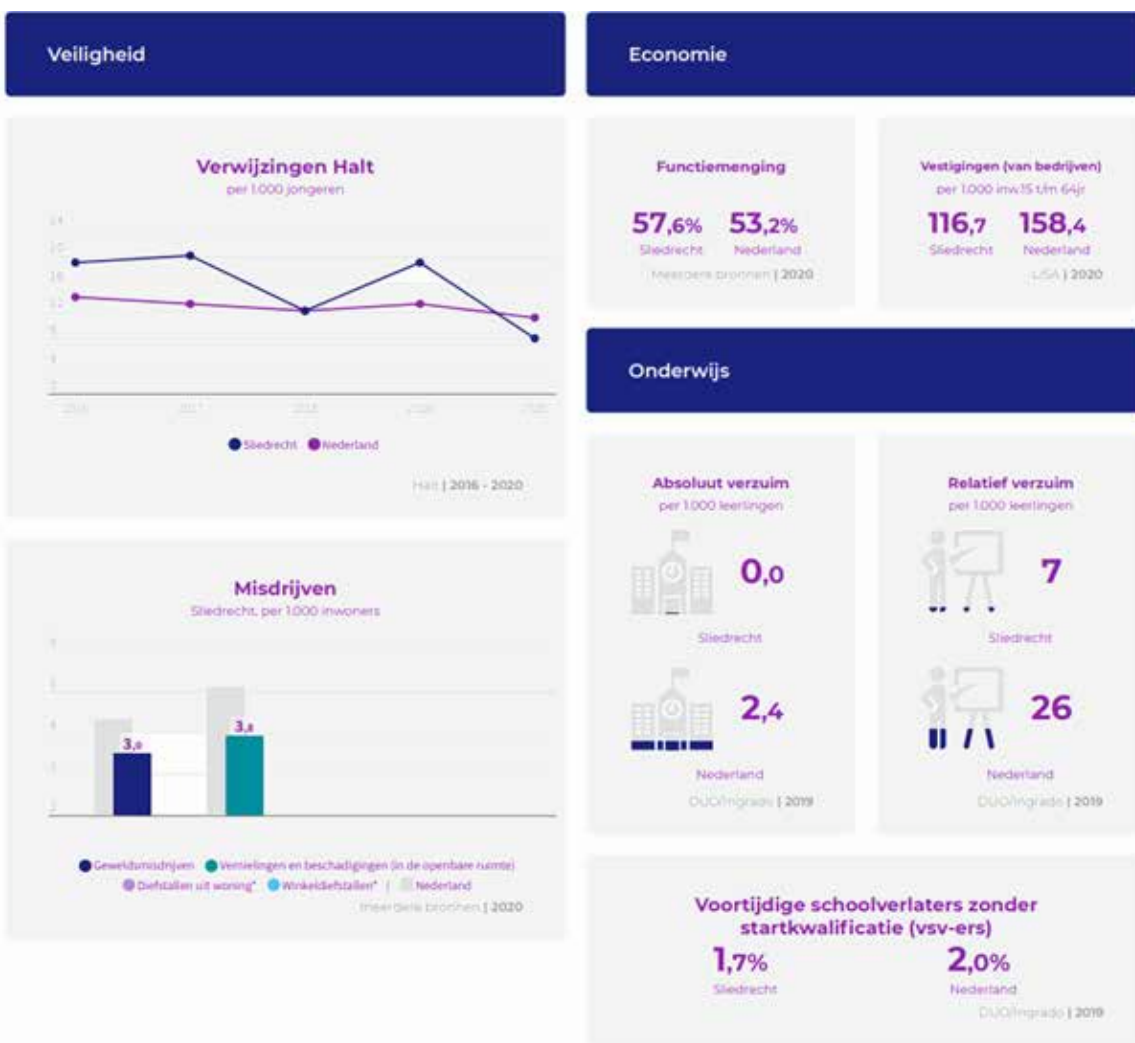
HOOFDSTUK 6

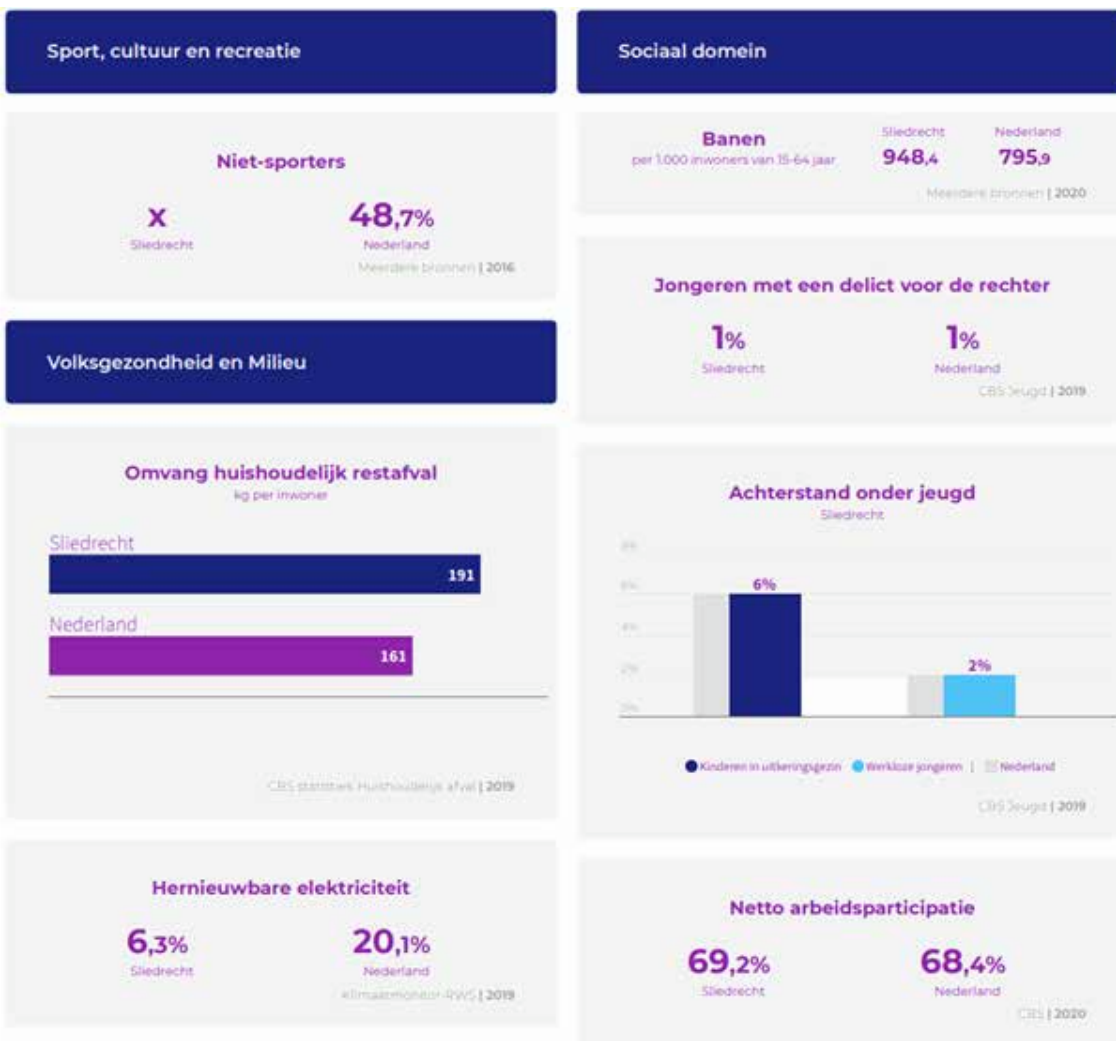
Landelijke indicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

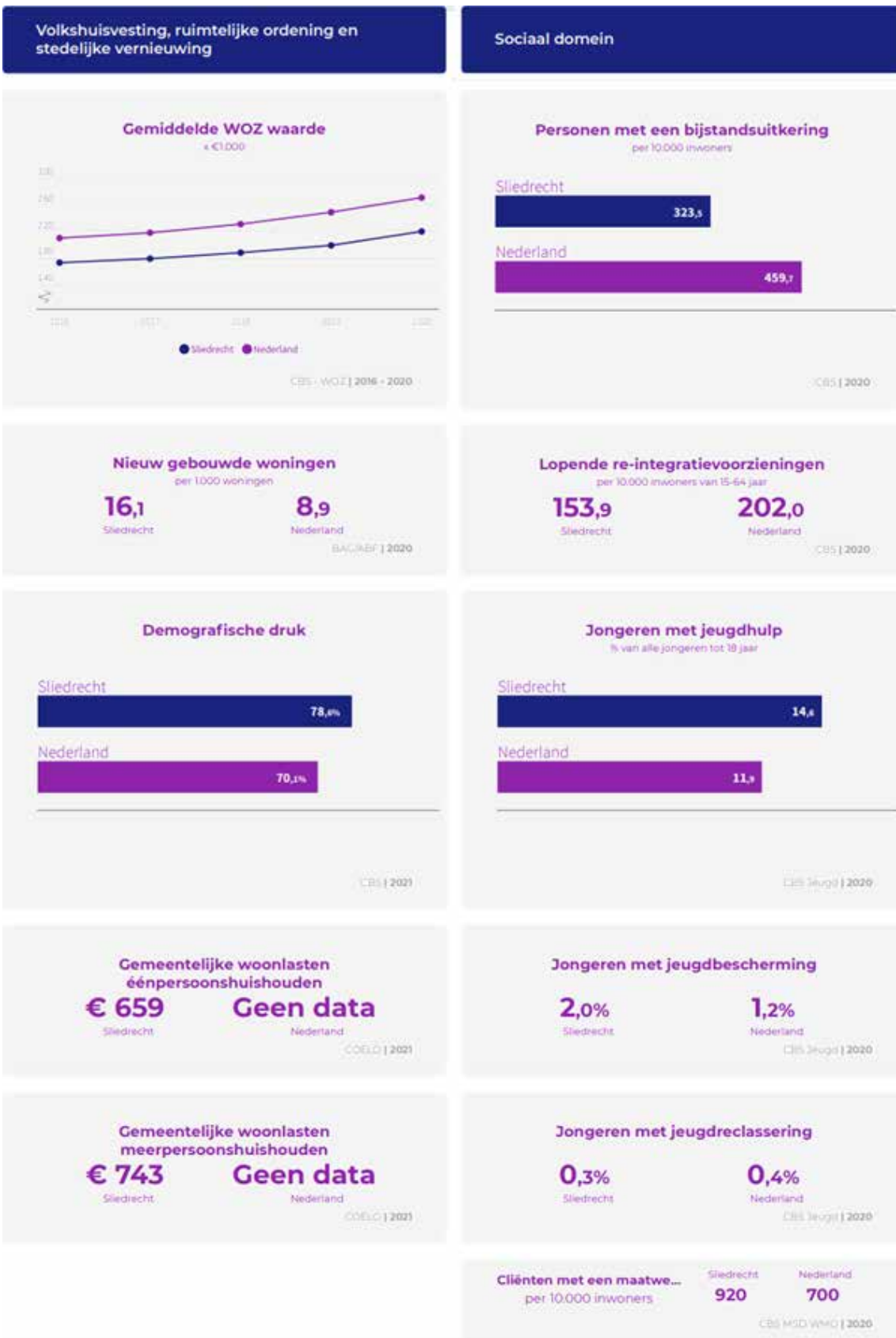
Het meerjarig vergelijk van deze indicatoren is te raadplegen via de website:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

Naam indicator	Peildatum	Waarde
Formatie gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	2e helft 2021	5,00
Bezetting gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	2e helft 2021	4,56
Apparaatskosten gemeente Sliedrecht per inwoner	2e helft 2021	€ 394
Externe inhuur gemeente Sliedrecht (% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	2e helft 2021	8,01%
Overhead gemeente Sliedrecht (% van totale lasten)	2e helft 2021	11,57%

Gemeente
Sliedrecht

